

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ
ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန

unicef

ကျောင်းပြင်ပမူလတန်းပညာရေး

ပထမဆင့်
အခြေခံသင်္ချာ

၂၀၁၅ ခုနှစ်

မြန်မာနိုင်ငံ အရည်အသွေးရှိ အခြေခံပညာရေးအစီအစဉ်
Myanmar Quality Basic Education Programme (QBEP)

အမှာစာ

သင်္ချာသည်မြန်မာစာနည်းတူနေ့စဉ်အသုံးများသည့်ဘာသာရပ်တစ်ခုဖြစ်သည်။ သင်္ချာတွင် အတွက်အချက်ကျွမ်းကျင်မှု(Skill)နှင့် ဆင်ခြင်စဉ်းစားကာပြဿနာဖြေရှင်းတတ်မှု(Problem Solving) တို့ပါဝင်၏။ ကျွမ်းကျင်ရန်ထပ်ပြန်တလဲလဲလေ့ကျင့်ရန်လိုအပ်သကဲ့သို့ပြဿနာဖြေရှင်းတတ်ရန် မေးချက် (ဘာမေးသလဲ)၊ ပေးချက်(ဘာပေးထားသလဲ)နှင့် ဖြေရှင်းနည်း(ဘယ်လိုဖြေရှင်းမလဲ) (ဘ- သုံးလုံးနည်း) တို့ကို နားလည်သဘောပေါက်ပြီး လက်တွေ့အသုံးချရန်အထူးလိုအပ်ပါသည်။ သင်္ချာ တွင် ကိန်းစနစ်၊ အတိုင်းအတာ၊ ဂျီဩမေတြီနှင့် စာရင်းအင်းနယ်ပယ်များပါဝင်ပါသည်။ ကျောင်းပညာ ရေး ကဲ့သို့ တင်းလွန်းကျပ်လွန်းသည့်သင်ယူသင်ကြားရေးအစီအစဉ်များဖြင့် သင်ယူခြင်းမျိုးမဟုတ်ဘဲ တိုးသာလျော့သာသည့်သင်ယူသင်ကြားရေးအစီအစဉ်များဖြင့်သာလက်တွေ့ဘဝအသုံးကျမှုများကို ဦးစားပေးသင်ယူစေရန်ဖြစ်ပါသည်။ သာဓကအားဖြင့်အပိုင်းကိန်းနှင့် ဈေးတွက်တွဲဖက်သင်ပေးခြင်း၊ ထုထည်အသိသညာနှင့် နေ့စဉ်သုံးသစ်တန်တွဲဖက်သင်ပေးခြင်း။

“သင်ယူသူကိုယ်တိုင်သင်ယူပါမှသင်ယူမှုဖြစ်မြောက်သည်။” ဟူသည့် ပညာရေးသဘော တရားအရ သင်ယူသူကိုယ်တိုင်ပါဝင်လုပ်ဆောင်သင်ယူနည်းကိုအသုံးပြုရန်အကြံပြုပါသည်။ သာဓကအားဖြင့် ထောင့်မှန်စတုရန်း၏ ဧရိယာ (ဧ = လ x န) အတွက် စာအုပ်၊ စာပွဲ၊ ပြတင်းပေါက်၊ စာသင်ခန်းတို့၏အလျားနှင့်အနံတို့ကိုလက်တွေ့တိုင်းပြီးဧရိယာရှာခြင်းကိုသင်ကြားပေးရန်ဖြစ်ပါ သည်။ ဤနေရာတွင်ဆရာ၏ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်အရေးပါပုံကိုဖော်ပြလိုပါသည်။ လက်တွေ့တိုင်းရာတွင် ကိန်းပြည့်မဟုတ်ဘဲ ဒသမများပါဝင်နေပါက အနီးဆုံးကိန်းပြည့်ဖြင့်သာ တွက်ခိုင်းရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ - ၇.၈၅ လက်မအစား ၈ လက်မဖြင့်သာ တွက်ခိုင်းရန်ဖြစ်ပါသည်။

ထုထည်ကဲ့သို့သိသာမြင်သာသည့်အသိသညာကိုပတ်ဝန်းကျင်ရှိဝတ္ထုစစ်များကိုသုံး၍သင်ပေး ရန် ဖြစ်သည်။ ဥပမာ - လီတာကိုရေသန့်ဘူးကြီး ၁ ဘူး (သို့မဟုတ်) ၅၀၀ မီလီလီတာ သွေးပုလင်း (၂)လုံးဖြင့် လက်တွေ့တိုင်းတာ သင်ယူခြင်းမျိုးဖြစ်စေသင့်ပါသည်။ အလီသင်ကြားရာတွင် အလီတိုင် ဇယားတည်ဆောက်ပုံကိုနားလည်စေပြီးအလီတွဲဇယားများကိုအလိုအလျောက်အဖြေပေးနိုင်သည် အထိ ထပ်ပြန်တလဲလဲလေ့ကျင့်ရပါမည်။

ပုစ္ဆာကိုဖြေရှင်းရာတွင် အထက်ဖော်ပြပါ ဘ-သုံးလုံးနည်းကိုစနစ်တကျသုံး၍ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ အဖြေရှာတတ်ရန် လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးရန်ဖြစ်ပါသည်။

သင်္ချာသည်လက်တွေ့ဘဝတွင်အလွန်အသုံးဝင်သည့်ဘာသာရပ်တစ်ခုဖြစ်ကြောင်းကို သင်ယူ သူများကိုယ်တိုင်နားလည်လက်ခံမှသာလျှင် သင်္ချာသင်ယူသင်ကြားခြင်း အောင်မြင်ထိရောက်နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

မာတိကာ

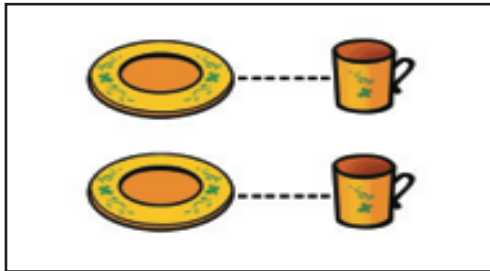
အခန်း	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁	၅ အထိကိန်းများ	၁
၂	၁၀ အထိကိန်းများ	၁၄
၃	၂၀ အထိကိန်းများ	၂၅
၄	၁၀၀ အထိကိန်းများ	၃၅
၅	၁၀၀၀ အထိကိန်းများ	၄၇
၆	အမြောက်	၅၉
၇	အစား	၇၈
၈	အပိုင်းကိန်း	၉၁
၉	ပုံဖြင့်ဖော်ပြမှုဆိုင်ရာအခြေခံများ	၁၀၄
၁၀	မြန်မာနိုင်ငံသုံးငွေကြေး	၁၀၈
၁၁	ဂျီဩမေတြီဆိုင်ရာ ပုံသဏ္ဌာန်များ	၁၁၅
၁၂	မြန်မာ့အလေးချိန်နှင့် အခြင်အဝင်	၁၂၄
၁၃	အချိန်နှင့်အလျားအတိုင်းအတာ	၁၃၁

အခန်း (၁)
၅ အထိကိန်းများ

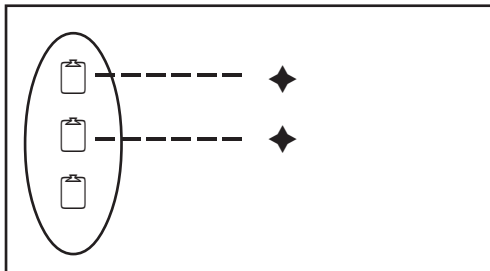
၁ . ၁ ယှဉ်တွဲခြင်း နှင့် များခြင်း၊ နည်းခြင်း

ဥပမာ -

ယှဉ်တွဲပါ။

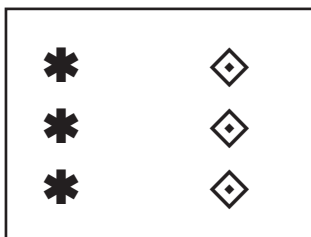
များသောဘက်ကို ဝိုင်းပါ။

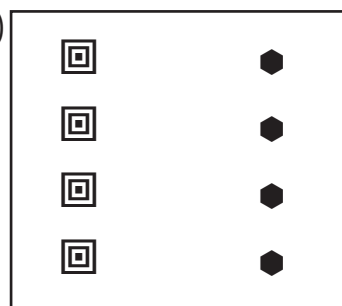
လေ့ကျင့်ခန်း (၁)

၁။ ယှဉ်တွဲပါ။

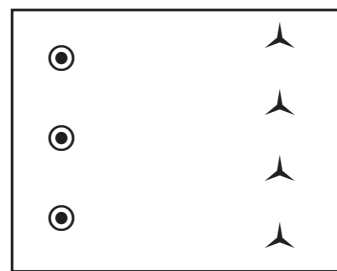
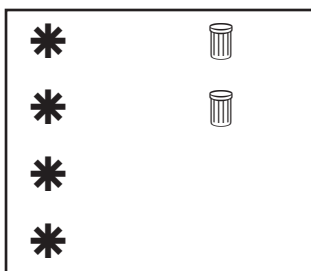
(က)

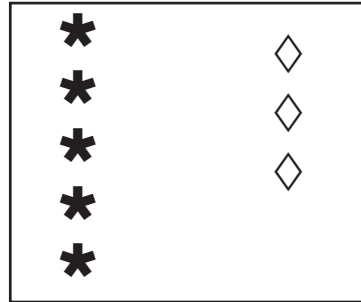
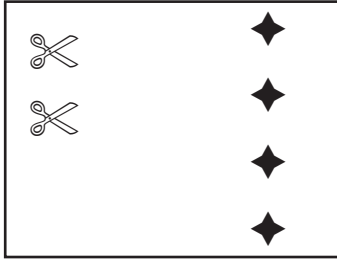
(ခ)

၂။ မည်သည်က ပိုများသနည်း။ များသောဘက်ကို ဝိုင်းပြပါ။

၃။ မည်သည်က ပိုနည်းသနည်း။ နည်းသောဘက်ကို ဝိုင်းပြပါ။
(က) (ခ)

၁ • ၂ ကိန်းများ အစပျိုးခြင်း

ကြိုးစားမယ်

တစ်	နှစ်	
၁	၂	စာကိုချစ်
သုံး	လေး	
၃	၄	မသိတာမေး
ငါး	ခြောက်	
၅	၆	စာတတ်မြောက်
ခုနစ်	ရှစ်	
၇	၈	တပည့်သစ်
ကိုး	တစ်ဆယ်	
၉	၁၀	ကြိုးစားမယ်

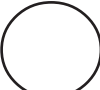
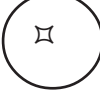
၁ • ၃ ၅ အထိ ကိန်းများ ရေတွက်ခြင်းနှင့်ကိန်းဖတ်၊ ကိန်းရေးခြင်း

လေ့ကျင့်ခန်း (၂)

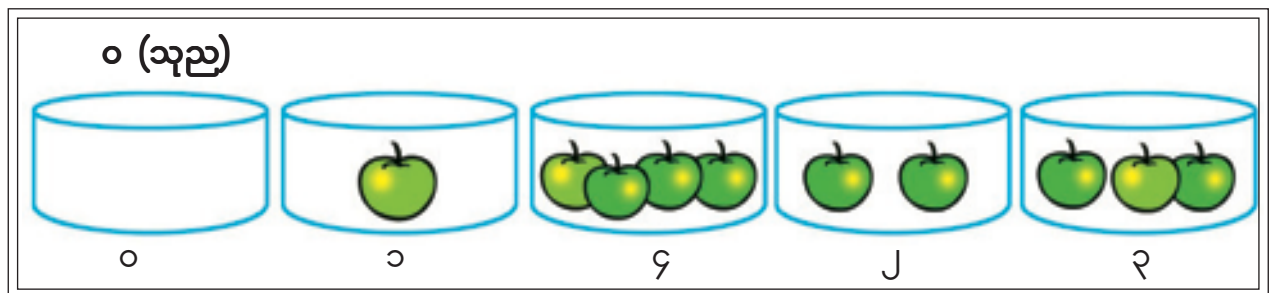
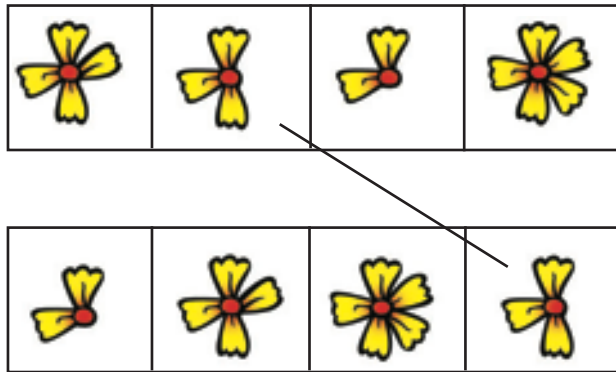
၁။ ရေတွက်ပါ။ ကိန်းဖတ်ပါ။

				
				
၁	၂	၃	၄	၅

၂။ လက်ချောင်းကို ရေတွက်ပါ။ အရေအတွက် တူရာနှင့် ဆက်သွယ်ပါ။

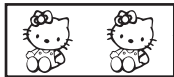
၃။ ပွင့်ဖတ်လေးများ ရေတွက်ပါ။ တူရာ ကို ဆက်သွယ်ပါ။

၄။ ကိန်းနှင့် အရေအတွက်ကို ဆက်သွယ်ပါ။

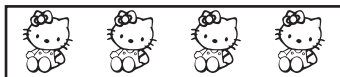
၃

၁

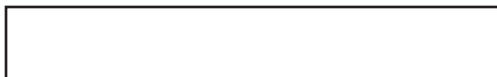
၂

၀

၅

၄

၅။ ကိန်းကို အရေအတွက်ဖြင့် ဖော်ပြပါ။

ကိန်း	၃	၂	၅	၁	၄
အရေအတွက်	😊 😊 😊				

၆။ အောက်ပါအတိုင်း အရစ်အဆွဲ မှန်ဖို့ လေ့ကျင့်စို့။

၇။ ရေတွက်ပါ။ ကိန်းမှန်ကို ရွေးပါ။

(က)

၀ ၊ ၁ ၊ ၂

(ခ)

၄ ၊ ၃ ၊ ၂

(ဂ)

၅ ၊ ၄ ၊ ၃

(ဃ)

၂ ၊ ၃ ၊ ၄

(င)

၄ ၊ ၂ ၊ ၅

၈။ အရေအတွက်ကို ကိန်းဖြင့် ဖော်ပြပါ။

အရေအတွက်	 	 			 	 	
ကိန်း	၄						

၉။ တူသော ပုံများ ရေတွက်ပြီး ကိန်းရေးပါ။

(က)

() ပွင့်

(ခ)

() ချောင်း

(ဂ)

() လုံး

(ဃ)

() ချောင်း

(င)

() လုံး

(စ)

() အုပ်

၁၀။ သင်၌ ရှိသော ဖတ်စာအုပ်၊ ခဲတံ၊ ပေတံ တို့ကို ရေတွက်ပြီး ကိန်းရေးပါ။

() အုပ်

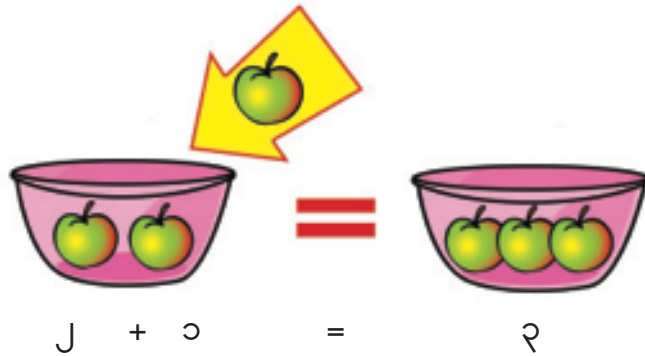

() ချောင်း

() ချောင်း

၁.၄ ပေါင်းခြင်း (+)

+ သည် တိုးလာခြင်းဖြစ်သည်။

= သည် ညီမျှခြင်းဖြစ်သည်။

ခြင်းထဲတွင် ပန်းသီး ၂ လုံးရှိ၏။ ၁ လုံးထပ်ရလာ၏။ ပေါင်းမည်မျှနည်း။

$$၂ + ၁ = ၃$$

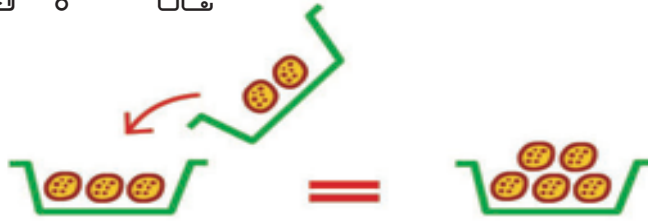
ဒေါင်လိုက်လည်း ရေးနိုင်၏။

$$\begin{array}{r} ၂ \\ + ၁ \\ \hline ၃ \end{array}$$

လေ့ကျင့်ခန်း (၃)

၁။ ပုံကိုကြည့်၍ ကွက်လပ်ဖြည့်ပါ။

(က)

$$၂ + \boxed{} = \boxed{}$$

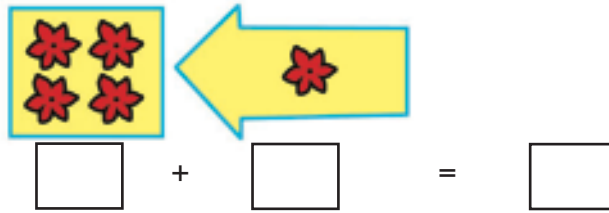
(ခ)

$$၄ + \boxed{} = \boxed{}$$

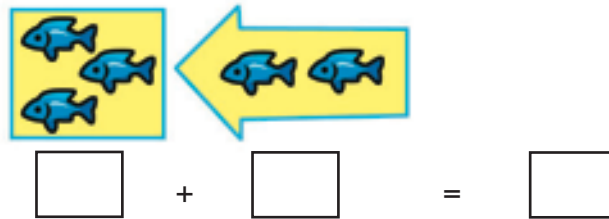
၂။ ရေတွက်ပြီး ကိန်းရေး၍ ပေါင်းပါ။

(က)

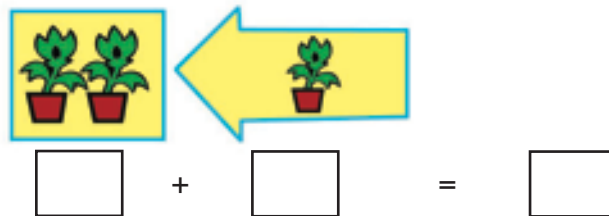
$$\boxed{} + \boxed{} = \boxed{}$$

(ခ)

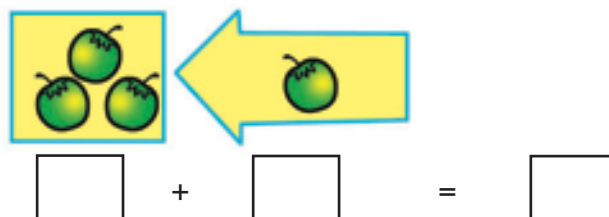
$$\boxed{} + \boxed{} = \boxed{}$$

(ဂ)

$$\boxed{} + \boxed{} = \boxed{}$$

(ဃ)

$$\boxed{} + \boxed{} = \boxed{}$$

၃။ ရေတွက်ပါ။ ကိန်းဖြည့်ပါ။

	■	□	■ + □
■ □ □	၁	၂	၃
■ □ □ □			
■ ■ □ □			
■ □ □ □ □			
■ ■ ■ □ □			

၄။ ကွက်လပ်ဖြည့်ပါ။

(က)

$$၁ + ၁ =$$

(ခ)

$$\begin{aligned} ၁ + ၂ &= \\ ၂ + ၁ &= \end{aligned}$$

(ဂ)

$$\begin{aligned} ၁ + ၃ &= \\ ၃ + ၁ &= \\ ၂ + ၂ &= \end{aligned}$$

(ဃ)

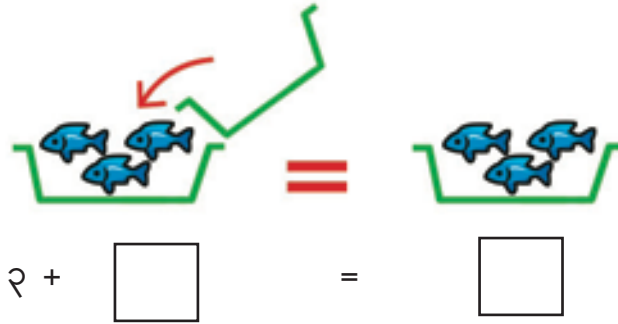
$$\begin{aligned} ၁ + ၄ &= \\ ၄ + ၁ &= \\ ၂ + ၃ &= \\ ၃ + ၂ &= \end{aligned}$$

သုညဖြင့် ပေါင်းခြင်း

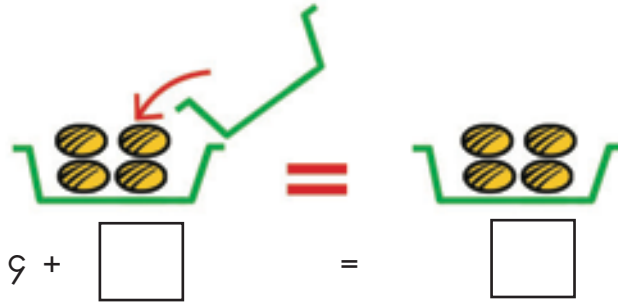
$$၂ + ၀ = ၂$$

သုည နှင့် ကိန်းတစ်ခု ပေါင်းလျှင် ပေါင်းလဒ်သည် ထိုကိန်းပင် ဖြစ်သည်။

၅။ ကွက်လပ်ဖြည့်ပါ။
(က)

(ခ)

၆။ အောက်ပါတို့ကို တွက်ပါ။

(က) ၁ + ၁ =

(ခ) ၁ + ၂ =

(ဂ) ၄ + ၀ =

(ဃ) ၀ + ၁ =

(င) ၁ + ၀ =

(စ) ၂ + ၁ =

(ဆ) ၂ + ၃ =

(ဇ) ၃ + ၂ =

(ဈ) ၂ + ၂ =

(ည) ၁ + ၄ =

(ဋ) ၄ + ၁ =

(ဌ) ၀ + ၁ =

၇။ အောက်ပါတို့ကို ဒေါင်လိုက်ပေါင်းပါ။

(က)
$$\begin{array}{r} ၃ \\ + ၁ \\ \hline \end{array}$$

(ခ)
$$\begin{array}{r} ၂ \\ + ၃ \\ \hline \end{array}$$

(ဂ)
$$\begin{array}{r} ၄ \\ + ၀ \\ \hline \end{array}$$

၈။ အောက်ပါတို့ကို တူရာ ယှဉ်တွဲပါ။

(က) ၁ + ၂

(၁) ၃ + ၁

(ခ) ၃ + ၂

(၂) ၀ + ၂

(ဂ) ၂ + ၀

(၃) ၂ + ၃

(ဃ) ၁ + ၃

(၄) ၁ + ၄

(င) ၄ + ၁

(၅) ၂ + ၁

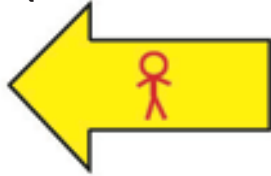
နှုတ်မေး၊ နှုတ်ဖြေ

ဥပမာ - အခန်းထဲတွင် ကလေး ၂ ယောက်ရှိ၏။ နောက်ထပ် ၁ ယောက် ထပ်ရောက်လာ၏။
ကလေးပေါင်း မည်မျှရှိသနည်း။

- ◆ အခန်းထဲတွင်မူလက ကလေးဘယ်နှယောက်ရှိသလဲ။

- ◆ ထပ်ရောက်လာသော ကလေးဘယ်နှယောက်လဲ။

- ◆ အခန်းထဲမှာ ကလေးစုစုပေါင်းဘယ်နှယောက်ဖြစ်သွားသလဲ။

- ◆ ကလေးဦးရေ ဘယ်လိုဖြစ်သွားသလဲ။
တိုးလာမည်။ များလာမည်။

$$၂ + ၁ = ၃$$

အပေါင်း၏အဓိပ္ပာယ် = တိုးလာသည်။ များလာသည်။

- ဇ။ (က) စာအုပ် ၂ အုပ်ရှိသည်။ ၂ အုပ်ထပ်ဝယ်လိုက်၏။ စာအုပ်ပေါင်းမည်မျှ ရှိသနည်း။
(ခ) ငွေ ၃ ကျပ်ရှိ၏။ နောက်ထပ် ၂ ကျပ် ပေါင်းသော် ငွေမည်မျှ ဖြစ်လာမည်နည်း။
(ဂ) ပေါင်းလဒ် ၅ ထက် မကျော်သော မေးခွန်း တစ်ပုဒ်ကို ပြောပြပါ။

၁၀။ အောက်ပါအပေါင်းဇယားကို ဖြည့်စွက်လေ့ကျင့်ပါ။

၁ + ၀ = ၁			
၁ + ၁ =	၂ + ၀ =		
၁ + ၂ =	၂ + ၁ =	၃ + ၀ =	
၁ + ၃ =	၂ + ၂ =	၃ + ၁ =	၄ + ၀ =
၁ + ၄ =	၂ + ၃ =	၃ + ၂ =	၄ + ၁ =

၁ . ၅ နတ်ခြင်း (-)

- ◆ ငါး ၃ ကောင် ရှိသည်။ ၁ ကောင်ကို စားလိုက်၏။ မည်မျှ ကျန်သနည်း။
ငါးဘယ်နှကောင်ရှိသလဲ။

၃ ကောင်

- ◆ ဘယ်နှကောင် စားလိုက်သလဲ။

၁ ကောင်

- ◆ ငါးအရေအတွက်ဘယ်လိုဖြစ်သွားမလဲ။
လျော့သွားသည်။ နည်းသွားသည်။

=

- ◆ မည်မျှကျန်သနည်း။

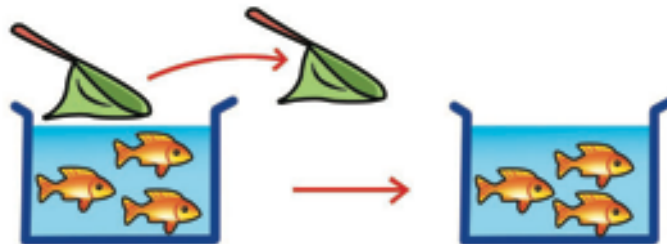
$$၃ - ၁ = ၂$$

အနုတ်၏အဓိပ္ပာယ် = လျော့နည်းသွားသည်။

ဤသို့လည်းဒေါင်လိုက်ရေးနိုင်သည်။

$$\begin{array}{r} ၃ \\ - ၁ \\ \hline ၂ \end{array}$$

ကိန်းတစ်ခုမှ သုည (၀) ကို နုတ်ခြင်း

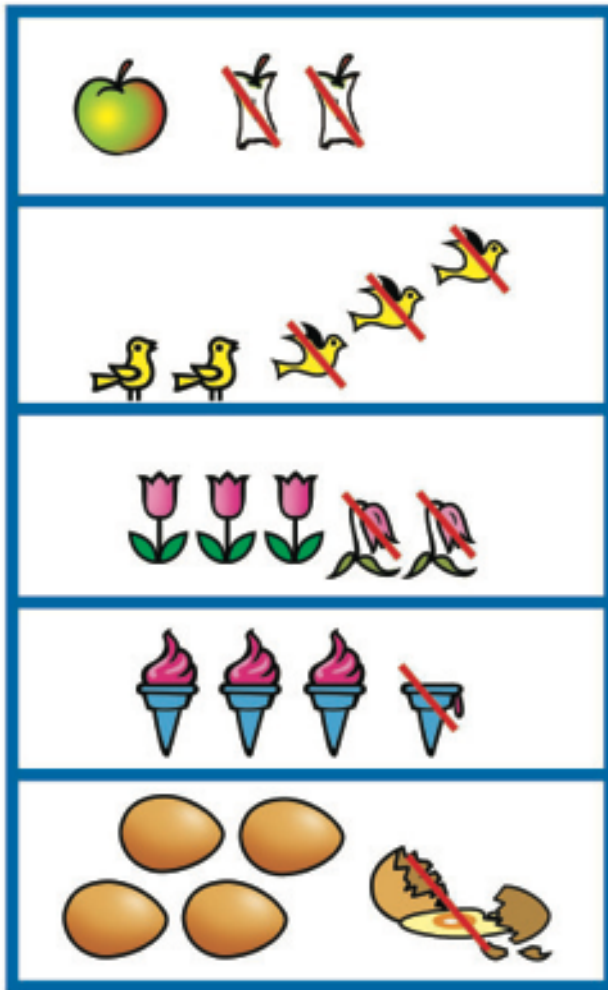

ကိန်းတစ်ခုမှ သုည(၀)ကို နုတ်လျှင် နုတ်လဒ်သည် မူလကိန်းပင်ဖြစ်သည်။

လေ့ကျင့်ခန်း (၄)

၁။

နုတ်ပါ။

$$၃ - ၂ = \square$$

$$၅ - ၃ = \square$$

$$၅ - ၂ = \square$$

$$၄ - ၁ = \square$$

$$၅ - ၁ = \square$$

၂။ ပုံကို ကြည့်၍ ကွက်လပ်ဖြည့်ပါ။

(က)

$$၃ - ၁ = \square$$

(ခ)

$$\square - \square = \square$$

(ဂ)

$$\square - \square = \square$$

(ဃ)

$$\square - \square = \square$$

၃။ နုတ်ပါ။

(က) $၁ - ၁$

(ခ) $၂ - ၁$

(ဂ) $၄ - ၂$

(ဃ) $၄ - ၀$

(င) $၅ - ၃$

(စ) $၄ - ၄$

(ဆ) $\begin{array}{r} ၃ \\ - ၁ \\ \hline \end{array}$

(ဇ) $\begin{array}{r} ၅ \\ - ၀ \\ \hline \end{array}$

(ဈ) $\begin{array}{r} ၄ \\ - ၃ \\ \hline \end{array}$

နှုတ်မေး၊ နှုတ်ဖြေ။

၄။ (က) ဘဲ ၄ ကောင်ရှိ၏။ ၃ ကောင် သေသွားသော် ဘဲ အကောင်မည်မျှ ကျန်သနည်း။

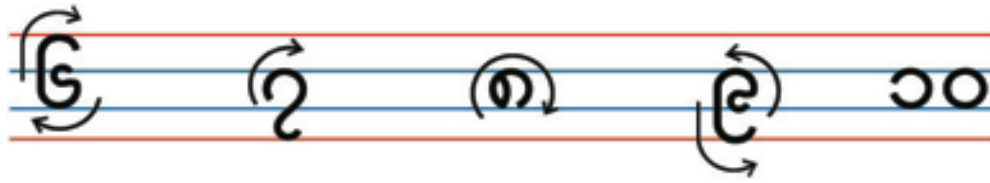
(ခ) ငွေ ၃ ကျပ်ရှိ၏။ ၁ ကျပ် ပျောက်သွားသော် မည်မျှ ကျန်သနည်း။

(ဂ) အထက်ဖော်ပြပါ မေးခွန်းနမူနာအတိုင်း မေးခွန်းတစ်ခုပြုလုပ်ပါ။

၅။ အောက်ပါ အနုတ်ဇယားကို ဖြည့်စွက် လေ့ကျင့်ပါ။

			$၅ - ၀ = ၅$	$၅ - ၀ = ၅$
			$၄ - ၀ = ၄$	$၅ - ၁ = ၄$
		$၃ - ၀ = ၃$	$၄ - ၂ = ၃$	$၅ - ၂ = ၃$
	$၂ - ၀ = ၂$	$၃ - ၁ = ၂$	$၄ - ၂ = ၂$	$၅ - ၃ = ၂$
$၁ - ၀ = ၁$	$၂ - ၁ = ၁$	$၃ - ၂ = ၁$	$၄ - ၃ = ၁$	$၅ - ၄ = ၁$
$၁ - ၁ = ၀$	$၂ - ၂ = ၀$	$၃ - ၃ = ၀$	$၄ - ၄ = ၀$	$၅ - ၅ = ၀$

၂။ အရစ်အဆွဲ မှန်စွာ လေ့ကျင့်ပါ။

၃။ ကိန်းကို အရေအတွက်ဖြင့် ဖော်ပြပါ။

ကိန်း	၅	၆	၈	၇	၁၀	၉
အရေအတွက်	⇒⇒ ⇒⇒⇒					

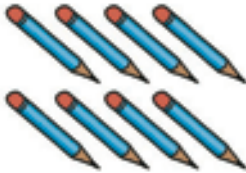
၄။ ရေတွက်ပါ။ ကိန်းမှန်ကို ဝိုင်းပြပါ။

(က)		၆၊	၇၊	၈
(ခ)		၇၊	၈၊	၉
(ဂ)		၄၊	၅၊	၆
(ဃ)		၆၊	၉၊	၁၀
(င)		၁၀၊	၉၊	၈

၅။ အရေအတွက်ကို ကိန်းဖြင့်ဖော်ပြပါ။

(က)		=
(ခ)		=
(ဂ)		=
(ဃ)		=
(င)		=

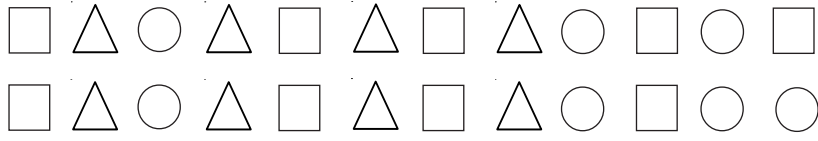
၆။ ရေတွက်ပါ။ ကိန်းမှန်နှင့် ဆက်ပေးပါ။

	၁	
	၂	
	၃	
	၄	
	၅	
	၆	
	၇	
	၈	
	၉	
	၁၀	

၇။ အရေအတွက်ကို ကိန်းဖြင့် ဖော်ပြပါ။

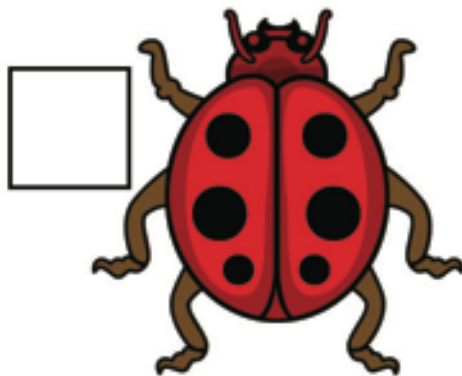
- (က) ()
- (ခ) ()
- (ဂ) ()
- (ဃ) ()
- (င) ()

၈။ တူသောပုံများကိုရေတွက်ပြီးကိန်းများကိုရေးပါ။

□ () ခု ○ () ခု △ () ခု □ () ခု

၉။ အောက်ပါတိရိစ္ဆာန်များ၏ခြေထောက်များကိုရေတွက်ပြီးကိန်းရေးပါ။

၂ • ၂ ကိန်းစဉ်ခြင်း

လေ့ကျင့်ခန်း (၂)

၁။ မည်သည်က **ကြီး** သနည်း။

(က) ၆ နှင့် ၉ (ခ) ၁ နှင့် ၀ (ဂ) ၄ နှင့် ၃ (ဃ) ၁၀ နှင့် ၈

၂။ မည်သည်က **ငယ်** သနည်း။

(က) ၅ နှင့် ၇ (ခ) ၂ နှင့် ၈ (ဂ) ၁၀ နှင့် ၉ (ဃ) ၉ နှင့် ၆

၃။ ပေးထားသော ကိန်းထက် **တစ်ကြီးသော** ကိန်းကိုရေးပါ။

(က) ၃ ၊ ----- (ဃ) ၀ ၊ -----

(ခ) ၅ ၊ ----- (င) ၇ ၊ -----

(ဂ) ၈ ၊ ----- (စ) ၉ ၊ -----

၄။ ပေးထားသော ကိန်းအောက် **တစ်ငယ်သော** ကိန်းကို ရေးပါ။

(က) -----၊ ၁ (ဃ) -----၊ ၇

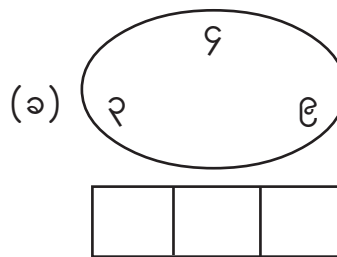
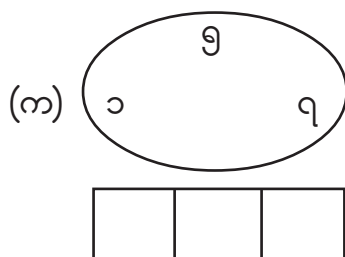
(ခ) -----၊ ၄ (င) -----၊ ၁၀

(ဂ) -----၊ ၆ (စ) -----၊ ၈

၅။ လိုသော ကိန်းများဖြည့်ပါ။

၆။ စည်းဝိုင်းအတွင်းပေးထားသော ကိန်းတို့ကို **ငယ် စဉ် ကြီးလိုက်** စီ၍ရေးပါ။

၇။ (က) သင့်တွင် အစ်မ ဘယ်နှယောက် ရှိပါသလဲ။ ရေတွက်ပြီး ကိန်းရေးပါ။

(ခ) သင့်တွင် အစ်ကို ဘယ်နှယောက် ရှိပါသလဲ။ ရေတွက်ပြီး ကိန်းရေးပါ။

(ဂ) အစ်ကို နှင့် အစ်မ မည်သည်က မည်မျှ များသနည်း။

၂ • ၃

ပေါင်းခြင်း၊ နုတ်ခြင်း

ခွေး ၅ ကောင်ရှိသည်။ ၁ ကောင် ထပ်ရောက်လာ၏။ ပေါင်းမည်မျှနည်း။

$$၅ + ၁ = ၆$$

$$\begin{array}{r} ၅ \\ + ၁ \\ \hline ၆ \end{array}$$

ငှက် ၇ ကောင် ရှိ၏။ ၃ ကောင်ပျံသွားသော် မည်မျှ ကျန်သနည်း။

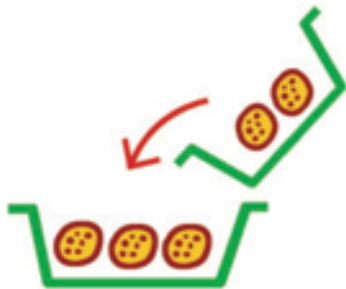
$$၇ - ၃ = ၄$$

$$\begin{array}{r} ၇ \\ - ၃ \\ \hline ၄ \end{array}$$

လေ့ကျင့်ခန်း (၃)

၁။ ပုံကို ကြည့်၍ ကွက်လပ်ဖြည့်ပါ။
(က)

(ခ)

$$၅ + \text{-----} = \text{-----} \quad ၈ - \text{-----} = \text{-----}$$

- ၂။ ဆရာမက လှေ ၇ စီး ဆွဲခိုင်းတယ်။
မချောစု ဆွဲထားတဲ့လှေ တွေထဲမှ ဘယ်နှစ်စီး ဖျက်ရမလဲ။

လှေ () စီးဖျက်ရမည်။

- ၃။ ပေါင်းပါ။

$၅ + ၁ =$	$၆ + ၁ =$	$၇ + ၁ =$	$၈ + ၁ =$	$၉ + ၁ =$
$၄ + ၂ =$	$၅ + ၂ =$	$၆ + ၂ =$	$၇ + ၂ =$	$၈ + ၂ =$
$၃ + ၃ =$	$၄ + ၃ =$	$၅ + ၃ =$	$၆ + ၃ =$	$၇ + ၃ =$
		$၄ + ၄ =$	$၅ + ၄ =$	$၆ + ၄ =$
				$၇ + ၅ =$

- ၄။ အောက်ပါတို့ကို ဒေါင်လိုက် ပေါင်းပါ။

(က) $၂ + ၄$ (ခ) $၃ + ၄$ (ဂ) $၁ + ၇$ (ဃ) $၃ + ၆$

- ၅။ နုတ်ပါ။

$၁၀ - ၄ =$	$၁၀ - ၃ =$	$၁၀ - ၂ =$	$၁၀ - ၁ =$
$၉ - ၃ =$	$၉ - ၂ =$	$၉ - ၁ =$	$၉ - ၀ =$
$၈ - ၂ =$	$၈ - ၁ =$	$၈ - ၀ =$	
$၇ - ၁ =$	$၇ - ၀ =$		
$၆ - ၀ =$			

- ၆။ အောက်ပါတို့ကို ဒေါင်လိုက် နုတ်ပါ။

(က) $၉ - ၁$ (ခ) $၇ - ၁$ (ဂ) $၈ - ၂$ (ဃ) $၉ - ၇$

- ၇။ $\bigcirc$ တွင် + သို့မဟုတ် - လက္ခဏာ ထည့်ပါ။

(က) $၃ \bigcirc ၃ = ၆$ (ခ) $၃ \bigcirc ၃ = ၀$ (ဂ) $၄ \bigcirc ၁ = ၃$
 (ဃ) $၄ \bigcirc ၁ = ၅$ (င) $၆ \bigcirc ၂ = ၄$ (စ) $၆ \bigcirc ၃ = ၉$
 (ဆ) $၁၀ \bigcirc ၅ = ၅$ (ဇ) $၁၀ \bigcirc ၁၀ = ၀$ (ဈ) $၈ \bigcirc ၂ = ၆$

၈။ ဇယားတွင် လိုသော ကိန်းဖြည့်ပါ။

(က) $+$

	၃
၅	၈
၄	
၆	

(ခ) $+$

	၄
၅	၉
၂	
၃	

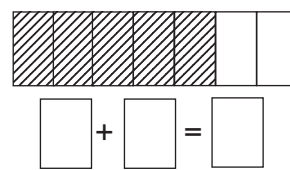
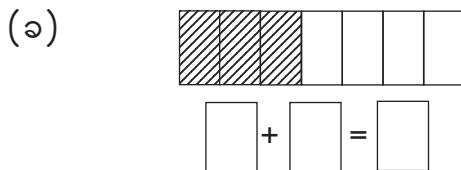
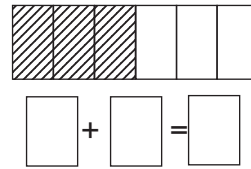
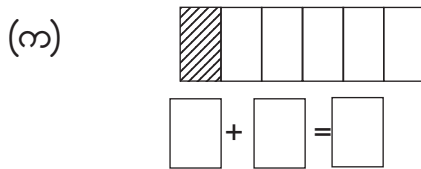
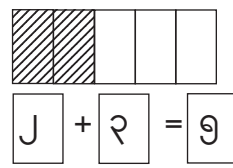
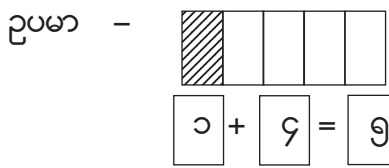
(ဂ) $-$

	၁
၁	
၂	
၃	

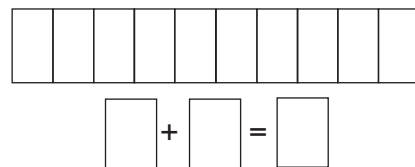
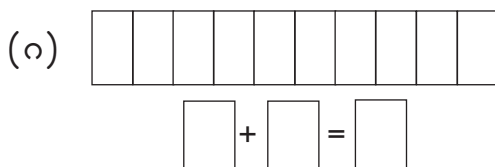
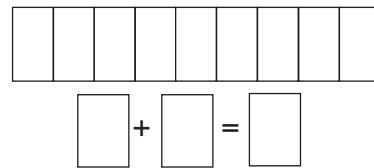
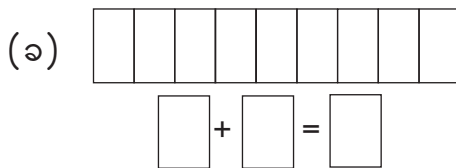
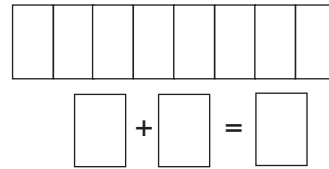
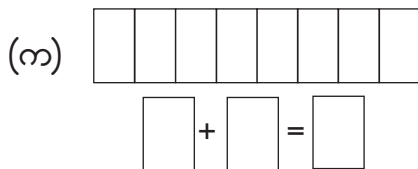
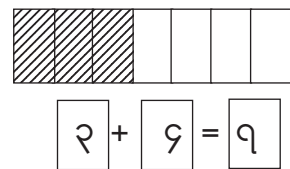
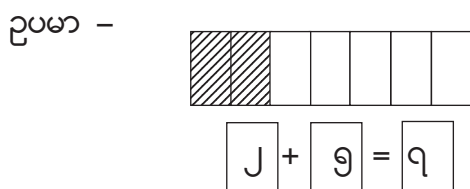
(ဃ) $-$

	၄
၆	
၈	
၄	
၁၀	

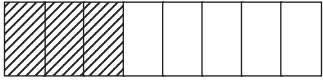
၉။ ခဲခြယ်ထားသော အကွက်နဲ့ မဲခြယ်ထားသော အကွက်များကို ရေတွက်ပြီး ပေါင်းပါ။

၁၀။ အောက်ပါပုံများတွင် အချို့အကွက်များကို ခဲခြယ်ပါ။ ထိုနောက် ရေတွက်ပြီး ကွက်လပ်ဖြည့်ပါ။

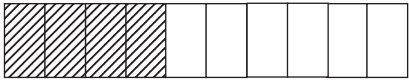
၁၁။ စုစုပေါင်းအကွက်နှင့် ခဲခြယ်သောအကွက်များကို ရေတွက်ပါ။ နှုတ်ပါ။

ဥပမာ -

$၃ - ၂ = ၅$ $၈ - ၃ = ၅$

(က)

$\square - \square = \square$ $\square - \square = \square$

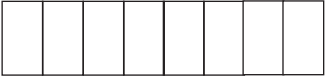
(ခ)

$\square - \square = \square$ $\square - \square = \square$

၁၂။ ပေးထားသော အကွက်များအနက် လိုအပ်သည့်အကွက်များကို ခဲခြယ်ပါ။

ဥပမာ -

$၁၀ - ၆ = ၄$ $\square - \square = ၄$

(က)

$\square - \square = ၃$ $\square - \square = ၃$

(ခ)

$\square - \square = ၂$ $\square - \square = ၂$

(ဂ)

$\square - \square = ၈$ $\square - \square = ၈$

၁၃။ ကွက်လပ်ဖြည့်ပါ။

(က) $\square + \square = ၅$ $\square + \square = ၅$

(ခ) $\square + \square = ၇$ $\square + \square = ၇$

(ဂ) $\square + \square = ၉$ $\square + \square = ၉$

(ဃ) $\square - \square = ၃$ $\square - \square = ၃$

$$(င) \quad \square - \square = ၇$$

$$\square - \square = ၇$$

$$(စ) \quad \square - \square = ၄$$

$$\square - \square = ၄$$

လေ့ကျင့်ခန်း (၄)

၁။ မာလကာပင်တစ်ပင်တွင် မာလကာသီးအစိမ်း ၃ လုံး၊ အမှည့် ၅ လုံးရှိသော် စုစုပေါင်းမည်မျှနည်း။

၂။ စာသင်ခန်းထဲတွင် ယောက်ျားကလေး ၆ ယောက်နှင့် မိန်းကလေး ၄ ယောက်ရှိ၏။ စာသင်ခန်းထဲတွင် လူဦးရေမည်မျှရှိသနည်း။

၃။ မောင်ခင်၏အသက်သည် ၈ နှစ်၊ မောင်တင်၏ အသက်သည် ၅ နှစ် ဖြစ်သော် မောင်တင်သည် မောင်ခင်ထက် အသက်မည်မျှ ငယ်သနည်း။

၄။ အေးအေးသည် ငွေ ၉ ကျပ်စုထား၏။ သင်းသင်းသည် ငွေ ၄ ကျပ် စုထား၏။ အေးအေးသည် သင်းသင်းထက် ငွေမည်မျှပိုစုထားသနည်း။

(က) မောင်ဘ၏အိမ်နှင့် မောင်မြ၏အိမ် မည်မျှဝေးသနည်း။

(ခ) မည်သူ၏အိမ်သည် ကျောင်းနှင့်ပိုဝေးသနည်း။ မိုင်မည်မျှပိုဝေးပါသနည်း။

၆။ အောက်ပါ အပေါင်းဇယားကို ဖြည့်စွက်ပါ။

၆ မှ ၁၀ အထိ အပေါင်းဇယား

၁ + ၅ = ၆	၂ + ၄ = ၆	၃ + ၃ = ၆	၄ + ၂ = ၆	၅ + ၁ = ၆
၁ + ၆ =	၂ + ၅ =	၃ + ၄ =	၄ + ၃ =	၅ + ၂ =
၁ + ၇ =	၂ + ၆ =	၃ + ၅ =	၄ + ၄ =	၅ + ၃ =
၁ + ၈ =	၂ + ၇ =	၃ + ၆ =	၄ + ၅ =	၅ + ၄ =
၁ + ၉ =	၂ + ၈ =	၃ + ၇ =	၄ + ၆ =	၅ + ၅ =

၆ + ၀ = ၆			
၆ + ၁ =	၇ + ၀ =		
၆ + ၂ =	၇ + ၁ =	၈ + ၀ =	
၆ + ၃ =	၇ + ၂ =	၈ + ၁ =	၉ + ၀ =
၆ + ၄ =	၇ + ၃ =	၈ + ၂ =	၉ + ၁ =

၇။ အောက်ပါ အနုတ်ဇယားကို ဖြည့်စွက်လေ့ကျင့်ပါ။
 ၆ မှ ၁၀ အထိ အနုတ်ဇယား

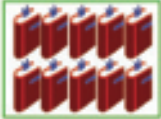
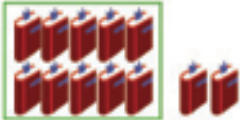
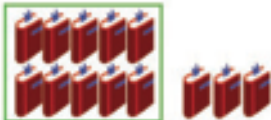
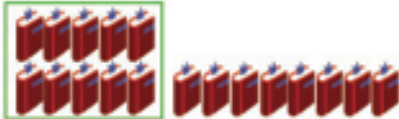
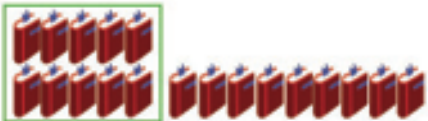
၆ - ၀ = ၆	၇ - ၀ =	၈ - ၀ =	၉ - ၀ =	၁၀ - ၀ =
၆ - ၁ =	၇ - ၁ =	၈ - ၁ =	၉ - ၁ =	၁၀ - ၁ =
၆ - ၂ =	၇ - ၂ =	၈ - ၂ =	၉ - ၂ =	၁၀ - ၂ =
၆ - ၃ =	၇ - ၃ =	၈ - ၃ =	၉ - ၃ =	၁၀ - ၃ =
၆ - ၄ =	၇ - ၄ =	၈ - ၄ =	၉ - ၄ =	၁၀ - ၄ =
၆ - ၅ =	၇ - ၅ =	၈ - ၅ =	၉ - ၅ =	၁၀ - ၅ =
၆ - ၆ =	၇ - ၆ =	၈ - ၆ =	၉ - ၆ =	၁၀ - ၆ =
	၇ - ၇ =	၈ - ၇ =	၉ - ၇ =	၁၀ - ၇ =
		၈ - ၈ =	၉ - ၈ =	၁၀ - ၈ =
			၉ - ၉ =	၁၀ - ၉ =
				၁၀ - ၁၀ =

အခန်း (၃)

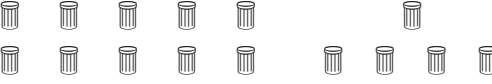
၂၀ အထိကိန်းများ

၃.၁ ၂၀ အထိကိန်းများ ရေတွက်ခြင်း နှင့် ကိန်းဖတ်၊ ကိန်းရေးခြင်း

အရေအတွက်	ကိန်းဖတ်	ကိန်းရေး	အကျယ်ပြန့်ပုံစံ
	တစ်ဆယ်	၁၀	$၁၀ + ၀$
	တစ်ဆယ့်တစ်	၁၁	$၁၀ + ၁$
	တစ်ဆယ့်နှစ်	၁၂	$၁၀ + ၂$
	တစ်ဆယ့်သုံး	၁၃	$၁၀ + ၃$
	တစ်ဆယ့်လေး	၁၄	$၁၀ + ၄$
	တစ်ဆယ့်ငါး	၁၅	$၁၀ + ၅$
	တစ်ဆယ့်ခြောက်	၁၆	$၁၀ + ၆$
	တစ်ဆယ့်ခုနစ်	၁၇	$၁၀ + ၇$
	တစ်ဆယ့်ရှစ်	၁၈	$၁၀ + ၈$
	တစ်ဆယ့်ကိုး	၁၉	$၁၀ + ၉$
	နှစ်ဆယ်	၂၀	$၁၀ + ၁၀$

လေ့ကျင့်ခန်း (၁)

၁။ ရေတွက်ပါ။ မှန်သောကိန်းပိုင်းပြပါ။

	၁၂၊ ၁၃၊ ၁၄
	၁၅၊ ၁၆၊ ၁၇
	၁၅၊ ၁၇၊ ၁၈
	၁၀၊ ၁၉၊ ၂၀
	၁၊ ၁၀၊ ၁၁

၂။ ရေတွက်၍ လိုသောကိန်းကို ဖြည့်ပါ။

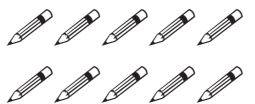
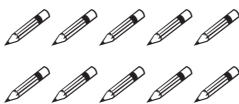
၁ ဆယ် နှင့် ၅ ခု ၁၅

----- ဆယ် နှင့် ----- ခု -----

----- ဆယ် နှင့် ----- ခု -----

----- ဆယ် နှင့် ----- ခု -----

----- ဆယ် နှင့် ----- ခု -----

၃။ သင်၏ မိသားစုတွင် လူဦးရေ မည်မျှရှိသနည်း။ ရေတွက်၍ ကိန်းရေးပါ။

၄။ ကွက်လပ်ဖြည့်ပါ။

(က) $\boxed{၁၀} + \boxed{၂} = \boxed{}$

(ခ) $\boxed{၁၀} + \boxed{၅} = \boxed{}$

(ဂ) $\boxed{၁၀} + \boxed{၃} = \boxed{}$

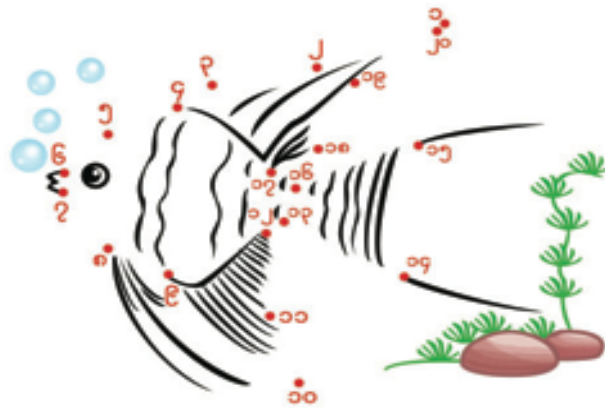
(ဃ) $\boxed{၁၀} + \boxed{၉} = \boxed{}$

(င) $\boxed{၁၄} = \boxed{} + \boxed{}$

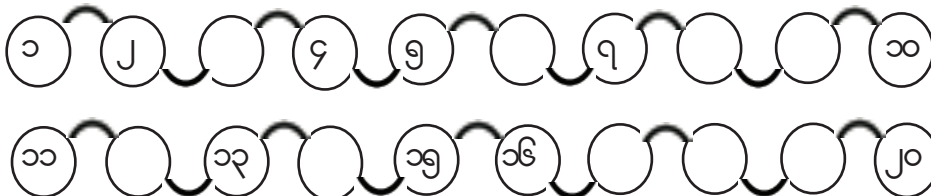
(စ) $\boxed{၁၈} = \boxed{} + \boxed{}$

ဘာကောင်လဲ ?

၅။ ၁ မှ ၂၀ အထိ မျဉ်းဆွဲပါ။

၆။ လိုသော ကိန်းဖြည့်ပါ။

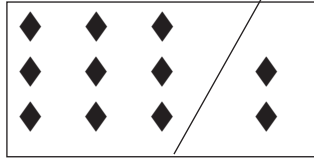
လေ့ကျင့်ခန်း (၂)

၃ • ၂

ပေါင်းခြင်း၊ နုတ်ခြင်း

၁။ ပေါင်းပါ။

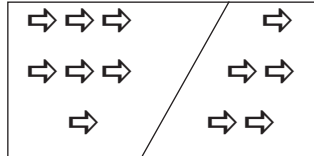
(က)

$$၉ + ၂ =$$

$$၂ + ၉ =$$

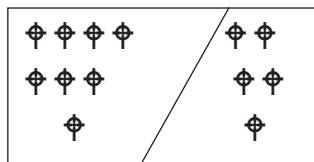
(ခ)

$$၇ + ၅ =$$

$$၅ + ၇ =$$

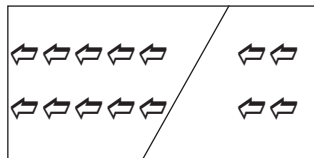
(ဂ)

$$၈ + ၅ =$$

$$၅ + ၈ =$$

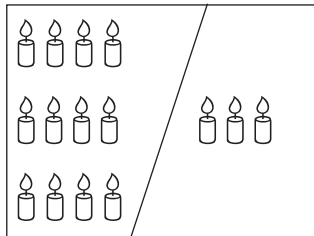
(ဃ)

$$၁၀ + ၄ =$$

$$၄ + ၁၀ =$$

(င)

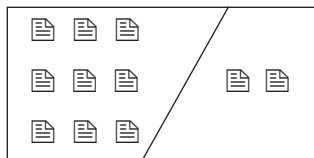

$$၁၂ + ၃ =$$

$$၃ + ၁၂ =$$

၂။ နုတ်ပါ။

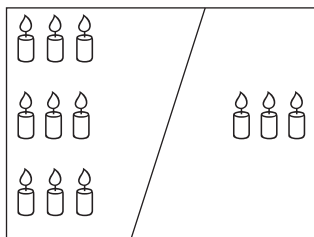
(က)

$$၁၀ - ၉ =$$

$$၁၀ - ၂ =$$

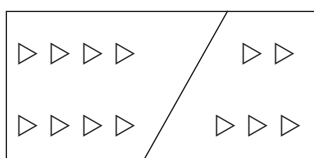
(ခ)

$$၁၂ - ၉ =$$

$$၁၂ - ၃ =$$

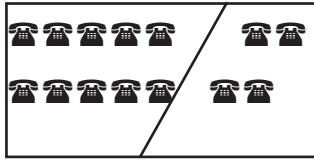
(ဂ)

$$၁၃ - ၈ =$$

$$၁၃ - ၅ =$$

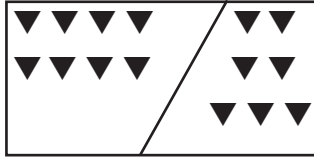
(ဃ)

$$၁၄ - ၁၀ =$$

$$၁၄ - ၄ =$$

(င)

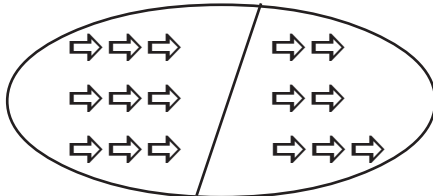
$$၁၅ - ၈ =$$

$$၁၅ - ၇ =$$

ပထမကိန်းမှ ဒုတိယကိန်းတစ်ခုနုတ်၍ရသော နုတ်လဒ်ကို
ထိုပထမကိန်းမှ ပြန်နုတ်လျှင် ဒုတိယကိန်းကို ရသည်။

၃။ တွက်ပါ။

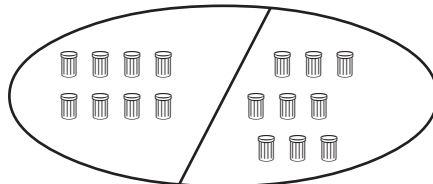
(က)

$$၉ + ၇ =$$

$$၁၆ - ၇ =$$

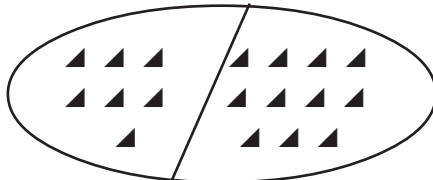
(ခ)

$$၈ + ၉ =$$

$$၁၇ - ၉ =$$

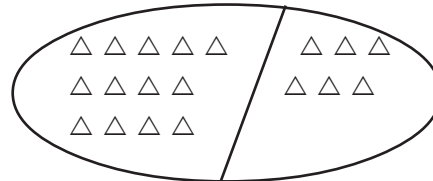
(ဂ)

$$၇ + ၁၁ =$$

$$၁၈ - ၇ =$$

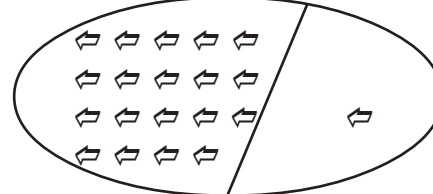
(ဃ)

$$၁၃ + ၆ =$$

$$၁၉ - ၆ =$$

(င)

$$၁၉ + ၁ =$$

$$၂၀ - ၁ =$$

ကိန်းနှစ်ခု ပေါင်းလဒ်ထဲမှ ကိန်းတစ်ခုကို နုတ်လျှင်
ကျန် ကိန်းတစ်ခုကို ရသည်။

၄။ အောက်ပါ အပေါင်းဇယားကို ဖြည့်စွက်လေ့ကျင့်ပါ။

$၂ + ၉ = ၁၁$	$၃ + ၈ = ၁၁$	$၄ + ၇ =$	$၅ + ၆ =$	$၆ + ၅ =$
$၂ + ၁၀ =$	$၃ + ၉ =$	$၄ + ၈ =$	$၅ + ၇ =$	$၆ + ၆ =$
	$၃ + ၁၀ =$	$၄ + ၉ =$	$၅ + ၈ =$	$၆ + ၇ =$
		$၄ + ၁၀ =$	$၅ + ၉ =$	$၆ + ၈ =$
			$၅ + ၁၀ =$	$၆ + ၉ =$
				$၆ + ၁၀ =$

$၇ + ၄ =$	$၈ + ၃ =$	$၉ + ၂ =$	$၁၀ + ၁ =$
$၇ + ၅ =$	$၈ + ၄ =$	$၉ + ၃ =$	$၁၀ + ၂ =$
$၇ + ၆ =$	$၈ + ၅ =$	$၉ + ၄ =$	$၁၀ + ၃ =$
$၇ + ၇ =$	$၈ + ၆ =$	$၉ + ၅ =$	$၁၀ + ၄ =$
$၇ + ၈ =$	$၈ + ၇ =$	$၉ + ၆ =$	$၁၀ + ၅ =$
$၇ + ၉ =$	$၈ + ၈ =$	$၉ + ၇ =$	$၁၀ + ၆ =$
$၇ + ၁၀ =$	$၈ + ၉ =$	$၉ + ၈ =$	$၁၀ + ၇ =$
	$၈ + ၁၀ =$	$၉ + ၉ =$	$၁၀ + ၈ =$
		$၉ + ၁၀ =$	$၁၀ + ၉ =$
			$၁၀ + ၁၀ =$

၅။ အောက်ပါအနုတ်ဇယားကို ဖြည့်စွက်လေ့ကျင့်ပါ။

$၁၁ - ၂ = ၉$							
$၁၁ - ၃ =$	$၁၂ - ၃ =$						
$၁၁ - ၄ =$	$၁၂ - ၄ =$	$၁၃ - ၄ =$					
$၁၁ - ၅ =$	$၁၂ - ၅ =$	$၁၃ - ၅ =$	$၁၄ - ၅ =$				
$၁၁ - ၆ =$	$၁၂ - ၆ =$	$၁၃ - ၆ =$	$၁၄ - ၆ =$	$၁၅ - ၆ =$			
$၁၁ - ၇ =$	$၁၂ - ၇ =$	$၁၃ - ၇ =$	$၁၄ - ၇ =$	$၁၅ - ၇ =$	$၁၆ - ၇ =$		
$၁၁ - ၈ =$	$၁၂ - ၈ =$	$၁၃ - ၈ =$	$၁၄ - ၈ =$	$၁၅ - ၈ =$	$၁၆ - ၈ =$	$၁၇ - ၈ =$	
$၁၁ - ၉ =$	$၁၂ - ၉ =$	$၁၃ - ၉ =$	$၁၄ - ၉ =$	$၁၅ - ၉ =$	$၁၆ - ၉ =$	$၁၇ - ၉ =$	$၁၈ - ၉ =$

၃ • ၃

ကိန်းသုံးလုံးပေါင်းခြင်း

လေ့ကျင့်ခန်း (၃)

၁။ ပေါင်းပါ။

(က) $၃ + ၃ + ၈$

(ခ) $၁ + ၁ + ၈$

(ဂ) $၂ + ၀ + ၈$

(ဃ) $၃ + ၃ + ၃$

(င) $၂ + ၄ + ၅$

(စ) $၂ + ၃ + ၇$

(ဆ) $၉ + ၂ + ၁$

(ဇ) $၃ + ၂ + ၄$

လေ့ကျင့်ခန်း (၄)

ဥပမာ - ဆရာက ပထမဆင့် ကျောင်းသားများအတွက် မြန်မာစာပုံနှိပ်စာအုပ် (၄) အုပ်၊ အင်္ဂလိပ်စာပုံနှိပ် စာအုပ် (၅) အုပ်၊ သင်္ချာပုံနှိပ်စာအုပ် (၃) အုပ်ယူလာသည်။ ဆရာယူလာသော ပုံနှိပ်စာအုပ်ပေါင်း မည်မျှ ရှိသနည်း။

◆ မြန်မာစာပုံနှိပ်စာအုပ် ဘယ်နှအုပ်လဲ။

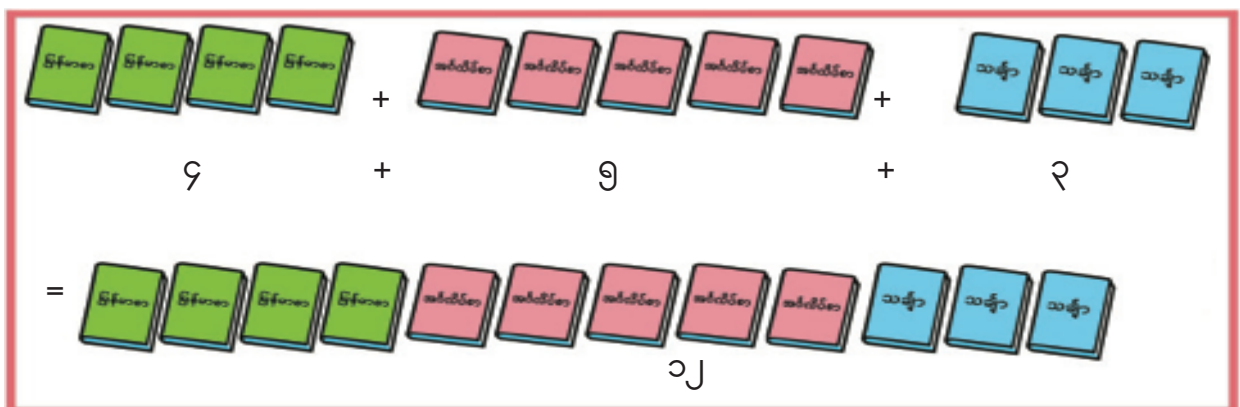
◆ အင်္ဂလိပ်စာပုံနှိပ်စာအုပ် ဘယ်နှအုပ်လဲ။

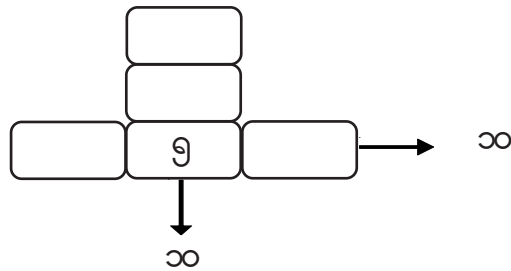
◆ သင်္ချာပုံနှိပ်စာအုပ် ဘယ်နှအုပ်လဲ။

◆ ဆရာယူလာသော စာအုပ်ပေါင်းဘယ်နှအုပ်လဲ။

- ၁။ မောင်ငယ်တွင် ဂေါ်လီလုံး ၇ လုံးရှိသည်။ မောင်ကြီးက ၅ လုံး၊ မောင်လတ်က ၄ လုံး၊ မောင်ငယ်အား ထပ်ပေးသည်။ မောင်ငယ်တွင် ဂေါ်လီလုံးပေါင်း မည်မျှရှိမည်နည်း။
- ၂။ စာသင်ခန်းထဲတွင် ဆရာမ ၁ ယောက်၊ ကျောင်းသား ၈ ယောက်နှင့် ကျောင်းသူ ၇ ယောက် ရှိ၏။ စာသင်ခန်းထဲတွင်ရှိသော လူဦးရေပေါင်းကိုရှာပါ။
- ၃။ ခြံထဲတွင် ကြက် ၅ ကောင်၊ ဘဲ ၆ ကောင်၊ ငှက် ၇ ကောင်ရှိ၏။ စုစုပေါင်းအကောင်အရေအတွက် မည်မျှနည်း။
- ၄။ ၁၊ ၂၊ ၃၊ ၄ တို့ကို တစ်ကြိမ်စီသာသုံးပြီး ဘေးတိုက်ပေါင်းလဒ်၊ ဒေါင်လိုက် ပေါင်းလဒ် “၁၀” ရအောင် ဖြည့်ပေးပါ။

၃ • ၄ ကိန်းပြောင်းဖွဲ့မှု မပါသော ဒေါင်လိုက်ပေါင်းခြင်း၊ နုတ်ခြင်း လေ့ကျင့်ခန်း (၅)

- ၁။ ရေတွက်၍ ကိန်းရေးပြီးဆယ်၊ ခု ခွဲပြပါ။

--	--

၁၆

ဆယ်	ခု
၁	၆

--	--

()

ဆယ်	ခု

--	--

()

ဆယ်	ခု

--	--

()

ဆယ်	ခု

--	--

()

ဆယ်	ခု

--	--

()

ဆယ်	ခု

၂။ ဆယ်၊ ခု ဇယားချ၍ ပေါင်းပါ။

(က) $၁၃ + ၅$

ဆယ်	ခု
၁	၃
+	၅
၁	၈

အဖြေ။ ၁၈

(ခ)

 $၁၂ + ၇$

ဆယ်	ခု
၁	၂
+	၇

ခု များ အချင်းချင်း ပေါင်းပါ။
ဆယ်ခွင်တွင်
မူလဂဏန်းပြန်ရေးပါ။

(ဂ) $၁၅ + ၃$ (ဃ) $၁၄ + ၀$ (င) $၁၆ + ၃$ (စ) $၁၀ + ၄$ (ဆ) $၉ + ၁၀$ (ဇ) $၁၁ + ၈$

၃။ ဒေါင်လိုက်ပေါင်းပါ။

(က) $၅ + ၁၃$

$$\begin{array}{r} ၅ \\ + ၁၃ \\ \hline \end{array}$$
(ခ) $၁၈ + ၁$

$$\begin{array}{r} ၁၈ \\ + ၁ \\ \hline \end{array}$$
(ဂ) $၁၂ + ၇$ (ဃ) $၃ + ၁၁$ (င) $၁၄ + ၄$ (စ) $၁၀ + ၅$ (ဆ) $၈ + ၁၀$ (ဇ) $၉ + ၇$

၄။ ရေကန်ထဲတွင်ရှိသော ကြာပွင့်များမှ ကြာပန်း ၄ ပွင့် ခူးပြီး နောက် ကြာပန်း ၁၅ ပွင့် ကျန်နေသည်။ မူလက ရေကန်ထဲတွင် ကြာပွင့်စုစုပေါင်းမည်မျှနည်း။

၅။ အလုပ်ရုံတစ်ခုတွင် အလုပ်သမား ၁၂ ယောက် ရှိသည်။ နောက်ထပ် ၇ ယောက်ထပ်ရောက်လာသော် အလုပ်ရုံတွင် အလုပ်သမားမည်မျှရှိမည်နည်း။

၆။ မောင်မောင်သည် တောင်းထဲမှ လိမ္မော်သီး ၆ လုံးကို ရောင်းလိုက်၏။ တောင်းထဲတွင် လိမ္မော်သီး ၁၁ လုံး ကျန်သေးလျှင် မူလက တောင်းထဲတွင် လိမ္မော်သီးမည်မျှနည်း။

လေ့ကျင့်ခန်း (၆)

၁။ ဆယ်၊ ခု ဇယားချနုတ်ပါ။

(က) $၁၄ - ၃$

ဆယ်	ခု
၁	၄
-	၃
၁	၁

အဖြေ။ ၁၁

ခု အချင်းချင်း နုတ်ပါ။
ဆယ်ခွင်တွင်
မူလဂဏန်းပြန်ရေးပါ။

(ခ) ၁၇ - ၁၀

ဆယ်	ခု
၁	၇
- ၁	၀
၀	၇

အဖြေ။ ၇

ခု အချင်းချင်း နှုတ်ပါ။

ဆယ် အချင်းချင်း နှုတ်ပါ။

(ဂ) ၁၅ - ၂

(စ) ၁၈ - ၅

(ဃ) ၁၉ - ၁၂

(ဆ) ၁၆ - ၀

(င) ၁၄ - ၁၁

(ဇ) ၁၂ - ၁၀

၂။ ထောင်လိုက်နှုတ်ပါ။

(က) ၁၃ - ၁၁

$$\begin{array}{r} ၁၃ \\ - ၁၁ \\ \hline \end{array}$$

(ခ) ၁၄ - ၂

$$\begin{array}{r} ၁၄ \\ - ၂ \\ \hline \end{array}$$

(ဂ) ၁၉ - ၁၈

(စ) ၁၇ - ၅

(ဃ) ၁၅ - ၄

(ဆ) ၁၂ - ၂

(င) ၁၁ - ၁၀

(ဇ) ၁၆ - ၃

၃။ ပန်းပွင့် ၁၇ ပွင့်ရှိ၏။ ၆ ပွင့် ကြွေသွားသော် မည်မျှကျန်သနည်း။

၄။ သကြားလုံး ၁၄ လုံး ရှိ၏။ ၁၁ လုံးစားလိုက်သော် မည်မျှကျန်သနည်း။

၅။ မလှတွင် ငွေ ၁၈ ကျပ်ရှိ၏။ ငရုတ်သီး ၁၀ ကျပ်ဖိုးနှင့် ဆား ၅ ကျပ်ဖိုး ဝယ်သော်

(က) ငွေမည်မျှကျန်ကျမည်နည်း။

(ခ) ငွေမည်မျှကျန်မည်နည်း။

အခန်း (၄)

၁၀၀ အထိကိန်းများ

၄ . ၁ ဆယ်ပြည့်ကိန်းများ

အရေအတွက်	တစ်ဆယ်စုပေါင်း	ကိန်းဖတ်	ကိန်းရေး
၁ ၁ ၁ ၁ ၁	တစ်ဆယ်စု ၁ စု	၁ ဆယ်	၁၀
၁ ၁ ၁ ၁ ၁ ၁ ၁ ၁	တစ်ဆယ်စု ၂ စု	၂ ဆယ်	၂၀
၁ ၁ ၁ ၁ ၁ ၁ ၁ ၁ ၁ ၁	တစ်ဆယ်စု ၃ စု	၃ ဆယ်	၃၀

လေ့ကျင့်ခန်း (၁)

လိုသော ကိန်းကို ဖြည့်ပါ။

အရေအတွက်	တစ်ဆယ်စုပေါင်း	ကိန်းဖတ်	ကိန်းရေး
၁ ၁ ၁ ၁ ၁	(၁) စု	၁ ဆယ်	၁၀
၁ ၁ ၁ ၁ ၁ ၁ ၁ ၁	() စု	() ဆယ်	
၁ ၁ ၁ ၁ ၁ ၁ ၁ ၁ ၁ ၁			
၁ ၁ ၁ ၁ ၁ ၁ ၁ ၁ ၁ ၁ ၁ ၁			
၁ ၁ ၁ ၁ ၁ ၁ ၁ ၁ ၁ ၁ ၁ ၁ ၁ ၁			
၁ ၁ ၁ ၁ ၁ ၁ ၁ ၁ ၁ ၁ ၁ ၁ ၁ ၁ ၁			
၁ ၁ ၁ ၁ ၁ ၁ ၁ ၁ ၁ ၁ ၁ ၁ ၁ ၁ ၁ ၁			
၁ ၁ ၁ ၁ ၁ ၁ ၁ ၁ ၁ ၁ ၁ ၁ ၁ ၁ ၁ ၁ ၁			
၁ ၁ ၁ ၁ ၁ ၁ ၁ ၁ ၁ ၁ ၁ ၁ ၁ ၁ ၁ ၁ ၁ ၁			

၄ • ၂ ၁၀၀ အထိကိန်းများ ရေတွက်ခြင်းနှင့်ကိန်းဖတ်၊ ကိန်းရေးခြင်း လေ့ကျင့်ခန်း (၂)

၁။ ရေတွက်ပြီး ကွက်လပ်ဖြည့်ပါ။

(က)	$\begin{array}{ccc} \triangle \triangle \triangle \triangle \triangle & \triangle \triangle \triangle \triangle \triangle & \triangle \\ \triangle \triangle \triangle \triangle \triangle & \triangle \triangle \triangle \triangle \triangle & \end{array}$	၂၁	$၂၀ + ၁$
(ခ)	$\begin{array}{ccc} \triangle \triangle \triangle \triangle \triangle & \triangle \triangle \triangle \triangle \triangle & \triangle \\ \triangle \triangle \triangle \triangle \triangle & \triangle \triangle \triangle \triangle \triangle & \triangle \end{array}$		
(ဂ)	$\begin{array}{cccc} \triangle \triangle \triangle \triangle \triangle & \triangle \triangle \triangle \triangle \triangle & \triangle \triangle \triangle \triangle \triangle & \triangle \triangle \\ \triangle \triangle \triangle \triangle \triangle & \triangle \triangle \triangle \triangle \triangle & \triangle \triangle \triangle \triangle \triangle & \triangle \triangle \end{array}$		
(ဃ)	$\begin{array}{ccc} \triangle \triangle \triangle \triangle \triangle & \triangle \triangle \triangle \triangle \triangle & \\ \triangle \triangle \triangle \triangle \triangle & \triangle \triangle \triangle \triangle \triangle & \\ & \triangle \triangle \triangle \triangle \triangle & \triangle \triangle \triangle \\ & \triangle \triangle \triangle \triangle \triangle & \triangle \triangle \triangle \end{array}$		
(င)	$\begin{array}{ccc} \triangle \triangle \triangle \triangle \triangle & \triangle \triangle \triangle \triangle \triangle & \\ \triangle \triangle \triangle \triangle \triangle & \triangle \triangle \triangle \triangle \triangle & \triangle \triangle \\ & \triangle \triangle \triangle \triangle \triangle & \triangle \\ & \triangle \triangle \triangle \triangle \triangle & \triangle \triangle \triangle \triangle \triangle \\ & \triangle \triangle \triangle \triangle \triangle & \triangle \triangle \triangle \triangle \triangle \end{array}$		
(စ)	$\begin{array}{ccc} \triangle \triangle \triangle \triangle \triangle & \triangle \triangle \triangle \triangle \triangle & \triangle \triangle \triangle \triangle \triangle \\ \triangle \triangle \triangle \triangle \triangle & \triangle \triangle \triangle \triangle \triangle & \triangle \triangle \triangle \triangle \triangle \\ & \triangle \triangle \triangle \triangle \triangle & \triangle \triangle \triangle \triangle \triangle \\ & \triangle \triangle \triangle \triangle \triangle & \triangle \triangle \triangle \triangle \triangle \end{array}$		

၂။ ကွက်လပ်ဖြည့်ပါ။

(က) $\begin{array}{ccc} \boxed{၃၀} & + & \boxed{၆} \\ \hline & & \end{array}$

(ခ) $\begin{array}{ccc} \boxed{၅၀} & + & \boxed{၃} \\ \hline & & \end{array}$

(ဂ) $\begin{array}{ccc} \boxed{၂၀} & + & \boxed{၇} \\ \hline & & \end{array}$

(ဃ) $\begin{array}{ccc} \boxed{၆၃} \\ \hline \boxed{} & + & \boxed{} \end{array}$

(င) $\begin{array}{ccc} \boxed{၄၇} \\ \hline \boxed{} & + & \boxed{} \end{array}$

(စ) $\begin{array}{ccc} \boxed{၉၈} \\ \hline \boxed{} & + & \boxed{} \end{array}$

၄ • ၃ ရာ၊ ဆယ်၊ ခု ဇယားချ၍ ကိန်းရေးခြင်း

	ရာ	ဆယ်	ခု
၁၀၀	၁	၀	၀

လေ့ကျင့်ခန်း (၃)

၁။ အောက်ပါတို့ကို ရာ၊ ဆယ်၊ ခု ဇယားချ၍ ရေးပြပါ။

(က) ၄၇	(ခ) ၂၄	(ဂ) ၉၉	(ဃ) ၅၂
(င) ၈၈	(စ) ၃၆	(ဆ) ၁၀၀	(ဇ) ၁၂၁

၂။ အဖြေမှန်ကို ရွေးပါ။

(က) ခုနေရာတွင် ၄ ရှိသော ကိန်း	၄၉	၂၄
(ခ) ဆယ်နေရာတွင် ၆ ရှိသော ကိန်း	၅၆	၆၁
(ဂ) ရာနေရာတွင် ၃ ရှိသော ကိန်း	၂၃၁	၃၇၀
(ဃ) ဆယ်နေရာတွင် ၅ ရှိသော ကိန်း	၅၁	၃၅
(င) ခုနေရာတွင် ၀ ရှိသော ကိန်း	၉	၃၀
(စ) ရာနေရာတွင် ၉ ရှိသော ကိန်း	၁၂၉	၉၄၆

၃။ ၃ နှင့် ၅ ကို အသုံးပြု၍ အကြီးဆုံးနှင့်အငယ်ဆုံး ဆယ်ကိန်းနှစ်ခုကိုဖော်ပြပါ။

၄ • ၄ ကိန်းများ နှိုင်းယှဉ်ခြင်း နှင့် ကိန်းအစီအစဉ်

ဥပမာ -

ကြီးသော ကိန်းကို ရွေးပါ။

၂၆ (၂ ဆယ့် ၆ ခု)

၃၄ (၃ ဆယ့် ၄ ခု)

ကြီးသော ကိန်း ၃၄

ဆယ်ဂဏန်းချင်း ဦးစွာ နှိုင်းယှဉ်ပါ။

၃ ဆယ်သည် ၂ ဆယ်ထက်ကြီးသည်။

၃၅   (၃ ဆယ့် ၅ ခု)

၃၂   (၃ ဆယ့် ၂ ခု)

ဆယ်ဂဏန်းချင်း တူနေသည်။
 ခုဂဏန်းချင်း ထပ်မံနှိုင်းယှဉ်ပါ။
 ၅ ခုသည် ၂ ခုထက် ပိုကြီးသည်။

ကြီးသောကိန်း ၃၅

လေ့ကျင့်ခန်း (၄)

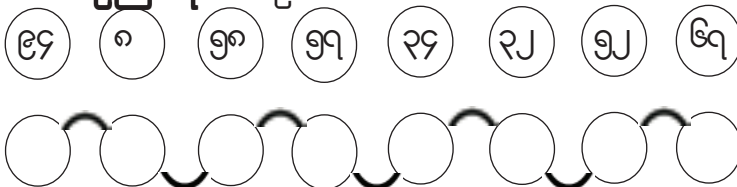
၁။ ကြီးသော ကိန်းကို ရွေးပါ။

- (က) ၂၁ နှင့် ၆၁ (ခ) ၅၅ နှင့် ၄၅ (ဂ) ၅၂ နှင့် ၂၂
 (ဃ) ၂၃ နှင့် ၃၂ (င) ၈၁ နှင့် ၈၃ (စ) ၉၉ နှင့် ၁၀၀

၂။ ငယ်သော ကိန်းကို ရွေးပါ။

- (က) ၇၈ နှင့် ၃၈ (ခ) ၂၄ နှင့် ၃၄ (ဂ) ၉ နှင့် ၁၃
 (ဃ) ၆၅ နှင့် ၇၀ (င) ၇၃ နှင့် ၇၆ (စ) ၇၂ နှင့် ၂၇

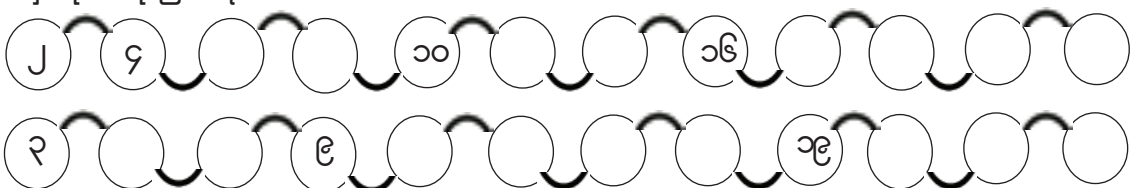
၃။ ငယ်စဉ်ကြီးလိုက် စဉ်ပေးပါ။

၄။ ကွက်လပ်ဖြည့်ပေးပါ။

၇၁	၇၂		၇၄			၇၇			၈၀
၈၁			၈၄				၈၈		
	၉၂			၉၅			၉၈		

၅။ နှစ်ခုစီ တိုး၍ ရေးပါ။

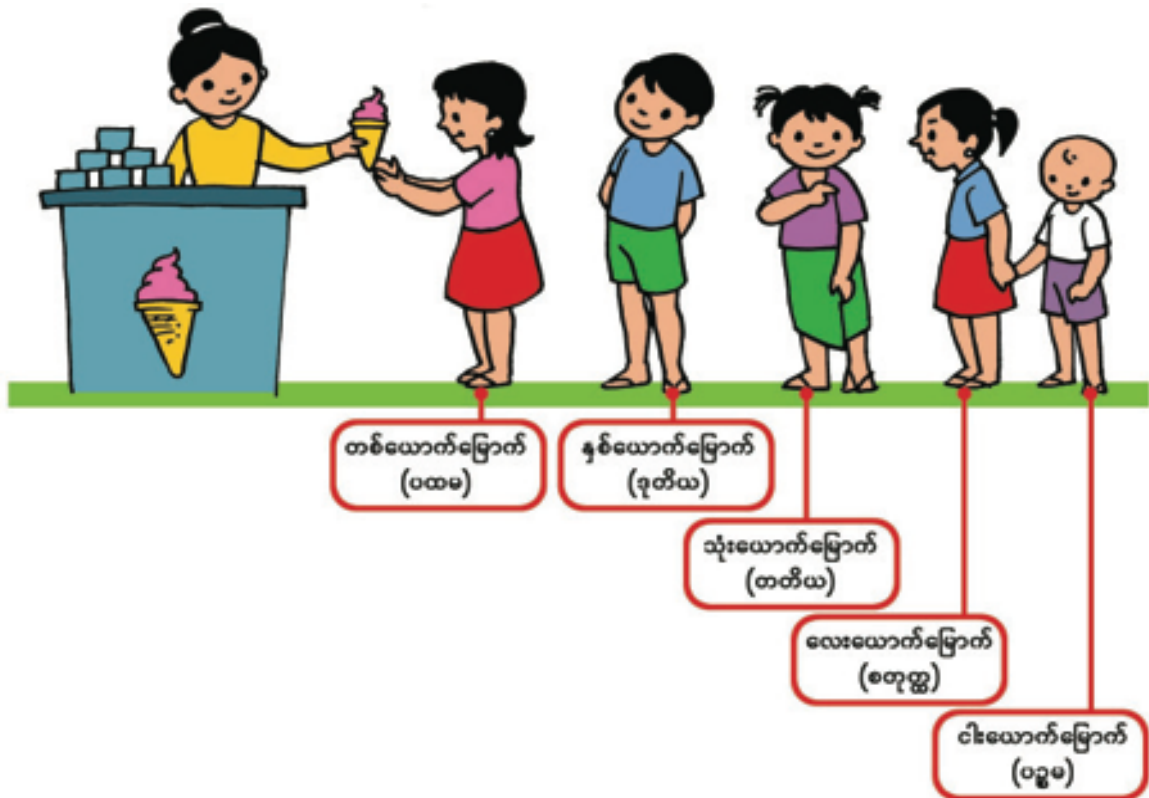
၆။ ငါးခုစီ တိုး၍ ရေးပါ။

၃၅		၄၅			၆၀					၈၅	၉၀
----	--	----	--	--	----	--	--	--	--	----	----

၇။ တစ်ဆယ်စီ တိုး၍ ရေးပါ။

၄ • ၅ နေရာ အဆင့်ပြကိုန်း

လေ့ကျင့်ခန်း (၅)

၁။ ပုံကိုကြည့်၍ နေရာမှန်ကို ဝိုင်းပြပါ။

ဒုတိယ

တတိယ

ပထမ

ပဉ္စမ

စတုတ္ထ

တတိယ

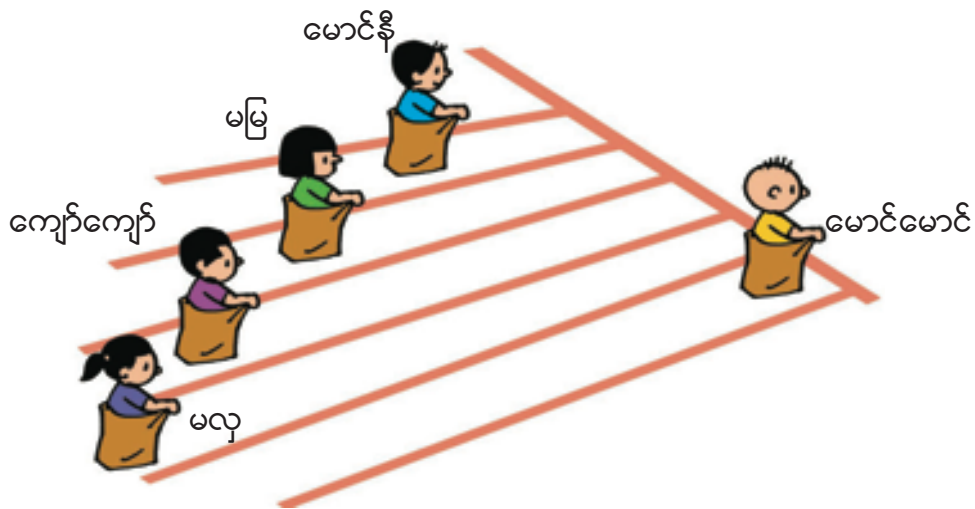

တတိယ

စတုတ္ထ

ပထမ

၂။ ပြိုင်ပွဲတွင် ကလေးများသည် အောက်ပါအတိုင်း ပန်းဝင်လာကြသည်။

ကလေးတစ်ဦးစီ၏ အဆင့်ကို ဖော်ပြပါ။

(က)	မောင်မောင်	-----
(ခ)	မမြ	-----
(ဂ)	မလှ	-----
(ဃ)	မောင်နီ	-----
(င)	ကျော်ကျော်	-----

၄ . ၆ ကိန်းပြောင်းဖွဲ့မှု မပါသည့် ပေါင်းခြင်း

ဥပမာ - $၂၃ + ၄၅$ (ဆယ်၊ ခု ဇယားချ၍ ပေါင်းပါ။)

ဆယ်	ခု
၂	၃
+ ၄	၅
၆	၈

ခု အချင်းချင်းပေါင်းပါ။

ဆယ် အချင်းချင်းပေါင်းပါ။

အဖြေ။ ၆၈

လေ့ကျင့်ခန်း (၆)

ဆယ်၊ ခု ဇယားချ၍ ပေါင်းပါ။

(က) $၆၂ + ၁၅$

(ဃ) $၇၃ + ၄$

(ဆ) $၇ + ၉၂$

(ခ) $၈၀ + ၁၀$

(င) $၅၁ + ၂၈$

(စ) $၈၄ + ၁၅$

(ဂ) $၂ + ၅၄$

(စ) $၅၅ + ၀$

(ဈ) $၃၃ + ၄၃$

၄ • ၇ ကိန်းပြောင်းဖွဲ့မှု ပါသည့် ပေါင်းခြင်း

ဥပမာ (၁) $၂၃ + ၉$ (ဆယ်၊ ခု ဇယားချ၍ ပေါင်းပါ။)

ဆယ်	ခု
၁	၃
+	၉
၃	၂

$၁၂ = \boxed{၁}$ ဆယ် နှင့် $\textcircled{၂}$

အဖြေ။ ၃၂

ဥပမာ (၂) $၄၆ + ၅၄$ (ရာ၊ ဆယ်၊ ခု ဇယားချ၍ ပေါင်းပါ။)

ရာ	ဆယ်	ခု
၁	၁	၆
+	၅	၄
၁	၁	၀

$၆ + ၄ = \boxed{၁}$ $\textcircled{၀}$

$၁ + ၄ + ၅ = \textcircled{၁}$ $\textcircled{၀}$

အဖြေ။ ၁၀၀

လေ့ကျင့်ခန်း (၇)

၁။ ဆယ်၊ ခု ဇယားချ၍ ပေါင်းပါ။

(က) $၅ + ၅၉$

(ဃ) $၆၇ + ၆$

(ဆ) $၄ + ၂၆$

(ခ) $၇ + ၇၀$

(င) $၃၅ + ၈$

(စ) $၅၁ + ၁၉$

(ဂ) $၁၃ + ၄၇ + ၁၀$

(စ) $၂၈ + ၂၈ + ၂၁$

(ဈ) $၂၁ + ၃၉ + ၄၀$

၂။ ဒေါင်လိုက် ပေါင်းပါ။

(က) $၂၂ + ၂၄$

(ဃ) $၅ + ၂၄$

(ဆ) $၃ + ၅၇$

(ခ) $၁၀ + ၂၀$

(င) $၆၃ + ၂၇$

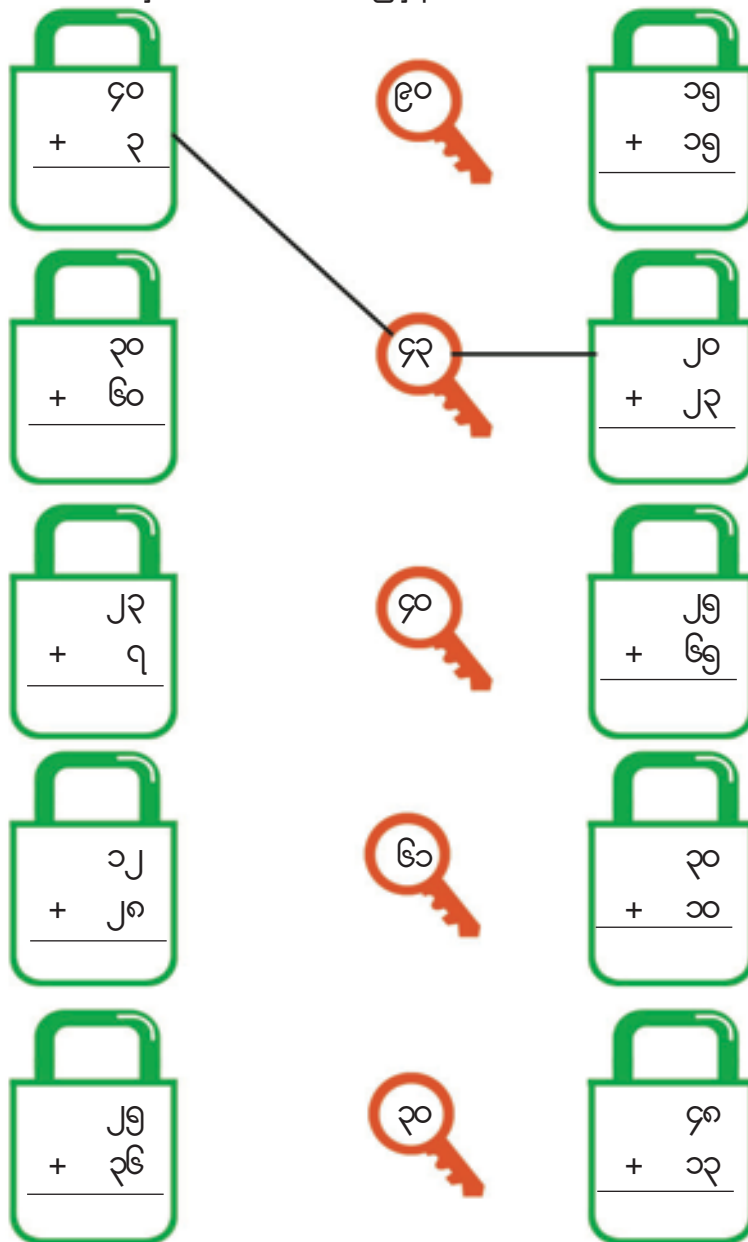
(စ) $၃၅ + ၅၈$

(ဂ) $၇၆ + ၁၉$

(စ) $၃၈ + ၄၀$

(ဈ) $၃၅ + ၆၅$

၃။ သော့ခလောက်နှင့် သော့တံ အဖြေမှန်အောင် ဆက်ပေးပါ။

၄။ ဦးထုပ်ဆိုင်တွင် အဖြူရောင် ၄၇ လုံးနှင့် အပြာရောင် ၂၈ လုံးရှိသည်။ ဆိုင်တွင် ဦးထုပ် စုစုပေါင်း မည်မျှ ရှိမည်နည်း။

၅။ မနီ၏ဆိုင်တွင် ကြက်ဥ ၂၅ လုံးရှိသည်။ ကြက်ခြံမှနောက်ထပ် ၇၅ လုံးဝယ်ခဲ့သော် မနီ၏ဆိုင်တွင် ကြက်ဥစုစုပေါင်း မည်မျှရှိမည်နည်း။

၆။ စိတ်တွက် တွက်ပါ။

(က) စာသင်ခန်းထဲတွင် ယောက်ျားလေး ၁၁ ယောက်နှင့် မိန်းကလေး ၁၆ ယောက် ရှိသည်။ စုစုပေါင်းကျောင်းသားဦးရေကိုရှာပါ။

(ခ) ဗန်းထဲတွင် မာလကာသီး ၂၀ လုံး၊ သရက်သီး ၂၅ လုံးရှိသော် ဗန်းထဲတွင် အသီးပေါင်း မည်မျှရှိမည်နည်း။

၄ . ဂ ကိန်းပြောင်းဖွဲ့မှု မပါသည့် နုတ်ခြင်း

ဥပမာ - ၃၇ - ၁၂ ကိုတွက်ပါ။

ဆယ်	ခု
၃	၇
- ၁	၂
၂	၅

အဖြေ။ ၂၅

ခု အချင်းချင်း နုတ်ပါ။

ဆယ်အချင်းချင်း နုတ်ပါ။

လေ့ကျင့်ခန်း (ဂ)

၁။ ဆယ် ခု ဇယားချ၍ နုတ်ပါ။

(က) ၆၄ - ၂

(ခ) ၈၇ - ၁၅

(ဂ) ၈၆ - ၅၆

(ဃ) ၅၆ - ၅၂

(င) ၉၅ - ၄၁

(စ) ၅၈ - ၄

(ဆ) ၇၇ - ၅၇

(ဇ) ၇၀ - ၄၀

(ဈ) ၂၇ - ၃

၂။ အောက်ပါအပေါင်းပုစ္ဆာများတွင် လိုသော ကိန်းထည့်ပါ။

$$\begin{array}{r} ၃၆ \\ + \text{-----} \\ \hline ၃၈ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ၃၀ \\ + \text{-----} \\ \hline ၅၇ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ၁၂ \\ + \text{-----} \\ \hline ၅၂ \end{array}$$

၃။ နုတ်ပါ။

$$\begin{array}{r} ၄၈ \\ - ၃၆ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ၅၇ \\ - ၃၀ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ၅၂ \\ - ၁၂ \\ \hline \end{array}$$

၄။ စိတ်တွက် တွက်ပါ။

(က) မောင်မောင်တွင် ၄၄ ၅၀ ကျပ်ရှိ၏။ မေမေက ၁၁ ကျပ် ထပ်ပေးသော် မောင်မောင်တွင် ၄၄ ပေါင်း မည်မျှရှိမည်နည်း။

(ခ) အေးအေး၏ကိုယ်အလေးချိန်မှာ ၉၉ ပေါင်ဖြစ်သည်။ နေမကောင်းစဉ်တွင် ၃ပေါင် လျော့ကျသွားသဖြင့် အေးအေး၏ ကိုယ်အလေးချိန်ကို ရှာပါ။

(ဂ) ရွှေငါး ၇၅ ကောင်ရှိနေသည့်ငါးမွေးကန်ထဲမှ ရွှေငါးအကောင် ၅၀ ရောင်းလိုက်သော်ကန်ထဲတွင် ငါးမည်မျှ ကျန်မည်နည်း။

(ဃ) ဆန်အိတ်ထဲသို့ ပထမအကြိမ် ဆန် ၃ ပြည်ထည့်ထားသည်။ နောက်ထပ် ဆန် ၂၁ ပြည် ထပ်ထည့်သော် ဆန်အိတ်ထဲတွင် ဆန်ပြည်ပေါင်း မည်မျှနည်း။

၄ • ၉ ကိန်းပြောင်းဖွဲ့မှု ပါသည့် နုတ်ခြင်း

ဆယ်၊ ခု ဇယား ရှိ ဆယ်ထဲမှ “၁” ကို ခုသို့ ကိန်းပြောင်းဖွဲ့ပါ။

ဥပမာ -

ဆယ်	ခု		ဆယ်	ခု
၃	၅	→	၂	၁၅

ဆယ်ထဲမှ “၁” ကို ခုသို့ ရွှေ့သည်။
၁၀ ခုရလာသည်။
၅ နှင့်ပေါင်းကာ ၁၅ ရသည်။
ဆယ်ထဲတွင် “၃” မှ ၂ ဖြစ်သွားသည်။

ရာ၊ ဆယ်၊ ခု ဇယားရှိ ရာထဲမှ “၁” ခုကို ဆယ်သို့ ပြောင်းဖွဲ့ပါ။

ဥပမာ -

ရာ	ဆယ်	ခု		ရာ	ဆယ်	ခု
၁	၀	၀	→	၀	၁၀	၀

ရာထဲမှ “၁” ကို ဆယ်သို့ရွှေ့သည်။
(၁၀) ဆယ်ရလာသည်။
ရာထဲမှ “၁” သည် “၀” ဖြစ်သွားသည်။

လေ့ကျင့်ခန်း (၉)

၁။

(က)	ဆယ်	ခု		ဆယ်	ခု
	၂	၃	→		

(ခ)	ဆယ်	ခု		ဆယ်	ခု
	၅	၄	→		

(ဂ)	ဆယ်	ခု		ဆယ်	ခု
	၆	၇	→		

(ဃ)	ရာ	ဆယ်	ခု		ရာ	ဆယ်	ခု
	၁	၁	၀	→			

ဥပမာ (၁) ၄၅ - ၇ ကိုတွက်ပါ။ (ဆယ်၊ ခု ဇယားချ၍ နုတ်ပါ။)

ဆယ်	ခု		ဆယ်	ခု
၄	၅		၃	၁၅
-	၇		-	၇
			၃	၈

အဖြေ။ ၃၈

ခု အချင်းချင်း နုတ်၍မလောက်။
ဆယ်ထဲမှ “၁” ကို ခုသို့ရွှေ့သည်။
၁၀ ခုရလာသည်။ ၅ နှင့်ပေါင်း ၁၅ ဖြစ်လာသည်။
ထိုနောက် ခုအချင်းချင်းနုတ်ပါ။
ဆယ်အချင်းချင်းနုတ်ပါ။

ဥပမာ (၂) ၁၀၀ - ၂၀ ကိုတွက်ပါ။ (ရာ၊ ဆယ်၊ ခု ဇယားချ၍ နုတ်ပါ။)

ရာ	ဆယ်	ခု	ရာ	ဆယ်	ခု
၁	၀	၀	၀	၁၀	၀
-	၂	၀	-	၂	၀
				၈	၀

အဖြေ။ ၈၀

လေ့ကျင့်ခန်း (၁၀)

၁။ ဆယ်၊ ခု ဇယားချ၍ နုတ်ပါ။

(က) ၈၂ - ၆	(ခ) ၇၁ - ၄၂	(ဂ) ၈၀ - ၆
(ဃ) ၅၅ - ၁၉	(င) ၉၀ - ၃၅	(စ) ၇၄ - ၂၈
(ဆ) ၆၀ - ၅၈	(ဇ) ၃၂ - ၃၂	(ဈ) ၁၀၀ - ၆၀

၂။ ဆယ်၊ ခု ဇယားမချပဲ ဒေါင်လိုက်နုတ်ပါ။

(က) ၄၅ - ၇	(ခ) ၆၃ - ၃	(ဂ) ၃၆ - ၃၀
(ဃ) ၁၅ - ၅	(င) ၅၄ - ၄၉	(စ) ၅၀ - ၁၄
(ဆ) ၉၀ - ၃၈	(ဇ) ၇၀ - ၄၀	(ဈ) ၁၀၅ - ၆၅

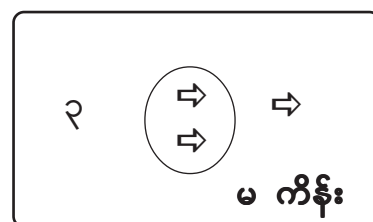
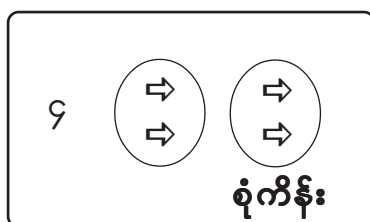
၃။ ၁၈ ကျပ်ဖိုးဝယ်ပြီး ၅၀ ကျပ်တန်ပေးသော် မည်မျှ ပြန်အမ်းမည်နည်း။

၄။ စပါး ၃၂ တင်း ရှိ၏။ ၂၄ တင်း ကြိတ်ပြီးရောင်းလိုက်သော် မည်မျှကျန်သနည်း။

၅။ မောင်မြတို့ရွာတွင် ကျောင်းသား ၈၅ ယောက်ရှိ၏။ မောင်နီတို့ရွာရှိ ကျောင်းသားသည် မောင်မြတို့ရွာရှိ ကျောင်းသားထက် ၁၂ ယောက်ပိုများသည်။ မောင်နီတို့ရွာတွင် ကျောင်းသားမည်မျှ ရှိမည်နည်း။

၆။ ကလေး ၂၀ ယောက်အား သကြားလုံး ၁ လုံးစီဝေပေးလိုက်၏။ ၅ လုံးပိုသေးသော် မူလက သကြား လုံးမည်မျှရှိသနည်း။

၄ . ၁၀ စုံကိန်း၊ မကိန်း

လေ့ကျင့်ခန်း (၁၁)

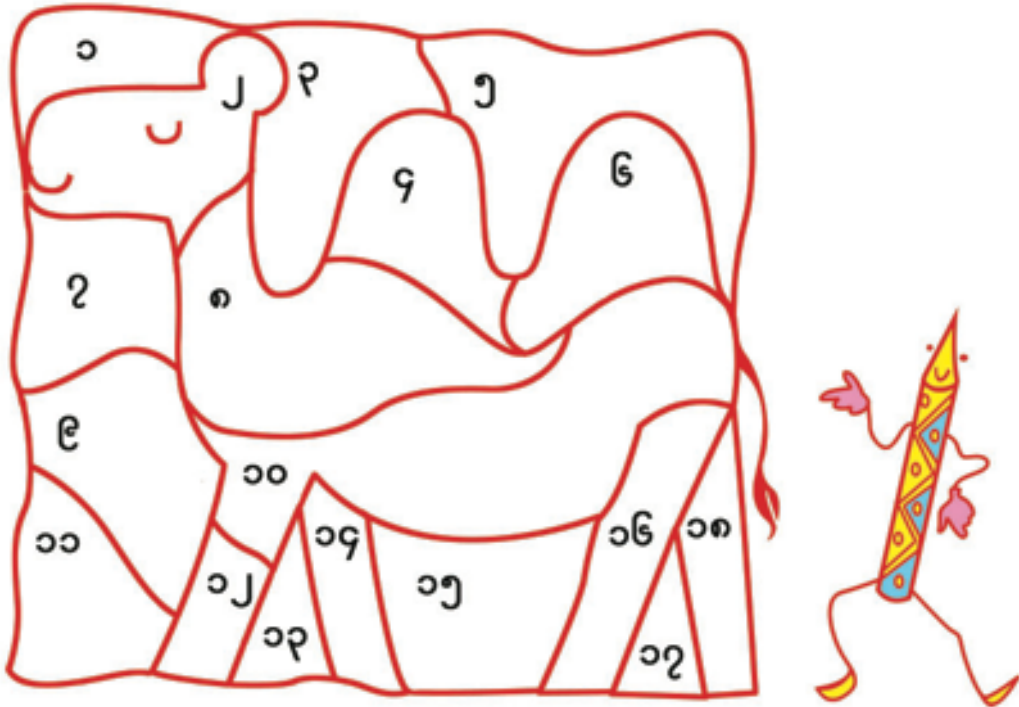
၁။ အောက်ပါတို့ကို စုံကိန်း၊ မကိန်း ခွဲခြားပြပါ။

(က)	၂	---	(ခ)	၆	---	(ဂ)	၉	---	(ဃ)	၁	---
(င)	၇	---	(စ)	၁၂	---	(ဆ)	၈	---	(ဇ)	၅	---

၂။ ကိန်းများကို ကြည့်၍ ကွက်လပ်တွင် “ စုံ ” “ မ ” ခွဲခြားပြပါ။

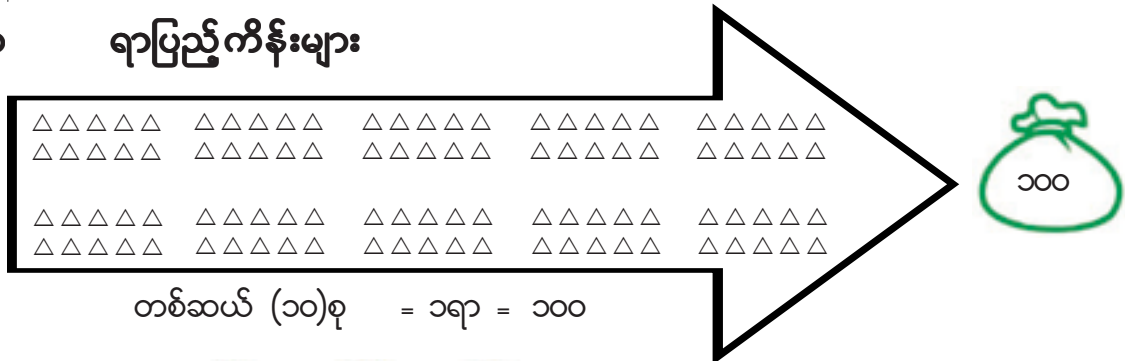
(က)	၂	---	(ခ)	၅	---	(ဂ)	၆	---	(ဃ)	၄	---
(င)	၉	---	(စ)	၈	---	(ဆ)	၇	---	(ဇ)	၃	---
(ဈ)	၁	---	(ည)	၁၀	---						

၃။ ဘာပုံလဲ။ စုံဂဏန်း ရေးထားသော အကွက်များကို ခွဲခြယ်ပါ။

အခန်း (၅)
၁၀၀၀ အထိကိန်းများ

၅ . ၁ ရာပြည့်ကိန်းများ

တစ်ဆယ် (၁၀)စု = ၁ရာ = ၁၀၀

တစ်ရာ (၃) စု = ၃ ရာ = ၃၀၀

တစ်ရာစု (၄) စု = ၄ ရာ = ၄၀၀

လေ့ကျင့်ခန်း (၁)

၁။ ရေတွက်၍ ကိန်းရေးပါ။

၅ ရာ = ၅၀၀

----- ရာ = -----

----- ရာ = -----

----- ရာ = -----

----- ရာ = -----
တစ်ထောင် = ၁၀၀၀

၅.၂ ကိန်းများကို ရေတွက်ခြင်းနှင့် ကိန်းဖတ်၊ ကိန်းရေးခြင်း

ဥပမာ -

၃၀၀ + ၂၀ + ၉ = ၃၂၉ →

ရာ	ဆယ်	ခု
၃	၂	၉

လေ့ကျင့်ခန်း (၂)

၁။ ရေတွက်၍ ကိန်းရေးပါ။

(က) ()

(ခ) ()

(ဂ) ()

(ဃ) ()

(င) ()

၂။ ကွက်လပ်ဖြည့်ပါ။

(က) $၃၀၀ + ၇၀ + ၈$

↓

□

(ခ) $၇၀၀ + ၆၀ + ၅$

↓

□

(ဂ) ၆၅၁

↓

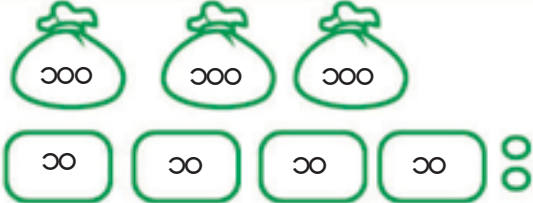
□ □ □

(ဃ) ၈၄၃

↓

□ □ □

ကိန်းကို စာဖြင့် ဖော်ပြခြင်း

၃ ၄ ၂

၃ ရာ ၄ ဆယ့် ၂ ခု

သုံးရာလေးဆယ့် နှစ်

၃။ အောက်ပါကိန်းတို့ကို စာဖြင့် ဖော်ပြပါ။

- (က) ၆၄၅ (ခ) ၃၅ (ဂ) ၃၉၆
(ဃ) ၇၀၃ (င) ၅၁၀ (စ) ၁၇

စာဖြင့်ဖော်ပြချက်ကို ကိန်းဖြင့်ဖော်ပြခြင်း

တစ်ရာ သုံးဆယ့် ခုနစ်

၁ ရာ ၃ ဆယ် ခုနစ်

၄။ အောက်ပါတို့ကို ကိန်းဖြင့် ဖော်ပြပါ။

- (က) နှစ်ရာလေးဆယ့်ငါး (ခ) ခြောက်ရာတစ်ဆယ့်နှစ်
(ဂ) သုံးရာနှစ်ဆယ့် ခုနစ် (ဃ) ခုနစ်ရာကိုး
(င) တစ်ရာလေးဆယ် (စ) တစ်ထောင်

၅ • ၃ နေရာလိုက်တန်ဖိုး

ဥပမာ (၁)	ထောင်	ရာ	ဆယ်	ခု
၁၀၀၀	၁	၀	၀	၀

- ခု ဂဏန်း = ၀
ဆယ် ဂဏန်း = ၀
ရာ ဂဏန်း = ၀
ထောင် ဂဏန်း = ၁

ဥပမာ (၂)	ထောင်	ရာ	ဆယ်	ခု
၁၄၂၇	၁	၄	၂	၇

- ခု ဂဏန်း = ၇
ဆယ် ဂဏန်း = ၂
ရာ ဂဏန်း = ၄
ထောင် ဂဏန်း = ၁

လေ့ကျင့်ခန်း (၃)

၁။ ခုဂဏန်း၊ ဆယ်ဂဏန်း၊ ရာဂဏန်း ခွဲခြားပြပါ။

- (က) ၅၃၇ (ခ) ၄၉၂ (ဂ) ၅၆ (ဃ) ၄၀၅ (င) ၈၀၀

၂။ ရာဂဏန်း ၈ ရှိသော ကိန်းများကို ရွေးပါ။

- (က) ၈၄၃ (ခ) ၆၈၄ (ဂ) ၅၃၈ (ဃ) ၈၇ (င) ၈၅၂

၃။ ခု ဂဏန်း၊ ဆယ် ဂဏန်း၊ ရာ ဂဏန်း၊ ထောင် ဂဏန်း ခွဲခြားပြပါ။

- (က) ၁၉၈၇ (ခ) ၁၇၀၈ (ဂ) ၁၄၁၇

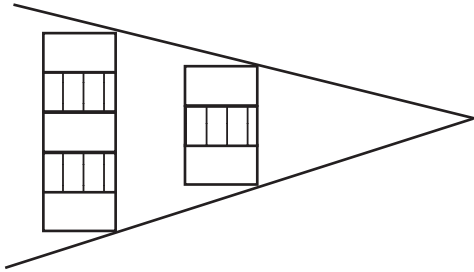
၄။ ၄၊ ၅၊ ၇ ဂဏန်း(၃)လုံးကို သုံး၍

- (က) ခုဂဏန်း ၄ ဖြစ်သော ကိန်းများရေးပြပါ။
(ခ) ရာဂဏန်း ၅ ဖြစ်သော ကိန်းများ ရေးပြပါ။

၅ • ၄ ကိန်းများ နှိုင်းယှဉ်ခြင်း

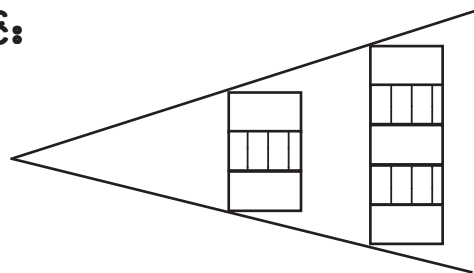
ကြီးခြင်း

ဥပမာ - ၅ နှင့် ၃ မည်သည်က ကြီးသနည်း။

၅ သည် ၃ ထက်ကြီးသည်။
သင်္ကေတဖြင့် ရေးလျှင်
 $5 > 3$
၅ သည် ၃ ထက်ကြီးသည်။

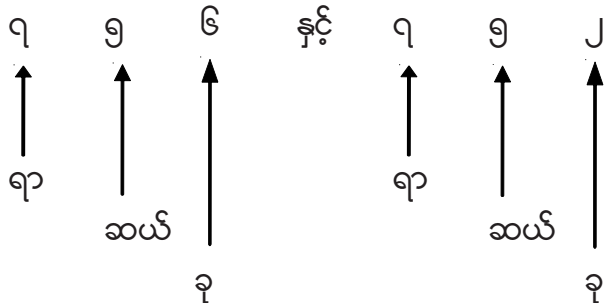
ငယ်ခြင်း

၃ သည် ၅ အောက်ငယ်သည်။
သင်္ကေတဖြင့် ရေးလျှင်
 $3 < 5$
၃ သည် ၅ အောက်ငယ်သည်။

ငယ်သော ကိန်းသည် သင်္ကေတ၏ ထောင့်ချွန်ဘက်တွင် ရှိသည်။

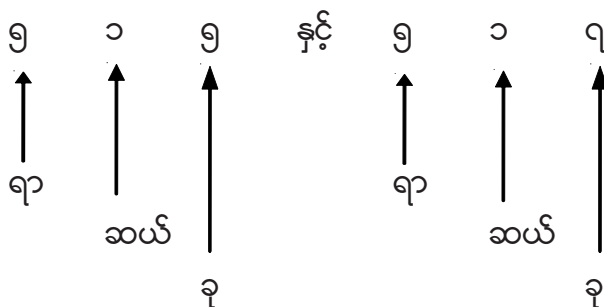
ဥပမာ - ၇၅၆ နှင့် ၇၅၂ တွင် မည်သည့်ကိန်းက ကြီးသနည်း။

၇၅၆ > ၇၅၂

- (၁) ရာဂဏန်းများကို စကြည့်ပါ။ တူသည်။
(၂) ဆယ်ဂဏန်းများကို ဆက်ကြည့်ပါ။ တူသည်။
(၃) ခုဂဏန်းများကို ထပ်ကြည့်ပါ။
“၆” သည် “၂” ထက်ကြီးသည်။
ထို့ကြောင့် ၇၅၆ သည် ၇၅၂ ထက် ကြီးပါသည်။

၅၁၅ နှင့် ၅၁၇ တွင် မည်သည့်ကိန်းက ငယ်သနည်း။

၅၁၅ < ၅၁၇

- (၁) ရာဂဏန်းများကို စကြည့်ပါ။ တူသည်။
(၂) ဆယ်ဂဏန်းများကို ဆက်ကြည့်ပါ။ တူသည်။
(၃) ခုဂဏန်းများကို ထပ်ကြည့်ပါ။
“၅” သည် “၇” အောက်ငယ်သည်။
ထို့ကြောင့် ၅၁၅ သည် ၅၁၇ အောက် ငယ်သည်။

လေ့ကျင့်ခန်း (၄)

- ၁။ () နေရာတွင် $>$ (သို့မဟုတ်) $<$ မှန်သော သင်္ကေတ ကို ထည့်ပါ။
 (က) ၁၃ () ၁၇ (ခ) ၃၄ () ၃၃ (ဂ) ၅၀ () ၆၀
 (ဃ) ၆၁၇ () ၆၇၂ (င) ၂၂၂ () ၂၀၂ (စ) ၁၂၉ () ၂၁၉

- ၂။ ၁၊ ၂၊ ၃ ဂဏန်း (၃)လုံးကို သုံး၍
 (က) အကြီးဆုံးကိန်းဖြစ်အောင်ရေးပါ။
 (ခ) အငယ်ဆုံးကိန်းဖြစ်အောင်ရေးပါ။

၅ • ၅ ခန့်မှန်းတန်ဖိုးများ

ဆယ်ပြည့်ကိန်းသို့ ခန့်မှန်းခြင်း

ဥပမာ (၁) ၆၃ သည် မည်သည့် ဆက်တိုက် ဆယ်ပြည့်ကိန်း ၂ ကြားတွင် ရှိသနည်း။

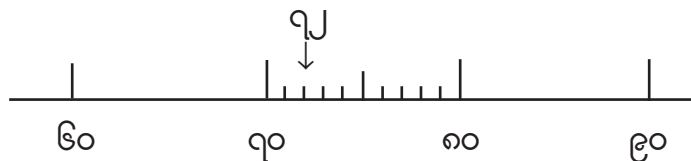

၆၃ သည် ၆၀ ထက် ကြီးသည်။

၇၀ အောက် ငယ်သည်။

ထို့ကြောင့် ၆၃ သည် ၆၀ နှင့် ၇၀ ကြားတွင် ရှိသည်။

ဥပမာ(၂) ၇၂ သည် မည်သည့် ဆက်တိုက် ဆယ်ပြည့်ကိန်း ၂ ကြားတွင် ရှိသနည်း။ ၇၃ ကို နီးရာဆယ်ပြည့် ကိန်းသို့ ခန့်မှန်းပါ။

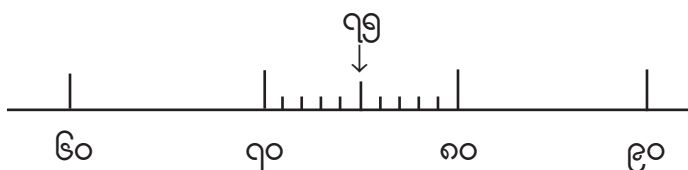

၇၂ သည် ဆယ်ပြည့်ကိန်း ၇၀ နှင့် ၈၀ ကြားတွင် ရှိသည်။

ဆယ်ပြည့်ကိန်း ၇၀ နှင့် ပိုနီးသည်။

အဖြေ။ ၇၀

ဥပမာ (၃) ၇၅ ကို နီးရာ ဆယ်ပြည့်ကိန်းသို့ ခန့်မှန်းပါ။

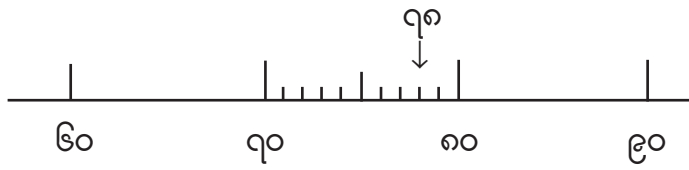

၇၅ သည် ဆယ်ပြည့်ကိန်း ၇၀ နှင့် ၈၀ ကြားအလယ်တည့်တည့်တွင် ရှိသည်။

၇၅ ၏ နီးရာ ဆယ်ပြည့်ကိန်းကို ၈၀ ဟုဆိုလေ့ရှိသည်။

အဖြေ။ ၈၀

ဥပမာ (၄) ၇၈ ကို နီးရာ ဆယ်ပြည့်ကိန်းသို့ ခန့်မှန်းပါ။

၇၈ သည် ဆယ်ပြည့်ကိန်း ၈၀ နှင့် ပိုနီးသည်။

အဖြေ။ ၈၀

လေ့ကျင့်ခန်း (၅)

၁။ အောက်ပါကိန်းများသည် မည်သည့် ဆက်တိုက်ဆယ်ပြည့်ကိန်း ၂ ခုကြားတွင် ရှိသနည်း။
ကွက်လပ်ဖြည့်ပေးပါ။

(က) ၄၂ သည် ၄၀ နှင့် ၅၀ ကြားတွင် ရှိသည်။

(ခ) ၂၄ သည် ----- နှင့် ----- ကြားတွင် ရှိသည်။

(ဂ) ၅၇ သည် ----- နှင့် ----- ကြားတွင် ရှိသည်။

(ဃ) ၉၁ သည် ----- နှင့် ----- ကြားတွင် ရှိသည်။

(င) ၃၁ သည် ----- နှင့် ----- ကြားတွင် ရှိသည်။

၂။ အောက်ပါကိန်းတစ်ခုစီကို နီးရာ ဆယ်ပြည့်ကိန်းသို့ ပြောင်းပါ။

(က) ၃၃ (ခ) ၄၇ (ဂ) ၅၅ (ဃ) ၁၁ (င) ၈၉

ရာပြည့်ကိန်းသို့ ခန့်မှန်းခြင်း

ဥပမာ (၁) ၁၂၀ သည် မည်သည့် ဆက်တိုက် ရာပြည့်ကိန်း ၂ ခုကြားတွင် ရှိသနည်း။

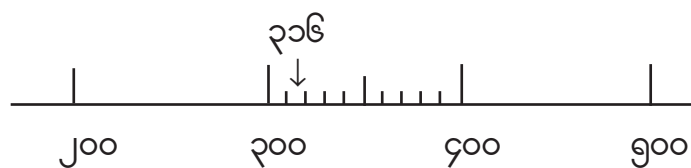

၁၂၀ သည် ၁၀၀ ထက် ကြီးသည်။

၂၀၀ အောက် ငယ်သည်။

ထို့ကြောင့် ၁၀၀ နှင့် ၂၀၀ ကြားတွင် ရှိသည်။

ဥပမာ (၂) ၃၁၆ ကို နီးရာ ရာပြည့်ကိန်းသို့ ခန့်မှန်းပါ။

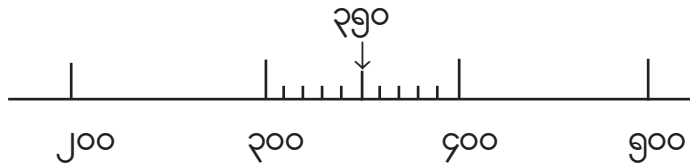

၃၁၆ သည် ၃၀၀ နှင့် ၄၀၀ ကြားတွင် ရှိသည်။

၃၀၀ နှင့် ပိုနီးသည်။

အဖြေ။ ၃၀၀

ဥပမာ (၃) ၃၅၀ ကို နီးရာ ရာပြည့်ကိန်းသို့ ခန့်မှန်းပါ။

၃၅၀ သည် ၃၀၀ နှင့် ၄၀၀ အလယ်တည့်တည့်တွင် ရှိသည်။
ရာပြည့် ၄၀၀ ဟု ခန့်မှန်းသည်။

အဖြေ။ ၄၀၀

ဥပမာ (၄) ၃၈၆ ကို နီးရာ ရာပြည့်ကိန်းသို့ ခန့်မှန်းပါ။

၃၈၆ သည် ၃၀၀ နှင့် ၄၀၀ ကြားတွင် ရှိသည်။
၄၀၀ နှင့် ပိုနီးသည်။

အဖြေ။ ၄၀၀

လေ့ကျင့်ခန်း (၆)

၁။ အောက်ပါကိန်းတို့သည် မည်သည့် ဆက်တိုက်ရာပြည့်ကိန်း နှစ်ခုကြားတွင် ရှိသနည်း။
ကွက်လပ်ဖြည့်ပါ။

- (က) ၁၈၀ သည် ----- နှင့် ----- ကြားတွင် ရှိသည်။
 (ခ) ၅၂၀ သည် ----- နှင့် ----- ကြားတွင် ရှိသည်။
 (ဂ) ၃၇၂ သည် ----- နှင့် ----- ကြားတွင် ရှိသည်။
 (ဃ) ၄၁၈ သည် ----- နှင့် ----- ကြားတွင် ရှိသည်။

၂။ ရာပြည့်ကိန်းသို့ ခန့်မှန်းပါ။

- (က) ၁၄၄ (ခ) ၂၈၆ (ဂ) ၅၂၅ (ဃ) ၈၅၀

၅ . ၆ ကိန်းပြောင်းဖွဲ့မှု မပါသော ပေါင်းခြင်း

ဥပမာ -

$$\begin{array}{r} ၂၅၄ \\ + ၄၃၂ \\ \hline ၆၈၆ \end{array}$$

အဖြေ။ ၆၈၆

ခု အချင်းချင်းပေါင်းပါ။
ဆယ် အချင်းချင်းပေါင်းပါ။
ရာ အချင်းချင်းပေါင်းပါ။

လေ့ကျင့်ခန်း (၇)

$$\begin{array}{r} (က) \quad ၄၁ \\ + ၃၆၄ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (ခ) \quad ၃၄၁ \\ + ၂၄ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (ဂ) \quad ၁၆၄ \\ + ၂၅ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (ဃ) \quad ၂၃၀ \\ + ၂ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (င) \quad ၂၀၃ \\ + ၄၄၂ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (စ) \quad ၃၆ \\ + ၂၆၂ \\ \hline \end{array}$$

၅ • ၇ ကိန်းပြောင်းဖွဲ့မှု ပါသော ပေါင်းခြင်း

$$\begin{array}{r} \text{ဥပမာ} \quad - \quad ၂၃၈ + ၆၅၄ \\ \quad \quad \quad \boxed{၁} \\ \quad \quad \quad ၂ \quad ၃ \quad ၈ \\ + ၆ \quad ၅ \quad ၄ \\ \hline \quad \quad \quad ၈ \quad ၉ \quad \boxed{၂} \end{array}$$

ခုအချင်းချင်းပေါင်းပါ။ $\boxed{၁} \quad \boxed{၂}$
ဆယ်အချင်းချင်းပေါင်းပါ။
ရာအချင်းချင်းပေါင်းပါ။

အဖြေ။ ၈၉၂

လေ့ကျင့်ခန်း (၈)

၁။ တွက်ပါ။

$$\begin{array}{r} (က) \quad ၇၁၉ \\ + ၃၁ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (ခ) \quad ၄၅၅ \\ + ၇ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (ဂ) \quad ၂၄၉ \\ + ၃၂၁ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (ဃ) \quad ၃၇ + ၃၃၄ \\ (င) \quad ၂၀၇ + ၆၀၃ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (စ) \quad ၉၂၈ + ၆၄ \\ (ဆ) \quad ၈ + ၈၇၃ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (ဇ) \quad ၅၀၇ + ၇ \\ (ဇ) \quad ၂၃၄ + ၅၁၉ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (ဆ) \quad ၁၂၇ + ၄၅ \\ (ဇ) \quad ၄၇ + ၃၄၆ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{ဥပမာ} \quad - \quad ၁၈၉ + ၂၇၄ \\ \quad \quad \quad \boxed{၁} \quad \boxed{၁} \\ \quad \quad \quad ၁ \quad ၈ \quad ၉ \\ + ၂ \quad ၇ \quad ၄ \\ \hline \quad \quad \quad ၄ \quad \boxed{၆} \quad \boxed{၃} \end{array}$$

ခုအချင်းချင်းပေါင်းပါ။ $\boxed{၁} \quad \boxed{၃}$
ဆယ်အချင်းချင်းပေါင်းပါ။ $\boxed{၁} \quad \boxed{၆}$
ရာအချင်းချင်းပေါင်းပါ။

အဖြေ။ ၄၆၃

၂။ တွက်ပါ။

$$\begin{array}{r} (က) \quad ၁၇၅ \\ + ၂၈၇ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (ခ) \quad ၂၇၄ \\ + ၂၁ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (ဂ) \quad ၃၃၆ \\ + ၅၇၈ \\ \hline \end{array}$$

$$(ဃ) \quad ၇၂ + ၄၆၀$$

$$(ဆ) \quad ၂၇၆ + ၃၆၉$$

$$(ည) \quad ၃၆၅ + ၄၃၅$$

$$(င) \quad ၃၆ + ၂၀၅$$

$$(စ) \quad ၈၅၁ + ၇၄$$

$$(ဋ) \quad ၃၀ + ၈၆၇$$

$$(စ) \quad ၁၆၇ + ၆၅$$

$$(စု) \quad ၂၆၉ + ၆၇၂$$

$$(ခ) \quad ၃၄၈ + ၆၅၃$$

ဥပမာ - ရွာတစ်ရွာတွင်ယောက်ျား ၂၈၇ ယောက်၊ မိန်းမ ၃၄၆ ယောက် ရှိ၏။ လူဦးရေပေါင်းမည်မျှနည်း။

$$\text{လူဦးရေပေါင်း} = ၂၈၇ + ၃၄၆$$

$$\begin{array}{r} ၂ ၈ ၇ \\ + ၃ ၄ ၆ \\ \hline ၆ ၃ ၃ \end{array}$$

အဖြေ။ ၆၃၃ ယောက်

လေ့ကျင့်ခန်း (၉)

- ၁။ ပျိုးဥယျာဉ်တွင် ပျိုးထားသော အပင် ၁၂ ပင်သာကျန်တော့သဖြင့် နောက်ထပ် ပျိုးပင် ၂၁၅ ပင် ထပ်ပျိုးသော် ပျိုးပင်ပေါင်းမည်မျှရှိမည်နည်း။
- ၂။ ပထမခြင်းတောင်းတွင် သစ်တော့သီး ၂၆၈ လုံးရှိသည်။ ဒုတိယခြင်းတောင်းတွင် ၂၃၃ လုံးရှိသည်။ သစ်တော့သီးပေါင်း မည်မျှနည်း။
- ၃။ ဦးဘ၏ ငါးကန်တွင် ငါး ၁၉၆ ကောင်မွေးထားသည်။ ဦးမြ၏ ငါးကန်တွင် ငါး ၆၄ ကောင် မွေးထား၏။ သူတို့ နှစ်ဦးပေါင်း ငါးမည်မျှ မွေးထားသနည်း။
- ၄။ ဘဲဥ ၃၇၉ လုံးရှိ၏။ နောက်ထပ် ၃၉၆ လုံးဝယ်လာ၏။ ဘဲဥပေါင်းမည်မျှနည်း။
- ၅။ ဇာတ်ပွဲတစ်ခုတွင် လူကြီးလက်မှတ် ၂၆၇ စောင်၊ ကလေးလက်မှတ် ၃၈၀ စောင် ရောင်းရ၏။ လက်မှတ်ပေါင်း မည်မျှရောင်းရသနည်း။

၅ . ၈ ကိန်းပြောင်းဖွဲ့မှု မပါသော နုတ်ခြင်း

$$\text{ဥပမာ} - ၂၇၅ - ၁၄၃$$

$$\begin{array}{r} ၂ ၇ ၅ \\ - ၁ ၄ ၃ \\ \hline ၁ ၃ ၂ \end{array}$$

အဖြေ။ ၁၃၂

လေ့ကျင့်ခန်း (၁၀)

တွက်ပါ။

$$\begin{array}{r} (က) \quad ၅၇၄ \\ - ၁၆၂ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (ခ) \quad ၈၂၄ \\ - ၂၀၀ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (ဂ) \quad ၅၂၆ \\ - ၅ \\ \hline \end{array}$$

$$(ဃ) \quad ၆၅၈ - ၁၂$$

$$(ဆ) \quad ၉၀၅ - ၁၀၅$$

$$(င) \quad ၄၁၆ - ၂၁၀$$

$$(စ) \quad ၅၄၃ - ၅၃၃$$

$$(စ) \quad ၇၃၆ - ၁၀၂$$

$$(စု) \quad ၂၇၃ - ၂၇၃$$

၅. ၉ ကိန်းပြောင်းဖွဲ့မှု ပါသော နုတ်ခြင်း

ဥပမာ (၁) $၃၉၃ - ၂၈၆$

$$\begin{array}{r} ၃ ၉ ၃ \\ - ၂ ၈ ၆ \\ \hline ၁ ၀ ၇ \end{array}$$

အဖြေ။ ၁၀၇

ဥပမာ (၂) $၄၅၆ - ၂၈၃$

$$\begin{array}{r} ၄ ၅ ၆ \\ - ၂ ၈ ၃ \\ \hline ၁ ၇ ၃ \end{array}$$

အဖြေ။ ၁၇၃

လေ့ကျင့်ခန်း (၁၁)

တွက်ပါ။

(က) $\begin{array}{r} ၈၁၆ \\ - ၁၇၃ \\ \hline \end{array}$

(ခ) $\begin{array}{r} ၂၁၆ \\ - ၁၆၅ \\ \hline \end{array}$

(ဂ) $\begin{array}{r} ၁၃၄ \\ - ၄၁ \\ \hline \end{array}$

(ဃ) $\begin{array}{r} ၅၁၈ \\ - ၈၄ \\ \hline \end{array}$

(င) $\begin{array}{r} ၃၅၆ \\ - ၁၈၂ \\ \hline \end{array}$

(စ) $\begin{array}{r} ၆၂၉ \\ - ၂၄၉ \\ \hline \end{array}$

(ဆ) $\begin{array}{r} ၅၂၀ \\ - ၄၉၀ \\ \hline \end{array}$

(ဇ) $\begin{array}{r} ၃၁၈ \\ - ၁၂၁ \\ \hline \end{array}$

(ဈ) $\begin{array}{r} ၃၄၄ \\ - ၂၇၂ \\ \hline \end{array}$

- ၄။ မာလကာသီး ၃၅၄ လုံးရှိ၏။ ၁၆၆ လုံးရောင်းလိုက်သော် မည်မျှ ကျန်သနည်း။
- ၅။ လူတစ်ယောက်သည် ပစ္စည်း ၂၄၇ ကျပ်ဖိုးဝယ်၏။ ၅၀၀ ကျပ်တန် ပေးသော် ငွေမည်မျှ ပြန်အမ်းရမည်နည်း။
- ၆။ ငှက်ပျောခြံတစ်ခြံမှ ငှက်ပျောခိုင် ၃၂၅ ခိုင် ထွက်၏။ ၁၈၃ ခိုင်ရောင်းလိုက်သော် ငှက်ပျောခိုင် မည်မျှ ကျန်သနည်း။

ဥပမာ - ၅၂၇ နှင့် ၃၉၄ တို့၏ ပေါင်းလဒ်မှ ၂၂၁ ကို နုတ်ပါ။

$$\begin{array}{r}
 \\
 ၅ ၂ ၇ \\
 + ၃ ၉ ၄ \\
 \hline
 ၉ ၂ ၁ \\
 - ၂ ၂ ၁ \\
 \hline
 ၇ ၀ ၀
 \end{array}$$

အဖြေ။ ၇၀၀

လေ့ကျင့်ခန်း (၁၄)

- ၁။ ၄၅၈ နှင့် ၃၀၇ တို့၏ ပေါင်းလဒ်မှ ၂၈၉ ကို နုတ်ပါ။
- ၂။ ရွာတစ်ရွာတွင် နှစ်စဉ် လူဦးရေ ၈၃၂ ယောက်ရှိသည်။ ထိုနှစ်အတွင်း ၁၈ ယောက်သေ၍ ၅၉ ယောက် မွေးဖွားသော် နှစ်အဆုံး၌လူဦးရေမည်မျှရှိသနည်း။
- ၃။ ဦးဘတွင် ကြက် ၁၉၅ ကောင်ရှိသည်။ ၈၅ ကောင် ထပ်ဝယ်လာသော်ပေါင်းမည်မျှ ဖြစ်လာမည်နည်း။ ၎င်းတို့အနက် ၂၀၈ ကောင်ရောင်းလိုက်သော် မည်မျှကျန်မည်နည်း။
- ၄။ သင်္ဘောတစ်စင်းတွင် ခရီးသည် ၂၈၅ ယောက် ပါသည်။ ဆိပ်ကမ်းတစ်ခုသို့ ရောက်သောအခါ ၇၄ ယောက် ဆင်းသွားပြီး ၈၉ ယောက်တက်လာသော် သင်္ဘောပေါ်တွင်ခရီးသည်ပေါင်း မည်မျှနည်း။
- ၅။ ဒေါ်နီသည် ဩဇာသီးတစ်ခြင်းကို ၃၇၀ ကျပ်ဖြင့်ဝယ်လာ၏။
- (က) တစ်ခြင်းလျှင် ၈၅ ကျပ်အနှုံးခံ၍ ရောင်းလိုက်သော် ဩဇာသီးတစ်ခြင်း ရောင်းဈေးကို ရှာပါ။
- (ခ) တစ်ခြင်းလျှင် ၅၅ ကျပ် အမြတ်ရလိုသော်ဩဇာသီးတစ်ခြင်းရောင်းဈေးမည်မျှဖြစ်ရ မည်နည်း။

အခန်း (၆)

အမြောက်

၆.၁ အမြောက်၏ အဓိပ္ပာယ်

ပန်းကန်တစ်ချပ်တွင်သကြားလုံး ၂ လုံး ထည့်ထားသော် ပန်းကန် ၃ ချပ်တွင် သကြားလုံးမည်မျှနည်း။

$$၂ + ၂ + ၂ = ၆$$

$$(၂ \text{ သုံးကြိမ် ပေါင်း} = ၆)$$

၂ သုံးကြိမ်ပါဝင်သည်ကို ၂×၃ ဖြင့် ဖော်ပြမည်။

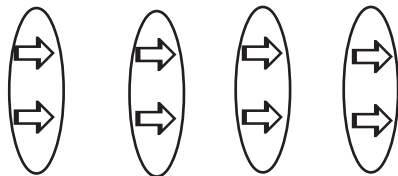
၂	×	၃	=	၆	(၂ သုံးလီ ၆ ဟုဖတ်မည်။)
↓	↓	↓	↓	↓	
တည်ကိန်း	အမြောက်	မြောက်ကိန်း	ညီမျှခြင်း	မြောက်လဒ်	
	သင်္ကေတ				

အမြောက်သည် ကိန်းတူများကို အလီလီပေါင်းခြင်း (သို့မဟုတ်)
 ထပ်ခါထပ်ခါ ပေါင်းခြင်း ဖြစ်သည်။
 အမြောက်သင်္ကေတ ($\times$)

လေ့ကျင့်ခန်း (၁)

၁။ ကွက်လပ်ဖြည့်ပါ။

(က)

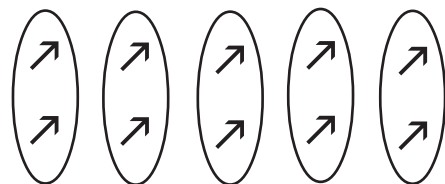

$$၂ + ၂ + ၂ + ၂ = \text{-----}$$

$$၂ \text{ လေးလီ} = \text{-----}$$

$$၂ \times ၄ = \text{-----}$$

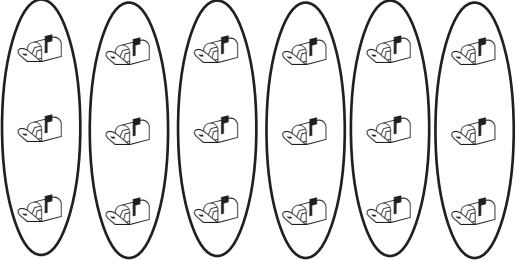
(ခ)

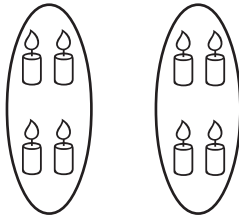

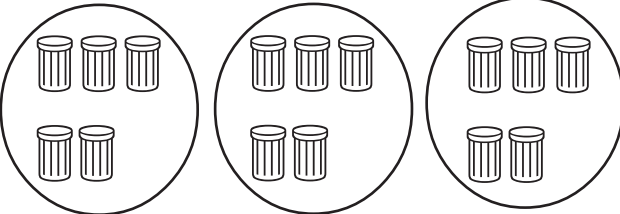
$$၂ + ၂ + ၂ + ၂ + ၂ = \text{-----}$$

$$၂ \text{ ငါးလီ} = \text{-----}$$

$$၂ \times ၅ = \text{-----}$$

(ဂ) $၃ + ၃ + ၃ + ၃ + ၃ + ၃ = \text{-----}$
 $၃ \text{ ခြောက်လီ } = \text{-----}$
 $\text{-----} \times \text{-----} = \text{-----}$

(ဃ) $၄ + ၄ = \text{-----}$
 $၄ \text{ နှစ် လီ } = \text{-----}$
 $၄ \times ၂ = \text{-----}$

(င) $၅ + ၅ + ၅ = \text{-----}$
 $၅ \text{ သုံးလီ } = \text{-----}$
 $၅ \times ၃ = \text{-----}$

၂။ ကွက်လပ်ဖြည့်ပါ။

(က) $၂ + ၂ + ၂ = ၆$
 $၂ \times \text{-----} = \text{-----}$

(ခ) $၂ + ၂ + ၂ + ၂ + ၂ + ၂ + ၂ = \text{-----}$
 $၂ \times \text{-----} = \text{-----}$

(ဂ) $၅ + ၅ + ၅ + ၅ = \text{-----}$
 $၅ \times \text{-----} = \text{-----}$

(ဃ) $၃ + ၃ + ၃ + ၃ + ၃ = \text{-----}$
 $၃ \times \text{-----} = \text{-----}$

(င) $၄ + ၄ + ၄ + ၄ = \text{-----}$
 $၄ \times \text{-----} = \text{-----}$

၆.၂ “ ၁ ” ဖြင့် မြှောက်ခြင်း

စက္ကူဘူး ၁ ဘူးတွင် ပန်းသီး ၁ လုံးစီထည့်ထား၏။ စက္ကူဘူး ၃ ဘူးတွင်ပန်းသီးမည်မျှပါသနည်း။

$$\begin{aligned} & ၁ + ၁ + ၁ = ၃ \\ \text{(တစ်နည်း)} \quad & ၁ \times ၃ = ၃ \\ & ၁ \text{ သုံးလီ } ၃ \end{aligned}$$

$$၁ + ၁ + ၁ + ၁ = ၄$$

$$၁ \times ၄ = ၄$$

$$၁ \text{ လေးလီ } ၄$$

မည်သည့်ကိန်းကို မဆို “ ၁ ” ဖြင့် မြှောက်လျှင် မူလကိန်းပြန်ရမည်။

လေ့ကျင့်ခန်း (၂)

$$(က) ၁ + ၁ = ၂ \quad (ခ) ၁ + ၁ + ၁ = \text{---} \quad (ဂ) ၁ + ၁ + ၁ + ၁ + ၁ = \text{----}$$

$$၁ \times ၂ = \text{---} \quad ၁ \times ၃ = \text{-----} \quad ၁ \times ၅ = \text{-----}$$

$$(ဃ) ၁ \times ၉ = \text{-----} \quad (င) ၁ \times ၈ = \text{-----} \quad (စ) ၁ \times ၇ = \text{-----}$$

၆.၃ သုညဖြင့် မြှောက်ခြင်း

တောင်းထဲတွင် အသီး တစ်လုံးမျှမရှိပါ။ ထိုတောင်းမျိုး ၂ လုံးတွင် အသီးမည်မျှရှိမည်နည်း။

$$၀ + ၀ = ၀$$

$$၀ \times ၂ = ၀ \quad (၀ \text{ နှစ်လီ } ၀)$$

မည်သည့်ကိန်းကို မဆို “ သုည ” ဖြင့် မြှောက်လျှင် “ သုည ” သာရမည်။

ဥပမာ -

$$0 + 0 + 0 = 0$$

$$0 \times 2 = 0 \quad (0 \text{ သုံးလီ } 0)$$

လေ့ကျင့်ခန်း (၃)

ကွက်လပ်ဖြည့်ပါ။

(က) $0 + 0 + 0 + 0 = \text{-----}$

(ခ) $0 + 0 + 0 + 0 + 0 = \text{-----}$

$0 \times 9 = \text{-----}$

$0 \times \text{-----} = \text{-----}$

(ဂ) $0 + 0 + 0 + 0 + 0 + 0 + 0 = \text{-----}$

(ဃ) $0 \times 8 = \text{-----}$

(င) $0 \times 4 = \text{-----}$

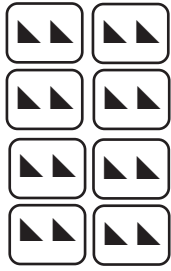
(စ) $0 \times 9 = \text{-----}$

၆ . ၄

အလီယေားများ

၂ အလီယေား တည်ဆောက်ပုံ

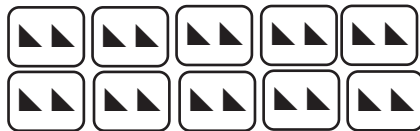
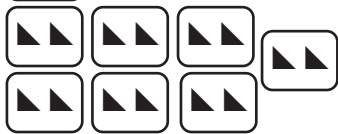
	၂	၂ တစ်လီ	$၂ \times ၁ = ၂$
	$၂ + ၂$	၂ နှစ်လီ ၄	$၂ \times ၂ = ၄$
	$၂ + ၂ + ၂$	၂ သုံးလီ ၆	$၂ \times ၃ = ၆$
	$၂ + ၂ + ၂ + ၂$	၂ လေးလီ ၈	$၂ \times ၄ = ၈$
	$၂ + ၂ + ၂ + ၂ + ၂$	၂ ငါးလီ ၁၀	$၂ \times ၅ = ၁၀$
			
	$၂ + ၂ + ၂ + ၂ + ၂ + ၂$	၂ ခြောက်လီ	$\text{---}၂ \times ၆ = \text{---}$
			
	$၂ + ၂ + ၂ + ၂ + ၂ + ၂ + ၂$	၂ ခုနစ်လီ	$\text{---}၂ \times ၇ = \text{---}$
			
			
			

$J + J + J + J + J + J + J + J$ J ရှစ်လီ ----- $J \times 8 =$ -----

$J + J + J + J + J + J + J + J + J$ J ကိုးလီ ----- $J \times 9 =$ -----

$J + J + J + J + J + J + J + J + J + J + J$ J ဆယ်လီ ----- $J \times 10 =$ -----

လေ့ကျင့်ခန်း (၄)

၁။ တူရာယှဉ်တွဲပါ။

(၁) $J + J + J$

(က) $J \times 9$

(၂) $J + J$

(ခ) $J \times 2$

(၃) $J + J + J + J$

(ဂ) $J \times J$

(၄) $J + J + J + J + J$

(ဃ) $J \times 4$

(၅) $J + J + J + J + J + J + J + J$

(င) $J \times 8$

၂။ ကွက်လပ် ဖြည့်ပါ။

(က) $J + J + J =$ -----

(ခ) $J + J =$ -----

$J \times 2 =$ -----

$J \times J =$ -----

(ဂ) $J =$ -----

(ဃ) $J + J + J + J + J =$ -----

$J \times ၁ =$ -----

$J \times ၅ =$ -----

(င) $J + J + J + J + J + J =$ -----

(စ) $J + J + J + J + J + J + J =$ -----

$J \times ၆ =$ -----

$J \times ၇ =$ -----

၃။ တူရာ ယှဉ်တွဲပါ။

$$\boxed{၂ + ၂}$$

$$\textcircled{၁၈}$$

$$၂ \times ၄$$

$$\boxed{၂ + ၂ + ၂ + ၂}$$

$$\textcircled{၄}$$

$$၂ \times ၁၀$$

$$\boxed{၂ + ၂ + ၂ + ၂ + ၂ + ၂ + ၂ + ၂ + ၂ + ၂}$$

$$\textcircled{၂၀}$$

$$၂ \times ၂$$

$$\boxed{၂ + ၂ + ၂ + ၂ + ၂ + ၂ + ၂ + ၂ + ၂ + ၂ + ၂}$$

$$\textcircled{၈}$$

$$၂ \times ၉$$

၄။ အောက်ပါတို့၏ မြောက်လဒ်ကို ရှာပါ။

(က) $၂ \times ၈ = (\quad)$ (ခ) $၂ \times ၁ = (\quad)$ (ဂ) $၂ \times ၃ = (\quad)$

(ဃ) $၂ \times ၇ = (\quad)$ (င) $၂ \times ၆ = (\quad)$ (စ) $၂ \times ၉ = (\quad)$

ဥပမာ - ကြက် ၁ ကောင်တွင် ခြေထောက် ၂ ချောင်း ရှိသည်။ ကြက် ၅ ကောင်တွင် ခြေထောက် မည်မျှနည်း။

ပေးချက် - ကြက် ၁ ကောင်တွင် ရှိသောခြေထောက် = ၂ ချောင်း

မေးချက် - ကြက် ၅ ကောင်တွင် ရှိသော ခြေထောက်

ဖြေရှင်းရန် - $\quad + \quad - \quad \textcircled{\times}$

$$၂ \times ၅ = ၁၀$$

အဖြေ။ ခြေထောက် ၁၀ ချောင်း

လေ့ကျင့်ခန်း (၅)

၁။ ၂ ကို ၉ ဖြင့် မြှောက်သော် မြောက်လဒ် မည်မျှရမည်နည်း။

၂။ ကျောင်းသား ၁ ယောက်လျှင် စာအုပ် ၂ အုပ် စီရှိသည်။ ကျောင်းသား ၇ ယောက် တွင် စာအုပ်ပေါင်း မည်မျှရှိမည်နည်း။

၃။ စက်ဘီး ၁ စီးမှာ ဘီး ၂ ဘီးရှိသည်။ စက်ဘီး ၆ စီးတွင် ဘီးပေါင်းမည်မျှရှိသနည်း။

၄။ ရေ ၁ ထမ်းမှာ ၂ ပုံးရှိသည်။ ရေ ၄ ထမ်းတွင် ပုံးမည်မျှရှိသနည်း။

၅။ မျက်မှန် ၁ လက်ပြုလုပ်ရန် မှန် ၂ ချပ်လိုသော် မျက်မှန် ၅ လက် ပြုလုပ်ရန် မှန်မည်မျှ လိုအပ်မည်နည်း။

၃ အလီယေား

၃	၃ တစ်လီ	$၃ \times ၁ = ၃$
$၃ + ၃$	၃ နှစ်လီ	$၃ \times ၂ = ၆$
$၃ + ၃ + ၃$	၃ သုံးလီ	$၃ \times ၃ = ၉$
$၃ + ၃ + ၃ + ၃$	၃ လေးလီ	$၃ \times ၄ = ၁၂$
$၃ + ၃ + ၃ + ၃ + ၃$	၃ ငါးလီ	$၃ \times ၅ = ၁၅$
$၃ + ၃ + ၃ + ၃ + ၃ + ၃$	၃ ခြောက်လီ	$၃ \times ၆ = ၁၈$
$၃ + ၃ + ၃ + ၃ + ၃ + ၃ + ၃$	၃ ခုနစ်လီ	$၃ \times ၇ = ၂၁$
$၃ + ၃ + ၃ + ၃ + ၃ + ၃ + ၃ + ၃$	၃ ရှစ်လီ	$၃ \times ၈ = ၂၄$
$၃ + ၃ + ၃ + ၃ + ၃ + ၃ + ၃ + ၃ + ၃$	၃ ကိုးလီ	$၃ \times ၉ = ၂၇$
$၃ + ၃ + ၃ + ၃ + ၃ + ၃ + ၃ + ၃ + ၃ + ၃$	၃ ဆယ်လီ	$၃ \times ၁၀ = ၃၀$
$၃ + ၃ + ၃ + ၃ + ၃ + ၃ + ၃ + ၃ + ၃ + ၃ + ၃$	၃ ဆယ့်တစ်လီ	$၃ \times ၁၁ = ၃၃$
$၃ + ၃ + ၃ + ၃ + ၃ + ၃ + ၃ + ၃ + ၃ + ၃ + ၃ + ၃$	၃ ဆယ့်နှစ်လီ	$၃ \times ၁၂ = ၃၆$

လေ့ကျင့်ခန်း (၆)

၁။ ကွက်လပ်ဖြည့်ပါ။

(က) $၃ \times ၄ = (\quad)$ (ခ) $၃ \times ၂ = (\quad)$ (ဂ) $၃ \times ၃ = (\quad)$

(ဃ) $၃ \times ၁၁ = (\quad)$ (င) $၃ \times ၉ = (\quad)$ (စ) $၃ \times ၆ = (\quad)$

၂။ ဆိုက်ကား တစ်စီးတွင် ဘီး ၃ ဘီးရှိသည်။ ဆိုက်ကား ၇ စီးတွင် ဘီးပေါင်းမည်မျှ ရှိမည်နည်း။

၃။ အိတ် ၁ အိတ်စီတွင် ပန်းသီး ၃ လုံးရှိသည်။ အိတ် ၅ အိတ်တွင် ပန်းသီးပေါင်းမည်မျှနည်း။

၄။ ရေအိုးစင်တွင် တိုင် ၃ တိုင် ရှိသည်။ ရေအိုးစင် ၈ ခုတွင် တိုင်ပေါင်းမည်မျှနည်း။

၅။ စမူဆာ ၁ ခုတွင် ထောင့်အချွန် ၃ ခု ရှိသည်။ စမူဆာ ၁၂ ခုတွင် ထောင့်အချွန်မည်မျှနည်း။

၄ အလီယေား

၄	၄ တစ်လီ	$၄ \times ၁ = ၄$
$၄ + ၄$	၄ နှစ်လီ	$၄ \times ၂ = ၈$
$၄ + ၄ + ၄$	၄ သုံးလီ	$၄ \times ၃ = ၁၂$
$၄ + ၄ + ၄ + ၄$	၄ လေးလီ	$၄ \times ၄ = ၁၆$
$၄ + ၄ + ၄ + ၄ + ၄$	၄ ငါးလီ	$၄ \times ၅ = ၂၀$
$၄ + ၄ + ၄ + ၄ + ၄ + ၄$	၄ ခြောက်လီ	$၄ \times ၆ = ၂၄$
$၄ + ၄ + ၄ + ၄ + ၄ + ၄ + ၄$	၄ ခုနစ်လီ	$၄ \times ၇ = ၂၈$
$၄ + ၄ + ၄ + ၄ + ၄ + ၄ + ၄ + ၄$	၄ ရှစ်လီ	$၄ \times ၈ = ၃၂$
$၄ + ၄ + ၄ + ၄ + ၄ + ၄ + ၄ + ၄ + ၄$	၄ ကိုးလီ	$၄ \times ၉ = ၃၆$
$၄ + ၄ + ၄ + ၄ + ၄ + ၄ + ၄ + ၄ + ၄ + ၄$	၄ ဆယ်လီ	$၄ \times ၁၀ = ၄၀$
$၄ + ၄ + ၄ + ၄ + ၄ + ၄ + ၄ + ၄ + ၄ + ၄ + ၄$	၄ ဆယ့်တစ်လီ	$၄ \times ၁၁ = ၄၄$
$၄ + ၄ + ၄ + ၄ + ၄ + ၄ + ၄ + ၄ + ၄ + ၄ + ၄ + ၄$	၄ ဆယ့်နှစ်လီ	$၄ \times ၁၂ = ၄၈$

လေ့ကျင့်ခန်း (၇)

၁။ ကွက်လပ်ဖြည့်ပါ။

- (က) $၄ \times ၃ = (\quad)$ (ခ) $၄ \times ၅ = (\quad)$ (ဂ) $၄ \times ၆ = (\quad)$
 (ဃ) $၄ \times ၇ = (\quad)$ (င) $၄ \times ၄ = (\quad)$ (စ) $၄ \times ၁၀ = (\quad)$

၂။ နွာ ၁ ကောင်တွင် ခြေထောက် ၄ ချောင်း ရှိသည်။ နွား ၇ ကောင်တွင် ခြေထောက်ပေါင်း မည်မျှရှိသနည်း။

၃။ ကား ၁ စီးတွင် ဘီး ၄ ဘီးရှိသည်။ ကား ၈ စီးတွင် ဘီးမည်မျှရှိသနည်း။

၄။ စားပွဲတစ်လုံးတွင် ခြေထောက် ၄ ခုရှိသည်။ စားပွဲ ၉ လုံးတွင် ခြေထောက်မည်မျှရှိသနည်း။

၅ အလီယေား

$$၅ \times ၁ = ၅$$

$$၅ \times ၂ = ၁၀$$

$$၅ \times ၃ = ၁၅$$

$$၅ \times ၄ = ၂၀$$

$$၅ \times ၅ = ၂၅$$

$$၅ \times ၆ = ၃၀$$

$$၅ \times ၇ = ၃၅$$

$$၅ \times ၈ = ၄၀$$

$$၅ \times ၉ = ၄၅$$

$$၅ \times ၁၀ = ၅၀$$

$$၅ \times ၁၁ = ၅၅$$

$$၅ \times ၁၂ = ၆၀$$

လေ့ကျင့်ခန်း (၈)

၁။ ကွက်လပ်ဖြည့်ပါ။

(က) $၅ \times ၀ = (\quad)$ (ခ) $၅ \times ၂ = (\quad)$ (ဂ) $၅ \times ၄ = (\quad)$

(ဃ) $၅ \times ၆ = (\quad)$ (င) $၅ \times ၃ = (\quad)$ (စ) $၅ \times ၅ = (\quad)$

၂။ မောင်မောင်သည် ၁ နေ့လျှင် အရုပ် ၅ ရုပ် ဆေးခြယ်နိုင်၏။ ရက်သတ္တတစ်ပတ်တွင် အရုပ်မည်မျှ ဆေးခြယ်နိုင်မည်နည်း။ (ရက်သတ္တတစ်ပတ် = ၇ ရက်)

၃။ အင်္ကျီ ၁ ထည်တွင် တပ်ရန် ကြယ်သီး ၅ လုံးလိုသည်။ အင်္ကျီ ၁၀ ထည်အတွက် ကြယ်သီးမည်မျှ လိုမည်နည်း။

၄။ ၅ ကျပ်တန် ငွေစက္ကူ ၈ ရွက်၏ တန်ဖိုးကို ရှာပါ။

၆ အလီဇယား

$$၆ \times ၁ = ၆$$

$$၆ \times ၂ = ၁၂$$

$$၆ \times ၃ = ၁၈$$

$$၆ \times ၄ = ၂၄$$

$$၆ \times ၅ = ၃၀$$

$$၆ \times ၆ = ၃၆$$

$$၆ \times ၇ = ၄၂$$

$$၆ \times ၈ = ၄၈$$

$$၆ \times ၉ = ၅၄$$

$$၆ \times ၁၀ = ၆၀$$

$$၆ \times ၁၁ = ၆၆$$

$$၆ \times ၁၂ = ၇၂$$

လေ့ကျင့်ခန်း (၉)

၁။ ကွက်လပ်ဖြည့်ပါ။

(က) $၆ \times ၂ = \text{-----}$ (ခ) $၆ \times ၁ = \text{-----}$ (ဂ) $၆ \times ၅ = \text{-----}$

(ဃ) $၆ \times ၆ = \text{-----}$ (င) $၆ \times ၇ = \text{-----}$ (စ) $၆ \times ၁၀ = \text{-----}$

(ဆ) $၆ \times \text{-----} = ၂၄$ (ဇ) $၆ \times \text{-----} = ၄၈$ (ဈ) $၆ \times \text{-----} = ၃၆$

၂။ ပန်း ၁ စည်းတွင် ပန်း ၆ ပွင့်ပါသည်။ ပန်း ၃ စည်းတွင် ပန်းပွင့်ပေါင်းမည်မျှရှိသနည်း။

၃။ ငှက် ၁ ကောင်စီတွင် အတောင် ၂ ခုရှိသည်။ ငှက် ၆ ကောင်တွင် အတောင်မည်မျှရှိသနည်း။

၄။ ဆဋ္ဌဂံ ၁ ခုတွင် အနား ၆ နားရှိသည်။ ဆဋ္ဌဂံ ၈ ခု တွင် အနားပေါင်းမည်မျှရှိသနည်း။

၇ အလီယေား

$$၇ \times ၁ = ၇$$

$$၇ \times ၂ = ၁၄$$

$$၇ \times ၃ = ၂၁$$

$$၇ \times ၄ = ၂၈$$

$$၇ \times ၅ = ၃၅$$

$$၇ \times ၆ = ၄၂$$

$$၇ \times ၇ = ၄၉$$

$$၇ \times ၈ = ၅၆$$

$$၇ \times ၉ = ၆၃$$

$$၇ \times ၁၀ = ၇၀$$

$$၇ \times ၁၁ = ၇၇$$

$$၇ \times ၁၂ = ၈၄$$

လေ့ကျင့်ခန်း (၁၀)

၁။ ကွက်လပ်ဖြည့်ပါ။

(က) $၇ \times ၂ = \text{-----}$ (ခ) $၇ \times ၃ = \text{-----}$ (ဂ) $၇ \times ၁ = \text{-----}$

(ဃ) $၇ \times ၄ = \text{-----}$ (င) $၇ \times ၉ = \text{-----}$ (စ) $၇ \times ၅ = \text{-----}$

၂။ ဘုရားမီးပူဇော်ရန် တစ်ဦးလျှင် ဖယောင်းတိုင် ၇ တိုင်စီဝေ၏။ ၁၀ ဦးအတွက် ဖယောင်းတိုင်မည်မျှ လိုမည်နည်း။

၃။ ရက်သတ္တပတ် ၄ ပတ်တွင် ရက်ပေါင်းမည်မျှ ရှိသနည်း။

(ရက်သတ္တ တစ်ပတ် = ၇ ရက်)

၄။ မုန့်တစ်တွဲလျှင် ၁၁ ထုပ်ပါ။ ၇ တွဲလျှင် မုန့်မည်မျှပါသနည်း။

၈ အလီယော့

$$၈ \times ၁ = ၈$$

$$၈ \times ၂ = ၁၆$$

$$၈ \times ၃ = ၂၄$$

$$၈ \times ၄ = ၃၂$$

$$၈ \times ၅ = ၄၀$$

$$၈ \times ၆ = ၄၈$$

$$၈ \times ၇ = ၅၆$$

$$၈ \times ၈ = ၆၄$$

$$၈ \times ၉ = ၇၂$$

$$၈ \times ၁၀ = ၈၀$$

$$၈ \times ၁၁ = ၈၈$$

$$၈ \times ၁၂ = ၉၆$$

လေ့ကျင့်ခန်း (၁၁)

၁။ ကွက်လပ်ဖြည့်ပါ။

(က) $၈ \times ၆ = \text{-----}$ (ခ) $၈ \times ၄ = \text{-----}$ (ဂ) $၈ \times ၇ = \text{-----}$

(ဃ) $၈ \times ၃ = \text{-----}$ (င) $၈ \times ၂ = \text{-----}$ (စ) $၈ \times ၉ = \text{-----}$

(ဆ) $၈ \times \text{-----} = ၈၀$ (ဇ) $၈ \times \text{-----} = ၀$ (ဈ) $၈ \times \text{-----} = ၅၄$

၂။ ထီး ၁ လက်တွင် ကိုင်း ၈ ကိုင်း ရှိသည်။ ထီး ၇ လက်တွင် ကိုင်းပေါင်းမည်မျှရှိသနည်း။

၃။ ၁ တန်းတွင် ကွမ်းပင် ၈ ပင် စိုက်ထားသည်။ ၆ တန်းတွင် ကွမ်းပင်မည်မျှရှိမည်နည်း။

၉ အလီ ဇယား

$$၉ \times ၁ = ၉$$

$$၉ \times ၂ = ၁၈$$

$$၉ \times ၃ = ၂၇$$

$$၉ \times ၄ = ၃၆$$

$$၉ \times ၅ = ၄၅$$

$$၉ \times ၆ = ၅၄$$

$$၉ \times ၇ = ၆၃$$

$$၉ \times ၈ = ၇၂$$

$$၉ \times ၉ = ၈၁$$

$$၉ \times ၁၀ = ၉၀$$

$$၉ \times ၁၁ = ၉၉$$

$$၉ \times ၁၂ = ၁၀၈$$

လေ့ကျင့်ခန်း (၁၂)

၁။ ကွက်လပ်ဖြည့်ပါ။

(က) $၉ \times ၆ = \text{-----}$

(ခ) $၉ \times ၄ = \text{-----}$

(ဂ) $၉ \times ၇ = \text{-----}$

(ဃ) $၉ \times ၄ = \text{-----}$

(င) $၉ \times ၉ = \text{-----}$

(စ) $၉ \times ၈ = \text{-----}$

(ဆ) $၉ \times \text{-----} = ၀$

(ဇ) $၉ \times \text{-----} = ၉၀$

(ဈ) $၉ \times \text{-----} = ၁၈$

၂။ အိတ် ၁ အိတ်တွင် သကြားလုံး ၅ လုံးပါ၏။ ၉ အိတ်တွင် သကြားလုံးပေါင်း မည်မျှနည်း။

၃။ ခုံတန်းရှည် ၁ ခုံတွင် ၉ ယောက်ထိုင်နိုင်၏။ ခုံတန်းရှည် ၃ ခုံတွင် မည်မျှထိုင်နိုင်မည်နည်း။

ဥပမာ - ၁ ဘူးလျှင် ပန်းသီး ၁၀ လုံးပါသည်။ ၃ ဘူးတွင် ပန်းသီးမည်မျှပါသနည်း။

$$၁၀ + ၁၀ + ၁၀ = ၃၀$$

$$\begin{array}{ccc} ၁၀ & \times & ၃ = ၃၀ \\ \downarrow & & \downarrow \\ \text{သုည } ၁ \text{ လုံး} & & \text{သုည } ၁ \text{ လုံး} \end{array}$$

$$၁၀ + ၁၀ + ၁၀ + ၁၀ + ၁၀ = ၅၀$$

$$\begin{array}{ccc} ၁၀ & \times & ၅ = ၅၀ \\ \downarrow & & \downarrow \\ \text{သုည } ၁ \text{ လုံး} & & \text{သုည } ၁ \text{ လုံး} \end{array}$$

၁၀ လီ ဇယား

၁၀ × ၁ = ၁၀
၁၀ × ၂ = ၂၀
၁၀ × ၃ = ၃၀
၁၀ × ၄ = ၄၀
၁၀ × ၅ = ၅၀
၁၀ × ၆ = ၆၀
၁၀ × ၇ = ၇၀
၁၀ × ၈ = ၈၀
၁၀ × ၉ = ၉၀
၁၀ × ၁၀ = ၁၀၀
၁၀ × ၁၁ = ၁၁၀
၁၀ × ၁၂ = ၁၂၀

လေ့ကျင့်ခန်း (၁၃)

၁။ ကွက်လပ်ဖြည့်ပါ။

(က) $၁၀ \times ၉ = \text{-----}$ (ခ) $၁၀ \times ၁၀ = \text{-----}$ (ဂ) $၁၀၀ \times ၄ = \text{-----}$

(ဃ) $၁၀ \times ၅ = \text{-----}$ (င) $၁၀၀ \times ၆ = \text{-----}$ (စ) $၁၀ \times ၇ = \text{-----}$

၂။ ဖယောင်းတိုင် ၁ အိတ်တွင် ဖရောင်းတိုင် ၁၀ ချောင်းပါသည်။ ၈ အိတ်တွင် ဖယောင်းတိုင် မည်မျှပါသနည်း။

၃။ ပုဆိုး ၁ စည်းတွင် ပုဆိုး ၁၀ ထည်ပါသည်။ ၇ စည်းတွင် ပုဆိုးမည်မျှပါသနည်း။

၄။ ထင်း ၁ စည်းတွင် ထင်း ၁၀ ချောင်းပါသည်။ ထင်း ၆ စည်းတွင် ထင်းချောင်းမည်မျှ ပါသနည်း။

ရှေ့နောက် အစီအစဉ်ပြောင်း၍ မြှောက်ခြင်း

$$၂ \times ၅ = ၁၀$$

$$၅ \times ၂ = ၁၀$$

လေ့ကျင့်ခန်း (၁၄)

- ၁။ (က) $၇ \times ၅ = \text{-----}$ (ခ) $၄ \times ၆ = \text{-----}$ (ဂ) $၇ \times ၈ = \text{-----}$
 $၅ \times ၇ = \text{-----}$ $၆ \times ၄ = \text{-----}$ $၈ \times ၇ = \text{-----}$
 (ဃ) $၉ \times ၆ = \text{-----}$ (င) $၅ \times ၄ = \text{-----}$ (စ) $၉ \times ၈ = \text{-----}$
 $၆ \times ၉ = \text{-----}$ $၄ \times ၅ = \text{-----}$ $၈ \times ၉ = \text{-----}$
 (ဆ) $၃ \times ၁၀ = \text{-----}$ (ဇ) $၂ \times ၀ = \text{-----}$ (ဈ) $၉ \times ၁၀ = \text{-----}$
 $၁၀ \times ၃ = \text{-----}$ $၀ \times ၂ = \text{-----}$ $၁၀ \times ၉ = \text{-----}$

၂။ တူရာယှဉ်တွဲပါ။

(၁) ၃×၅	(က) ၆×၂
(၂) ၇×၄	(ခ) ၉×၂
(၃) ၂×၆	(ဂ) ၅×၃
(၄) ၈×၃	(ဃ) ၄×၇
(၅) ၂×၉	(င) ၃×၈

၁ မှ ၉ အထိ အလီယေား ပေါင်းချုပ်

$၁ \times ၁ = ၁$					
$၁ \times ၂ = ၂$	$၂ \times ၂ = ၄$				
$၁ \times ၃ = ၃$	$၂ \times ၃ = ၆$	$၃ \times ၃ = ၉$			
$၁ \times ၄ = ၄$	$၂ \times ၄ = ၈$	$၃ \times ၄ = ၁၂$	$၄ \times ၄ = ၁၆$		
$၁ \times ၅ = ၅$	$၂ \times ၅ = ၁၀$	$၃ \times ၅ = ၁၅$	$၄ \times ၅ = ၂၀$	$၅ \times ၅ = ၂၅$	
$၁ \times ၆ = ၆$	$၂ \times ၆ = ၁၂$	$၃ \times ၆ = ၁၈$	$၄ \times ၆ = ၂၄$	$၅ \times ၆ = ၃၀$	$၆ \times ၆ = ၃၆$
$၁ \times ၇ = ၇$	$၂ \times ၇ = ၁၄$	$၃ \times ၇ = ၂၁$	$၄ \times ၇ = ၂၈$	$၅ \times ၇ = ၃၅$	$၆ \times ၇ = ၄၂$
$၁ \times ၈ = ၈$	$၂ \times ၈ = ၁၆$	$၃ \times ၈ = ၂၄$	$၄ \times ၈ = ၃၂$	$၅ \times ၈ = ၄၀$	$၆ \times ၈ = ၄၈$
$၁ \times ၉ = ၉$	$၂ \times ၉ = ၁၈$	$၃ \times ၉ = ၂၇$	$၄ \times ၉ = ၃၆$	$၅ \times ၉ = ၄၅$	$၆ \times ၉ = ၅၄$

$$၇ \times ၇ = ၄၉$$

$$၇ \times ၈ = ၅၆$$

$$၇ \times ၉ = ၆၃$$

$$၈ \times ၈ = ၆၄$$

$$၈ \times ၉ = ၇၂$$

$$၉ \times ၉ = ၈၁$$

၁၁ အလီယေား

$$၁၁ \times ၁ = ၁၁$$

$$၁၁ \times ၂ = ၂၂$$

$$၁၁ \times ၃ = ၃၃$$

$$၁၁ \times ၄ = ၄၄$$

$$၁၁ \times ၅ = ၅၅$$

$$၁၁ \times ၆ = ၆၆$$

$$၁၁ \times ၇ = ၇၇$$

$$၁၁ \times ၈ = ၈၈$$

$$၁၁ \times ၉ = ၉၉$$

$$၁၁ \times ၁၀ = ၁၁၀$$

$$၁၁ \times ၁၁ = ၁၂၁$$

$$၁၁ \times ၁၂ = ၁၃၂$$

လေ့ကျင့်ခန်း (၁၅)

၁။ ကွက်လပ်ဖြည့်ပါ။

(က) $၁၁ \times ၇ = \text{-----}$ (ခ) $၁၁ \times ၄ = \text{-----}$ (ဂ) $၁၁ \times ၅ = \text{-----}$

(ဃ) $၁၁ \times ၃ = \text{-----}$ (င) $၁၁ \times ၉ = \text{-----}$ (စ) $၁၁ \times ၁၀ = \text{-----}$

၂။ မြင်း ၁ ကောင်တွင် လက်နှင့်ခြေထောက် ၄ ချောင်းရှိသည်။ မြင်း ၁၁ ကောင်တွင် လက်နှင့်ခြေထောက်ပေါင်း မည်မျှနည်း။

၃။ ပန်းအိုးတစ်အိုးတွင် ပန်း ၁၁ ပွင့်စီထိုးသော် ပန်းအိုး ၅ အိုးအတွက် ပန်းမည်မျှလိုသနည်း။

၁၂ အလီယေား

$$၁၂ \times ၁ = ၁၂$$

$$၁၂ \times ၂ = ၂၄$$

$$၁၂ \times ၃ = ၃၆$$

$$၁၂ \times ၄ = ၄၈$$

$$၁၂ \times ၅ = ၆၀$$

$$၁၂ \times ၆ = ၇၂$$

$$၁၂ \times ၇ = ၈၄$$

$$၁၂ \times ၈ = ၉၆$$

$$၁၂ \times ၉ = ၁၀၈$$

$$၁၂ \times ၁၀ = ၁၂၀$$

$$၁၂ \times ၁၁ = ၁၃၂$$

$$၁၂ \times ၁၂ = ၁၄၄$$

လေ့ကျင့်ခန်း (၁၆)

၁။ ကွက်လပ်ဖြည့်ပါ။

(က) $၁၂ \times ၄ = \text{-----}$ (ခ) $၁၂ \times ၃ = \text{-----}$ (ဂ) $၁၂ \times ၅ = \text{-----}$

(ဃ) $၁၂ \times ၂ = \text{-----}$ (င) $၁၂ \times ၆ = \text{-----}$ (စ) $၁၂ \times ၉ = \text{-----}$

၂။ ခဲတံ ၆ ဒါဇင်တွင် ခဲတံဘယ်နှချောင်း ပါသနည်း။ (၁ ဒါဇင် = ၁၂ ချောင်း)

၃။ ၁ အိတ်တွင် မလိုင်လုံး ၁ ဒါဇင်ပါသော် ၉ အိတ်၌ မလိုင်လုံးပေါင်းမည်မျှရှိမည်နည်း။

၄။ ၁၂ လက်မ = ၁ ပေ ဖြစ်လျှင် အောက်ပါတို့ကို လက်မဖြင့် ပြပါ။

(က) ၃ ပေ (ခ) ၇ ပေ (ဂ) ၈ ပေ (ဃ) ၁၀ ပေ

၆.၅ ကိန်းတစ်လုံးကို ကိန်းနှစ်လုံး၏ မြှောက်လဒ်အဖြစ် ဖော်ပြခြင်း

ကိန်း တစ် လုံးကို ကိန်း နှစ် လုံး၏ မြှောက်လဒ်အဖြစ် အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြနိုင်သည်။

ဥပမာ - $၄ = ၂ \times ၂$

$၁၂ = ၃ \times ၄$

$၁၂ = ၆ \times ၂$

လေ့ကျင့်ခန်း (၁၇)

အောက်ပါကိန်းများကို ကိန်း ၂ လုံး၏ မြှောက်လဒ်အဖြစ် ရေးပြပါ။

၁။ $၁၆ = ၂ \times ၈$

၂။ $၁၆ = () \times ()$

၃။ $၈ = () \times ()$

၄။ $၉ = () \times ()$

၅။ $၁၂ = () \times ()$

၆။ $၁၄ = () \times ()$

၇။ $၁၅ = () \times ()$

၈။ $၃၆ = () \times ()$

၉။ $၃၂ = () \times ()$

၁၀။ $၅၆ = () \times ()$

၆.၆ ဂဏန်း တစ်လုံးပါသောကိန်းဖြင့် ကိန်းပြောင်းဖွဲ့မှု မပါသောမြှောက်ခြင်း

ဥပမာ - ၁၂၁×၄ ကို တွက်ပါ။

$$\begin{array}{r} ၁၂၁ \\ \times ၄ \\ \hline ၄၈၄ \end{array}$$

အဖြေ။ ၄၈၄

လေ့ကျင့်ခန်း (၁၈)

၁။ တွက်ပါ။

(က) ၄၃

(ခ) ၂၂

(ဂ) ၁၂၂

$\times ၂$

$\times ၃$

$\times ၄$

(ဃ) ၂၀၀

(င) ၂၀၂

(စ) ၃၁၁

$\times ၂$

$\times ၄$

$\times ၃$

၂။ လိမ္မော်သီးခြင်း ၁ ခြင်းတွင် ၁၀၁ လုံးပါသော် ၉ ခြင်းတွင် လိမ္မော်သီးမည်မျှ ရှိမည်နည်း။

၆ . ၇

ကိန်းပြောင်းဖွဲ့မှု ပါသော မြှောက်ခြင်း

ဥပမာ - အုန်းသီးတစ်လုံးကို ၁၅၃ ကျပ် ပေးရသည်။ အုန်းသီး ၄ လုံးမည်မျှပေးရမည်နည်း။

$$\begin{array}{r} ၁၅၃ \times ၄ \\ \hline (၆) [၁] (၂) \end{array}$$

အဖြေ။ ၆၁၂

၁။ ခုဂဏန်းဖြင့် မြှောက်ပါ။ $၃ \times ၄ = [၁] (၂)$ ၂။ ဆယ်ဂဏန်းဖြင့် မြှောက်ပါ။ $၅ \times ၄ = ၂၀$

$$၂၀ + [၁] = (၂) [၁]$$

၃။ ရာဂဏန်းဖြင့် မြှောက်ပါ။ $၁ \times ၄ = ၄$

$$၄ + (၂) = (၆)$$

လေ့ကျင့်ခန်း (၁၉)

၁။ တွက်ပါ။

(က) ၂၅

$\times ၃$

(ခ) ၃၈

$\times ၂$

(ဂ) ၁၈

$\times ၄$

(ဃ) ၁၆၂

$\times ၆$

(င) ၂၅၀

$\times ၃$

(စ) ၁၃၄

$\times ၈$

(ဆ) ၂၀၃

$\times ၇$

(ဇ) ၁၆၂

$\times ၄$

(ဈ) ၆၈

$\times ၂$

၂။ စက္ကူ ၁ ပါကင်တွင် ပန်းသီး ၁၃၅ လုံးပါသည်။ စက္ကူ ၅ ပါကင်တွင် ပန်းသီးမည်မျှပါသနည်း။

အခန်း (၇)
အစား

၇.၁

အစား၏ အဓိပ္ပာယ်

ဥပမာ -

သကြားလုံး ၆ လုံးကို ၂ လုံးစီ ပုံသော် အပုံမည်မျှ ရမည်နည်း။

		၆	
		- ၂	(ပထမအပုံ)
		၄	
		- ၂	(ဒုတိယအပုံ)
		၂	
		- ၂	(တတိယအပုံ)
		၀	

တစ်နည်း

$$၆ \div ၂ = ၃$$

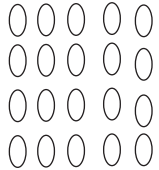
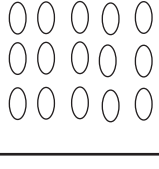
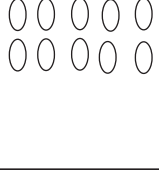
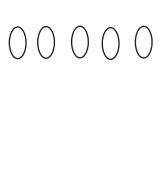
အဖြေ။ ၃ ပုံ

အစားသည်ကိန်းတူများကို အလီလီနုတ်ခြင်း (သို့မဟုတ်) ထပ်ခါ ထပ်ခါ နုတ်ခြင်းဖြစ်သည်။
အစားသင်္ကေတ (÷)

လေ့ကျင့်ခန်း (၁)

၁။ ကြယ်သီး ၂၀ လုံးကို ၅ လုံးစီထုပ်သော် အထုပ်ရေ မည်မျှ ရမည်နည်း။

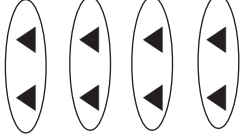
	
	(၀ ၀ ၀ ၀ ၀) $\begin{array}{r} ၂၀ \\ - ၅ \\ \hline (\quad) \end{array}$ (ပထမအပုံ)
	(၀ ၀ ၀ ၀ ၀) $\begin{array}{r} (\quad) \\ - ၅ \\ \hline (\quad) \end{array}$ (ဒုတိယ အပုံ)
	(၀ ၀ ၀ ၀ ၀) $\begin{array}{r} (\quad) \\ - ၅ \\ \hline (\quad) \end{array}$ (တတိယ အပုံ)
	(၀ ၀ ၀ ၀ ၀) $\begin{array}{r} (\quad) \\ - ၅ \\ \hline ၀ \end{array}$ (စတုတ္ထ အပုံ)

အထုပ်ပေါင်း = ()

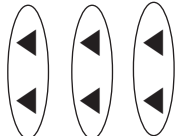
တစ်နည်း

$$၂၀ \div ၅ = (\quad)$$

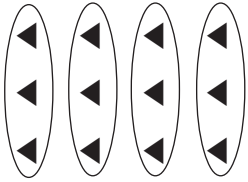
၂။ ကွက်လပ်ဖြည့်ပါ။

ဥပမာ -

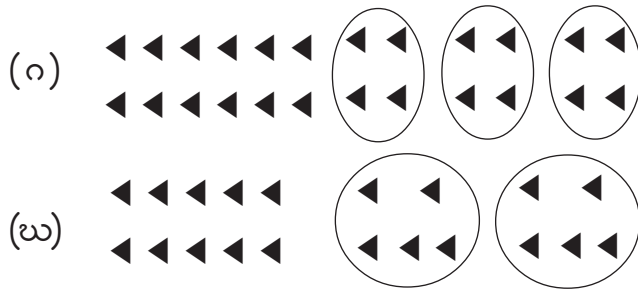
$$၈ \div ၂ = ၄$$

(က)

$$၆ \div ၂ =$$

(ခ)

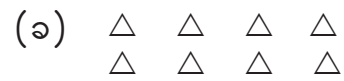
$$၁၂ \div ၃ =$$

$$၁၂ \div ၄ =$$

$$၁၀ \div ၅ =$$

၃။ စားကိန်းအရ ကွင်းဝိုင်းပြီး ကွက်လပ် ဖြည့်ပါ။

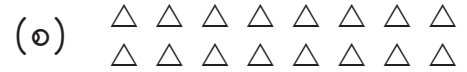
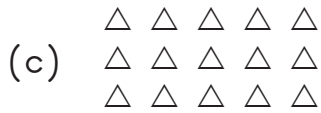
$$၈ \div ၂ =$$

$$၈ \div ၄ =$$

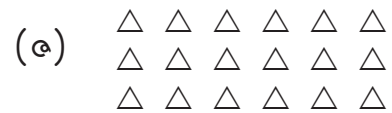
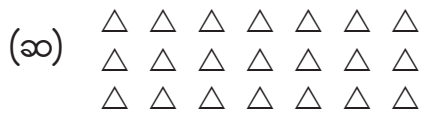
$$၁၂ \div ၃ =$$

$$၁၂ \div ၆ =$$

$$၁၅ \div ၅ =$$

$$၁၆ \div ၈ =$$

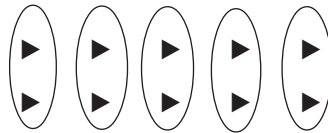

$$၂၁ \div ၇ =$$

$$၁၈ \div ၉ =$$

၄။ ပုံဆွဲ၍ တွက်ပါ။

(က) $၁၀ \div ၂ = ၅$

(ခ) $၆ \div ၂ =$

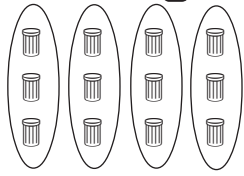
(ဂ) $၁၅ \div ၃ =$

(ဃ) $၁၆ \div ၄ =$

(င) $၂၀ \div ၅ =$

၇ • ၂

အမြောက်နှင့် အစားဆက်သွယ်ချက်

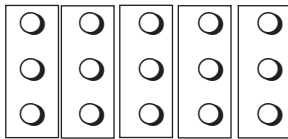
$$၃ \times ၄ = ၁၂$$

$$၁၂ \div ၃ = ၄$$

လေ့ကျင့်ခန်း (၂)

ကွက်လပ်ဖြည့်ပါ။

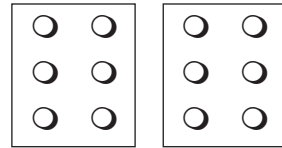
(က)

$$၃ \times \text{-----} = ၁၅$$

$$၁၅ \div ၃ = \text{-----}$$

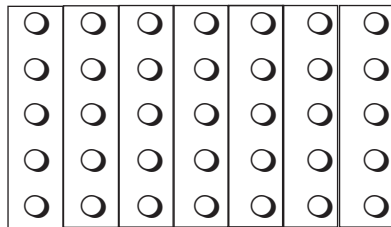
(ခ)

$$၆ \times \text{---} = ၁၂$$

$$၁၂ \div ၆ = \text{-----}$$

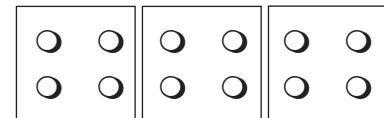
(ဂ)

$$၅ \times \text{---} = ၃၅$$

$$၃၅ \div ၅ = \text{-----}$$

(ဃ)

$$၄ \times \text{---} = ၁၂$$

$$၁၂ \div ၄ = \text{---}$$

လေ့ကျင့်ခန်း (၃)

၁။ တွက်ပါ။

$$(က) ၂ \times () = ၁၀$$

$$၅ \div ၂ = ()$$

$$(ခ) ၂ \times () = ၁၆$$

$$၁၆ \div ၂ = ()$$

$$(ဂ) ၂ \times () = ၂$$

$$၂ \div ၂ = ()$$

$$(ဃ) ၃ \times () = ၉$$

$$၉ \div ၃ = ()$$

$$(င) ၃ \times () = ၂၁$$

$$၂၁ \div ၃ = ()$$

$$(စ) ၃ \times () = ၃၃$$

$$၃၃ \div ၃ = ()$$

$$(ဆ) ၅ \times () = ၂၀$$

$$၂၀ \div ၅ = ()$$

$$(ဇ) ၅ \times () = ၄၅$$

$$၄၅ \div ၅ = ()$$

$$(ဈ) ၅ \times () = ၄၀$$

$$၄၀ \div ၅ = ()$$

လေ့ကျင့်ခန်း (၅)

၁။ ကွက်လပ်ဖြည့်ပါ။

(က) $၆ \times (\quad) = ၃၀$ (ခ) $၆ \times (\quad) = ၄၂$ (ဂ) $၇ \times (\quad) = ၂၈$

$၃၀ \div ၆ = (\quad)$ $၄၂ \div ၆ = (\quad)$ $၂၈ \div ၇ = (\quad)$

(ဃ) $၇ \times (\quad) = ၄၂$ (င) $၈ \times (\quad) = ၂၄$ (စ) $၈ \times (\quad) = ၅၆$

$၄၂ \div ၇ = (\quad)$ $၂၄ \div ၈ = (\quad)$ $၅၆ \div ၈ = (\quad)$

(ဆ) $၉ \times (\quad) = ၁၈$ (ဇ) $၉ \times (\quad) = ၃၆$

$၁၈ \div ၉ = (\quad)$ $၃၆ \div ၉ = (\quad)$

၂။ တွက်ပါ။

(က) $၂၄ \div ၆ =$ (ခ) $၃၆ \div ၆ =$ (ဂ) $၅၄ \div ၆ =$

(ဃ) $၂၁ \div ၇ =$ (င) $၃၅ \div ၇ =$ (စ) $၅၆ \div ၇ =$

(ဆ) $၃၂ \div ၈ =$ (ဇ) $၄၈ \div ၈ =$ (စု) $၇၂ \div ၈ =$

(ည) $၂၇ \div ၉ =$ (ဋ) $၉ \div ၉ =$ (ဌ) $၇၂ \div ၉ =$

၃။ ငွေ ၃၆ ကျပ် ရှိသည်။ စာအိတ် ၁ အိတ်လျှင် ၉ ကျပ် ထည့်သော် စာအိတ်ပေါင်း မည်မျှ လိုသနည်း။

၄။ ဖျာ ၄၈ ချပ်ရှိသည်။ ၁ တန်းလျှင် ၆ ချပ်စီထားသည်။ အတန်း မည်မျှရှိသနည်း။

၅။ ခဲတံ ၉၀ ချောင်း ရှိသည်။ ၁ စည်းလျှင် ၁၀ ချောင်း ကျစည်းသည်။ အစည်းမည်မျှ ရမည်နည်း။

၆။ နှင်းဆီ ၇၂ ပင် ရှိသည်။ ၁ တန်းလျှင် ၈ ပင်ကျ စိုက်သည်။ အတန်းမည်မျှ ရှိသနည်း။

၇။ ငွေ ၅၆ ကျပ် ရှိသည်။ အရပ် ၁ ရပ်လျှင် ၇ ကျပ်ပေးရသည်။ အရပ် မည်မျှ ရမည်နည်း။

၈။ ငွေ ၄၀ ကျပ် ရှိ၏။ ကလေး ၅ ယောက် ကို အညီအမျှ ဝေပါက ၁ ယောက်မည်မျှ ရမည်နည်း။

၉။ ပြောင်းဖူး ၁၅ ဖူး ရှိ၏။ ကလေး ၃ ယောက်ကို အညီအမျှဝေပါက ကလေး ၁ ယောက်လျှင် ပြောင်းဖူး မည်မျှ ရမည်နည်း။

ဘူး ၁ ဘူး အတွင်းရှိ ဂေါ်လီလုံးများကို ၂ ယောက် အညီအမျှခွဲဝေယူရန် တိုင်ပင်ဆုံးဖြတ်၏။
ထိုဘူးကိုဖွင့်လိုက်သောအခါ ဂေါ်လီလုံး ၁ လုံးမျှ မရှိချေ။ ၁ ယောက်မည်မျှ ရမည်နည်း။

(၂ ဦးစလုံး ၁ လုံးမျှ မရပါ။)

“ ၀ ” ကို ကိန်းတစ်လုံးဖြင့် စားလျှင် စားလဒ်သည် “ ၀ ” ပင်ဖြစ်သည်။

လေ့ကျင့်ခန်း (၆)

ကွက်လပ်ဖြည့်ပါ။

(က) $၀ \div ၂ = \text{----}$ (ခ) $၀ \div ၃ = \text{----}$ (ဂ) $၀ \div ၄ = \text{----}$
 (ဃ) $၀ \div ၁၀၀ = \text{----}$ (င) $၀ \div ၅၀ = \text{----}$ (စ) $၀ \div ၁၀၀၀ = \text{----}$

ဂဏန်းတစ်လုံးပါသော ကိန်းဖြင့် အရှည်စားနည်း

ဥပမာ - ကျောက်ခဲ ၈ လုံး ရှိသည်။ ၁ ပုံလျှင် ၂ လုံးကျ ပုံသော် အပုံမည်မျှ ရမည်နည်း။
 $၈ \div ၂ = ၄$

စားကိန်း ၂ $\begin{array}{r} ၄ \text{ စားလဒ်} \\ ၈ \text{ တည်ကိန်း} \\ - ၈ \\ \hline ၀ \text{ အကြွင်း} \end{array}$ $၂ \times ၄ = ၈$

အဖြေ။ ၄ ပုံ

ဥပမာ - ကျောက်ခဲ ၉ လုံးရှိသည်။ ၁ ပုံလျှင် ၂ လုံးကျပ်သော် အပုံမည်မျှရ၍ မည်မျှကျန်မည်နည်း။
 $9 \div 2 = ?$

စားကိန်း ၂

၄	စားလဒ်
၉	တည်ကိန်း
- ၈	
၁	အကြွင်း

အဖြေ။ အပုံ ၄ ပုံ
 ၁ လုံး ကျန်သည်။

စား၍ မပြတ်ဘဲ ကျန်သော ကိန်းကို အကြွင်း ဟု ခေါ်သည်။

စားပါ။

(က) $2 \overline{) 6}$	(ခ) $4 \overline{) 8}$	(ဂ) $6 \overline{) 9}$	(ဃ) $3 \overline{) 6}$
(င) $9 \overline{) 6}$	(စ) $2 \overline{) 9}$	(ဆ) $4 \overline{) 9}$	(ဇ) $4 \overline{) 9}$

ဆယ်ကိန်းကို ခုကိန်းဖြင့် စားခြင်း

ဥပမာ-

$$\begin{array}{r}
 89 \div 4 \\
 2 \\
 4 \overline{) 89} \\
 \underline{- 8} \\
 9 \\
 \underline{- 8} \\
 0
 \end{array}$$

အဖြေ။ ၂၂

တည်ကိန်း၏ နေရာလိုက် တန်ဖိုး အကြီးဆုံးကိန်းက စ၍ စားသည်။

လေ့ကျင့်ခန်း (၇)

၁။

စားပါ။

(က) $4 \overline{) 88}$	(ခ) $3 \overline{) 26}$	(ဂ) $6 \overline{) 99}$	(ဃ) $8 \overline{) 88}$
(င) $6 \overline{) 66}$	(စ) $9 \overline{) 99}$	(ဆ) $4 \overline{) 44}$	(ဇ) $2 \overline{) 66}$

ဥပမာ - $၉၆ \div ၄$

$$\begin{array}{r}
 ၂၄ \\
 ၄ \overline{) ၉၆} \\
 \underline{- ၈} \\
 ၁၆ \\
 \underline{- ၁၆} \\
 ၀
 \end{array}$$

အဖြေ။ ၂၄

၂။ စားပါ။

(က)	$၂ \overline{) ၅၈}$	(ခ)	$၃ \overline{) ၇၈}$	(ဂ)	$၃ \overline{) ၄၈}$	(ဃ)	$၄ \overline{) ၇၆}$
(င)	$၆ \overline{) ၄၈}$	(စ)	$၇ \overline{) ၉၁}$	(ဆ)	$၈ \overline{) ၉၆}$	(ဇ)	$၅ \overline{) ၉၉}$

ရာကိန်းကို ခုကိန်းဖြင့် စားခြင်း

ဥပမာ - $၁၂၀ \div ၈$

$$\begin{array}{r}
 ၁၅ \\
 ၈ \overline{) ၁၂၀} \\
 \underline{- ၈} \\
 ၄၀ \\
 \underline{- ၄၀} \\
 ၀
 \end{array}$$

အဖြေ။ ၁၅

လေ့ကျင့်ခန်း (၈)

စားပါ။

(က)	$၇ \overline{) ၂၀၃}$	(ခ)	$၆ \overline{) ၅၂၈}$	(ဂ)	$၄ \overline{) ၃၇၂}$
(ဃ)	$၂ \overline{) ၁၅၆}$	(င)	$၈ \overline{) ၅၆}$	(စ)	$၅ \overline{) ၁၈၅}$
(ဆ)	$၃ \overline{) ၁၉၃}$	(ဇ)	$၇ \overline{) ၆၇၉}$	(ဈ)	$၉ \overline{) ၄၄၅}$

ဥပမာ -

$$၈၅၆ \div ၈$$

$$\begin{array}{r} ၁၀၇ \\ ၈ \overline{) ၈၅၆} \\ \underline{- ၈} \\ ၀၅ \\ \underline{- ၀} \\ ၅၆ \\ \underline{- ၅၆} \\ ၀ \end{array}$$

အဖြေ။ ၁၀၇

လေ့ကျင့်ခန်း (၉)

၁။ စားပါ။

$$(က) \quad ၅ \overline{) ၅၂၅}$$

$$(ခ) \quad ၃ \overline{) ၆၃၆}$$

$$(ဂ) \quad ၄ \overline{) ၄၁၈}$$

$$(ဃ) \quad ၆ \overline{) ၉၆၀}$$

$$(င) \quad ၅ \overline{) ၆၀၅}$$

$$(စ) \quad ၂ \overline{) ၅၄၂}$$

$$(ဆ) \quad ၄ \overline{) ၈၀၄}$$

$$(ဇ) \quad ၈ \overline{) ၈၇၆}$$

$$(ဈ) \quad ၇ \overline{) ၇၄၆}$$

၂။ ရှုပ်အင်္ကျီ ၁ ထည်တွင် ကြယ်သီး ၇ လုံးကျ တပ်မည်။ ကြယ်သီး ၃၅ လုံး ရှိလျှင် ရှုပ်အင်္ကျီ အထည် မည်မျှတပ်နိုင်မည်နည်း။

၃။ ဖယောင်းတိုင် ၇၉၉ တိုင်ရှိသည်။ ၁ တန်းလျှင် ၇ တိုင်ကျ စိုက်၍ မီးပူဇော်လျှင် အတန်း မည်မျှရှိမည်နည်း။ ဖယောင်းတိုင် မည်မျှပိုမည်နည်း။

၄။ စာအုပ် ၃ အုပ်၏ တန်ဖိုးသည် ၉၀၆ ကျပ်ပေးရသည်။ စာအုပ် ၁ အုပ်၏ တန်ဖိုးမည်မျှနည်း။

၅။ ခဲတံ ၁၄၄ ချောင်း ကို ဘူး ၈ ဘူးတွင် အညီအမျှ ခွဲဝေထည့်သော်ဘူး ၁ ဘူးတွင် ခဲတံ မည်မျှရှိသနည်း။

၆။ ထိ ၃ စောင်ကို ၈၂၅ ကျပ် ပေးရသည်။

(က) ထိ ၁ စောင်၏တန်ဖိုးကို ရှာပါ။

(ခ) ထိ ၅ စောင်ဝယ်လျှင် ငွေမည်မျှ ပေးရမည်နည်း။

၇။ (က) ကလေး ၁ ယောက်လျှင် ငှက်ပျောသီး ၃ လုံးစီ ဝေရာ ကလေး ၈ ယောက်အား ဝေနိုင်၏။ မူလက ငှက်ပျောသီး မည်မျှ ရှိသနည်း။

(ခ) အကယ်၍ မူလရှိသော ငှက်ပျောသီးကို ကလေး ၆ ယောက်အားဝေပါက တစ်ယောက်လျှင် မည်မျှရမည်နည်း။

၇ • ၄ စုံကိန်း၊ မကိန်း

၂ ဖြင့် စားခြင်းဖြင့် စုံ ၊ မ ခွဲခြားခြင်း
ဥပမာ (၁) ၈ သည် စုံကိန်းဖြစ် မဖြစ် စစ်ဆေးပါ။

$$\begin{array}{r} 4 \\ 2 \overline{) 8} \\ \underline{- 8} \\ 0 \end{array}$$

၈ သည် ၂ ဖြင့် စား၍ ပြတ်သောကြောင့် **စုံကိန်း** ဖြစ်သည်။

ဥပမာ (၂) ၉ သည် စုံကိန်း ဖြစ်မဖြစ် စစ်ဆေးပါ။

$$\begin{array}{r} 4 \\ 2 \overline{) 9} \\ \underline{- 8} \\ 1 \end{array}$$

၉ သည် ၂ ဖြင့် စား၍ မပြတ်ပါ။

ထို့ကြောင့် ၉ သည် စုံကိန်း မဟုတ်ပါ။ **မကိန်း** ဖြစ်သည်။

ကိန်းတစ်လုံး ကို ၂ ဖြင့် စား၍ အကြွင်း “ ၀ ” ဖြစ်သော် **စုံ ကိန်း** ဖြစ်သည်။
အကြွင်း “ ၁ ” ဖြစ်သော် **မ ကိန်း** ဖြစ်သည်။
ကိန်းတစ်လုံး၏ ခုဂဏန်း သည် ၀၊ ၂၊ ၄၊ ၆၊ ၈ ဖြစ်လျှင် ထိုကိန်းသည် စုံကိန်း ဖြစ်သည်။

လေ့ကျင့်ခန်း (၁၀)

- ၁။ အောက်ပါတို့ကို ၂ ဖြင့် စားခြင်းဖြင့် “ စုံ ” “ မ ” ခွဲခြားပြပါ။

(က) ၇	(ခ) ၁၆	(ဂ) ၃၁	(ဃ) ၅၄
(င) ၁၃၆	(စ) ၃၄၉	(ဇ) ၂၂၈	(ဈ) ၅၈၉
- ၂။ အောက်ပါကိန်းများ၏ ခုဂဏန်းနေရာကို ကြည့်၍ စုံမ ခွဲခြားပြပါ။

(က) ၄၉	(ခ) ၇၆	(ဂ) ၃၄၈	(ဃ) ၆၄၇
--------	--------	---------	---------
- ၃။

(က)	၁၀၀ အောက်ငယ်သော အကြီးဆုံး စုံကိန်း ကိုဖော်ပြပါ။
(ခ)	၁၀၀ အောက်ငယ်သော အကြီးဆုံး မကိန်း ကိုဖော်ပြပါ။

၇.၅ ၃ ဖြင့် စား၍ ပြတ် မပြတ် စမ်းသပ်ခြင်း

ဥပမာ - ၅၇၉ သည် ၃ ဖြင့် စား၍ ပြတ်ပါသလား။

$$\begin{array}{r}
 ၁ \ ၉ \ ၃ \\
 ၃ \overline{) ၅ \ ၇ \ ၉} \\
 \underline{- ၃} \\
 ၂ \ ၇ \\
 \underline{- ၂} \ ၇ \\
 ၉ \\
 \underline{- ၉} \\
 ၀
 \end{array}$$

အဖြေ။ ၅၇၉ သည် ၃ ဖြင့်စား၍ပြတ်ပါသည်။

$$၅၇၉ \longrightarrow ၅ + ၇ + ၉ = ၂၁ \longrightarrow ၂ + ၁ = ၃$$

ကိန်းတစ်လုံး၏ ဂဏန်းများကို ပေါင်းခြင်းဖြင့် နောက်ဆုံး ရလဒ်သည် ၃၊ ၆၊ ၉ ဖြစ်နေလျှင် ထိုကိန်း သည် ၃ ဖြင့် စား၍ ပြတ်သည်။

လေ့ကျင့်ခန်း (၁၁)

၁။ အောက်ပါကိန်းများကို ၃ ဖြင့် စား၍ ပြတ်ပါသလား။ မစားဘဲ စမ်းသပ်ကြည့်ပါ။

(က) ၇၅၉ (ခ) ၃၆၇ (ဂ) ၁၈၉ (ဃ) ၆၅၃ (င) ၅၂၂

၂။ အထက်ပါပုစ္ဆာမှ ကိန်းများကို ၃ ဖြင့်စားကြည့်ပါ။

၇.၆ ၁၀၊ ၁၀၀ ဖြင့် စားခြင်း

ဥပမာ (၁) သင်္ကြားလုံး ၈၀ ကို တစ်ထုပ်တွင် ၁၀ လုံးစီ ထုပ်သော် အထုပ်ပေါင်း မည်မျှ ရမည်နည်း။

$$၈၀ \div ၁၀ = ၈$$

$$၃၀ \div ၁၀ = ၃$$

$$၁၂၀ \div ၁၀ = ၁၂$$

တည်ကိန်း၏ ခုဂဏန်းသည် “ ၀ ” ဖြစ်သော် ၁၀ ဖြင့် စား၍ ပြတ်သည်။

ဥပမာ (၂) စက္ကူ ၁ ဘူးတွင် ကြက်ဥ ၁၀၀ စီဝင်၏။ ကြက်ဥ ၅၀၀ အတွက် စက္ကူဘူး မည်မျှလိုသနည်း။

$$900 \div 100 = 9$$

$$100 \overline{) 900} \begin{array}{r} 9 \\ \underline{900} \\ 0 \end{array}$$

$$800 \div 100 = 8$$

$$600 \div 10 = 60$$

တည်ကိန်း ၏ ခုနှင့် ဆယ်ဂဏန်းများ “ ၀ ” ဖြစ်သော် ၁၀၀ ဖြင့် စား၍ပြတ်သည်။

တည်ကိန်း ကို ၁၀၀ ဖြင့် စားလျှင် ခုနှင့် ဆယ် ဂဏန်းများဖြစ်သော “ ၀ ” နှစ်လုံးကို ဖယ်လိုက်သော် စားလဒ် ရသည်။

တည်ကိန်းကို ၁၀ ဖြင့် စားလျှင် ခု ဂဏန်းဖြစ်သော “ ၀ ” တစ်လုံးကို ဖယ်လိုက်သော် စားလဒ်ရသည်။

လေ့ကျင့်ခန်း (၁၂)

ကွက်လပ်ဖြည့်ပါ။

(က) $60 \div 10 = (\quad)$ (ခ) $20 \div 10 = (\quad)$ (ဂ) $100 \div 10 = (\quad)$

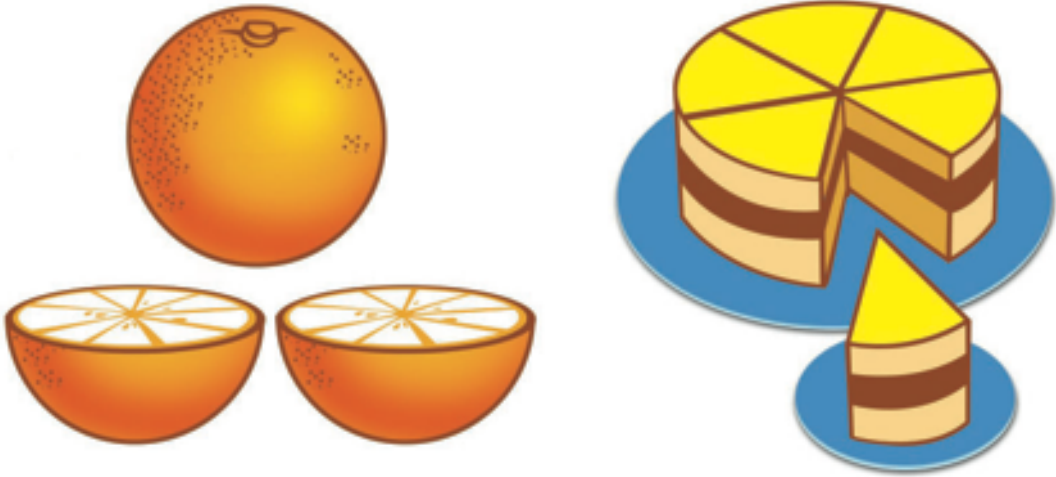
(ဃ) $400 \div 100 = (\quad)$ (င) $100 \div 100 = (\quad)$ (စ) $100 \div 10 = (\quad)$

(ဆ) $200 \div 10 = (\quad)$ (ဇ) $990 \div 10 = (\quad)$ (ဈ) $1000 \div 100 = (\quad)$

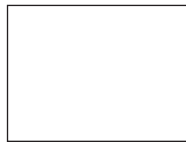
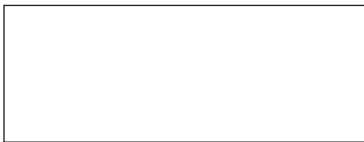
အခန်း (၈)

အပိုင်းကိန်း

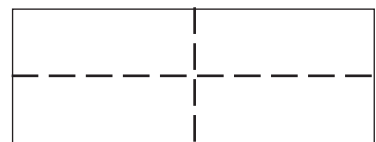

၈ . ၁ ညီမျှပိုင်း

ထောင့်မှန်စတုရန်းပုံ စက္ကူ တစ်ရွက်ယူပါ။ ရွယ်တူ အပိုင်း ၂ ပိုင်း ရအောင် ခေါက်ပါ။ ပြန်ဖြန့်ပါ။
ခေါက်ရာသည် စက္ကူ တစ်ရွက်ကို ညီမျှပိုင်း ၂ ပိုင်းဖြစ်အောင် ပိုင်းထားသည်ကို တွေ့ရမည်။

ထို့အတူ စက္ကူတစ်ရွက်ကို ရွယ်တူ လေးပိုင်းရအောင် ခေါက်ပါ။ ပြန်ဖြန့်ကြည့်ပါ။ ခေါက်ရာများသည်
စက္ကူ တစ်ရွက်ကို ညီမျှပိုင်း ၄ ပိုင်းဖြစ်အောင် ပိုင်းထားသည်ကို တွေ့ရမည်။

ညီမျှပိုင်းများသည် တစ်ခုနှင့် တစ်ခု တူညီကြသည်။

လေ့ကျင့်ခန်း (၁)

၁။ အောက်ပါ ပုံများမှ ညီမျှပိုင်းပါရှိသည့် ပုံများကိုရွေးပါ။

(က)

(ခ)

(ဂ)

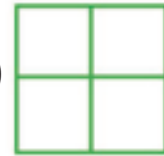
(ဃ)

(င)

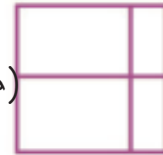
(စ)

(ဆ)

(ဇ)

၂။ အောက်ပါပုံတစ်ခုစီ၏ညီမျှပိုင်းအရေအတွက်နှင့် ခဲခြစ်ထားသော ညီမျှပိုင်းအရေအတွက်တို့ကိုဖော်ပြပါ။

(က)

(ခ)

(ဂ)

(ဃ)

(င)

(စ)

(ဆ)

(ဇ)

၈ . ၂ တစ်ခုလုံး၏ အပိုင်း

မုန့် ၁ ချပ်

မုန့် ၂ ခြမ်း

မုန့် ၁ ခြမ်း (မုန့် တစ်ဝက်)

မုန့် ၁ ချပ်

မုန့် ၄ စိတ်

မုန့် ၁ စိတ်

နှစ်ပိုင်း တစ်ပိုင်း ($\frac{၁}{၂}$)

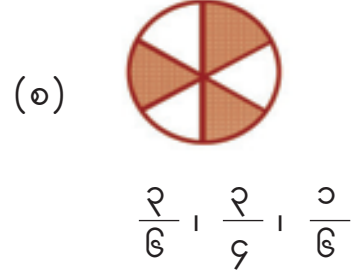
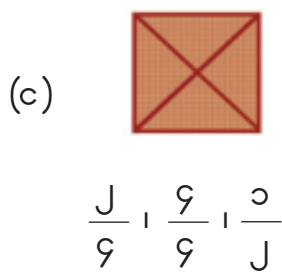
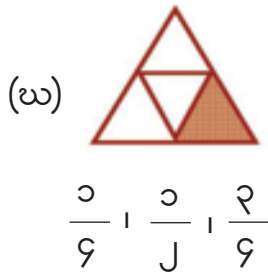
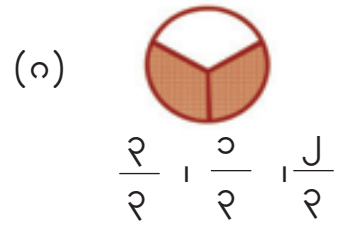
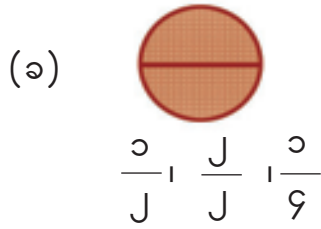
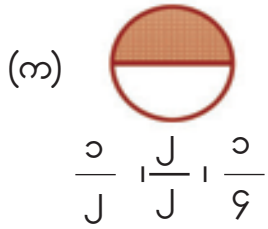
ခဲခြစ်ထားသော အပိုင်းသည် ညီမျှပိုင်း ၂ ပိုင်းအနက် ၁ ပိုင်းဖြစ်သည်။

$\frac{၁}{၂}$ ← ခဲခြစ်ထားသည့် အပိုင်းအရေအတွက် (ပိုင်းစေ)
 $\frac{၁}{၂}$ ← ညီမျှပိုင်း စုစုပေါင်း (ပိုင်းခြေ)

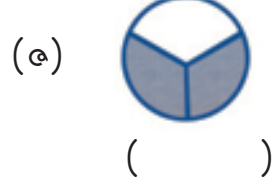
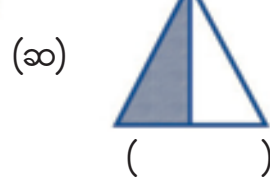
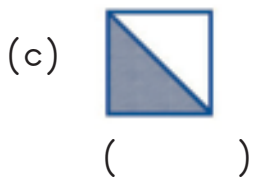
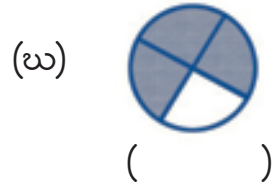
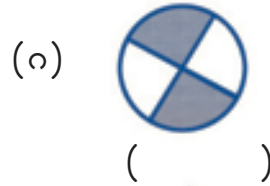
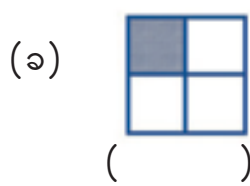
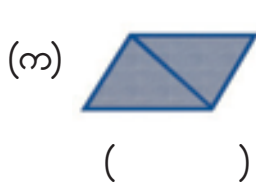
သရုပ်ပြပုံ	အဓိပ္ပာယ်	အရေး	အဖတ်
	တစ်ခုလုံး	၁	တစ်
	ညီမျှပိုင်း ၂ ပိုင်း အနက် ၁ ပိုင်း	$\frac{၁}{၂}$	နှစ်ပိုင်း တစ်ပိုင်း
	ညီမျှပိုင်း ၂ ပိုင်း အနက် ၂ ပိုင်း	$\frac{၂}{၂}$	နှစ်ပိုင်း နှစ်ပိုင်း (တန်ဖိုး ၁ ပင်ဖြစ်သည်။)
	ညီမျှပိုင်း ၄ ပိုင်း အနက် ၁ ပိုင်း	$\frac{၁}{၄}$	လေးပိုင်းတစ်ပိုင်း
	ညီမျှပိုင်း ၄ ပိုင်း အနက် ၃ ပိုင်း	$\frac{၃}{၄}$	လေးပိုင်း သုံးပိုင်း

လေ့ကျင့်ခန်း (၂)

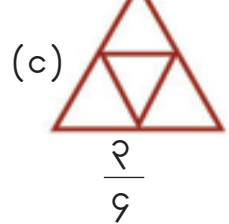
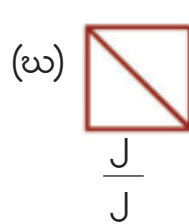
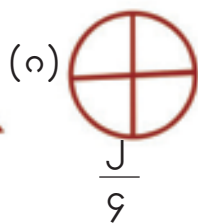
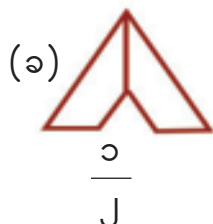
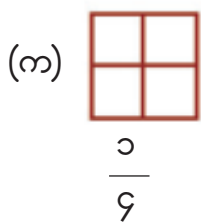
၁။ အောက်ပါပုံအသီးသီးတွင် ခဲခြစ်ထားသည့် အပိုင်းများကိုဖော်ပြသော အပိုင်းကိန်းကိုရွေးပါ။

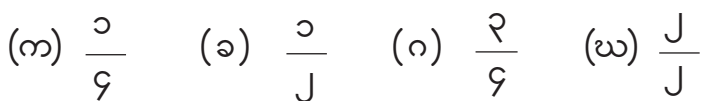
၂။ ခဲခြစ်ထားသော အပိုင်းများကိုဖော်ပြသော အပိုင်းကိန်းကိုရေးပါ။

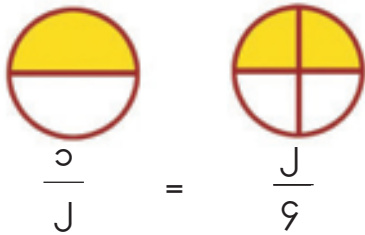
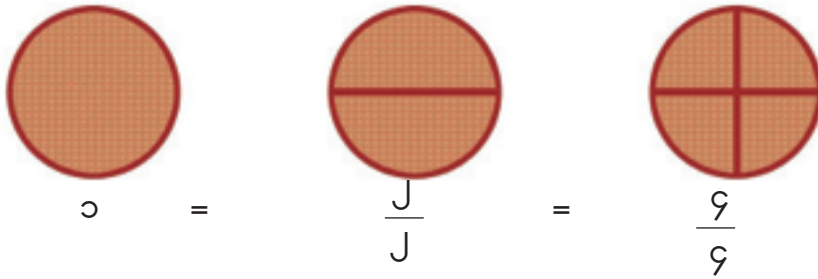
၃။ အောက်ပါအပိုင်းကိန်းအသီးသီးအတွက် သက်ဆိုင်ရာပုံတွင် ခဲခြစ်ပေးပါ။

၄။ အောက်ပါအပိုင်းကိန်းအသီးသီးကို ပုံဖြင့် ဖော်ပြပါ။

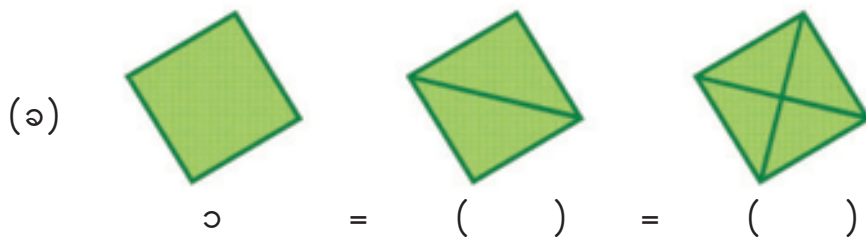
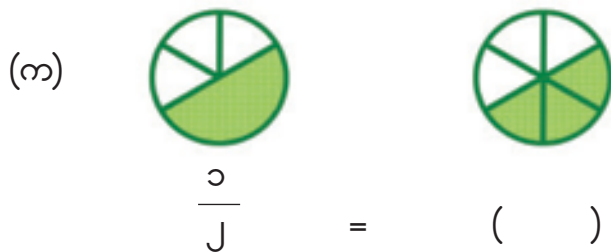

၈ . ၃ အပိုင်းကိန်းများ နှိုင်းယှဉ်ခြင်း

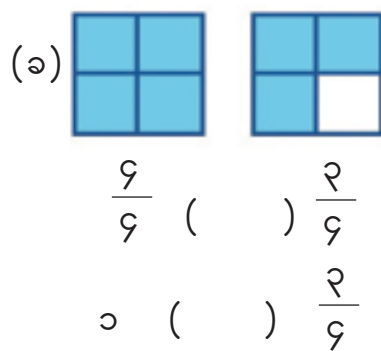
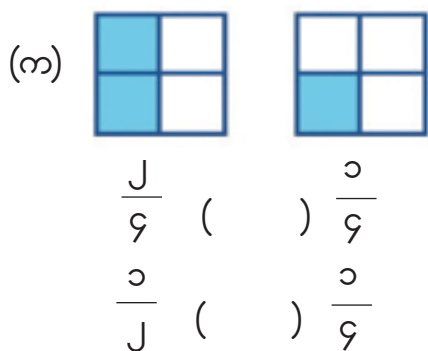

လေ့ကျင့်ခန်း (၃)

၁။ ပုံကို ကြည့်၍ တန်ဖိုးတူ အပိုင်းကိန်းများ ရေးပါ။

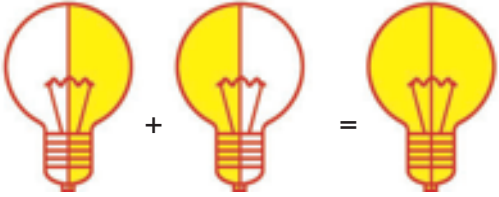

၂။ ပုံကိုကြည့်ပြီး ကွင်း () နေရာတွင် > (သို့မဟုတ်) < သင်္ကေတကို ထည့်ပါ။

၈ . ၄ အပိုင်းကိန်းများ ပေါင်းခြင်း

ဥပမာ -

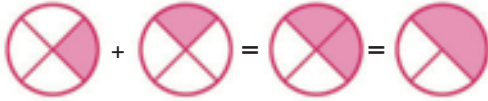
$$\frac{၁}{၂} + \frac{၁}{၂} = \frac{၂}{၂} = ၁$$

ပုံမပါဘဲ တွက်ခြင်း

$$\begin{aligned} & \frac{၁}{၂} + \frac{၁}{၂} \\ &= \frac{၁ + ၁}{၂} \\ &= \frac{၂}{၂} \\ &= ၁ \end{aligned}$$

လေ့ကျင့်ခန်း (၄)

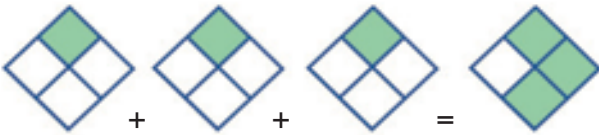
၁။ ကွက်လပ်များတွင် လိုသော ဂဏန်းဖြည့်ပါ။

(က)

$$\frac{၁}{၄} + \frac{၁}{၄} = \frac{\square}{၄} = \frac{\square}{၂}$$

ပုံမပါဘဲ တွက်ခြင်း

$$\begin{aligned} & \frac{၁}{၄} + \frac{၁}{၄} \\ &= \frac{၁ + ၁}{၄} \\ &= \frac{\square}{၄} \\ &= \frac{\square}{၂} \\ &= ၁ \end{aligned}$$

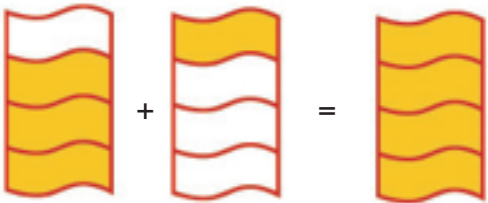
(ခ)

$$\frac{၁}{၄} + \frac{၁}{၄} + \frac{၁}{၄} = \frac{\square}{၄}$$

$$\begin{aligned} & \frac{၁}{၄} + \frac{၁}{၄} + \frac{၁}{၄} \\ &= \frac{၁ + ၁ + ၁}{၄} \\ &= \frac{\square}{၄} \end{aligned}$$

(ဂ) $\frac{၁}{၂} + \frac{၁}{၂} = \frac{\square}{၂}$

$\frac{၁}{၂} + \frac{၁}{၂} = \frac{\square}{၂}$

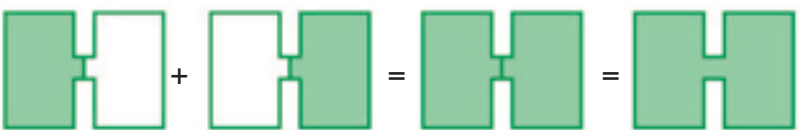
(ဃ) $\frac{၂}{၄} + \frac{၁}{၄} = \frac{\square}{၄}$

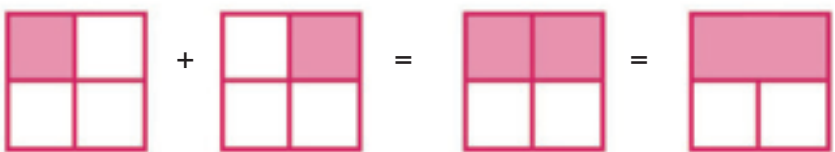
$\frac{၂}{၄} + \frac{၁}{၄} = \frac{\square}{၄}$

(င) $\frac{၁}{၄} + \frac{၁}{၄} + \frac{၁}{၄} + \frac{၁}{၄} = \frac{\square}{၄} = \square$

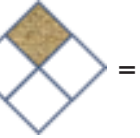
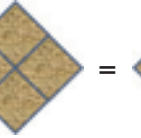
$\frac{၁}{၄} + \frac{၁}{၄} + \frac{၁}{၄} + \frac{၁}{၄} = \frac{\square}{၄} = \square$

၂။ ပုံအသီးသီးကို အပိုင်းကိန်းဖြင့် ဖော်ပြပါ။

(က) $\frac{၁}{၂} + \frac{၁}{၂} = \frac{၂}{၂} = ၁$

(ခ) $\frac{၁}{၄} + \frac{၁}{၄} = \frac{၂}{၄} = \frac{၁}{၂}$

(ဂ) $\frac{၁}{၃} + \frac{၁}{၃} + \frac{၁}{၃} = \frac{၃}{၃} = ၁$

(ဃ) + + + = =

(င) + =

၃။ အောက်ပါတို့ကို ပုံဆွဲပြီး တွက်ပါ။

(က) $\frac{၂}{၄} + \frac{၁}{၄}$

(ခ) $\frac{၃}{၄} + \frac{၁}{၄}$

(ဂ) $\frac{၁}{၂} + \frac{၁}{၄}$

၄။ အောက်ပါတို့ကို ပုံမဆွဲဘဲ တွက်ပါ။

(က) $\frac{၁}{၄} + \frac{၁}{၄}$

(ခ) $\frac{၁}{၄} + \frac{၁}{၄} + \frac{၁}{၄}$

(ဂ) $\frac{၁}{၂} + \frac{၁}{၂}$

(ဃ) $\frac{၁}{၂} + \frac{၁}{၄}$

(င) $\frac{၃}{၄} + \frac{၁}{၄}$

(စ) $\frac{၁}{၂} + \frac{၁}{၄} + \frac{၁}{၄}$

၈ . ၅ အပိုင်းကိန်းများနုတ်ခြင်း

ပုံဆွဲ၍ တွက်ခြင်း

 - =
 $\frac{၁}{၂} - \frac{၁}{၂} = \frac{၁}{၂}$

ပုံမပါဘဲတွက်ခြင်း

$$\begin{aligned} & \frac{၁}{၂} - \frac{၁}{၂} \\ &= \frac{၂}{၂} - \frac{၁}{၂} \\ &= \frac{၂-၁}{၂} = \frac{၁}{၂} \end{aligned}$$

လေ့ကျင့်ခန်း (၅)

၁။ ကွက်လပ်များတွင် လိုသောကိန်း ဖြည့်ပါ။

ဥပမာ - - =
 $\frac{၂}{၂} - \frac{၁}{၂} = \frac{၁}{၂}$

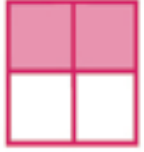
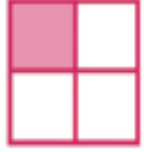
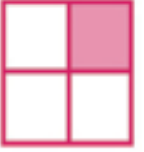
ပုံမပါဘဲတွက်ခြင်း

$$\begin{aligned} & \frac{၂}{၂} - \frac{၁}{၂} \\ &= \frac{၂-၁}{၂} = \frac{၁}{၂} \end{aligned}$$

(က) - =

$$\frac{2}{9} - \frac{3}{9} = \frac{\square}{9} = \frac{\square}{9}$$

$$\begin{aligned} & \frac{2}{9} - \frac{3}{9} \\ &= \frac{2-3}{9} \\ &= \frac{\square}{9} \end{aligned}$$

(ခ) - =

$$\frac{2}{4} - \frac{1}{4} = \frac{\square}{4}$$

$$\begin{aligned} & \frac{2}{4} - \frac{1}{4} \\ &= \frac{\square - \square}{4} \\ &= \frac{\square}{4} \end{aligned}$$

(ဂ) - =

$$\frac{2}{4} - \frac{2}{4} = \frac{0}{4}$$

$$\begin{aligned} & \frac{2}{4} - \frac{2}{4} \\ &= \frac{\square}{4} - \frac{2}{4} \\ &= \frac{\square - 2}{4} \\ &= \frac{\square}{4} \end{aligned}$$

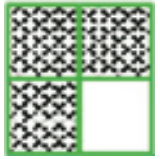
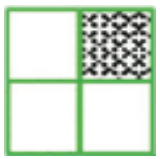
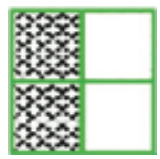
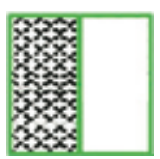
(ဃ) - =

$$\frac{3}{4} - \frac{1}{4} = \frac{2}{4}$$

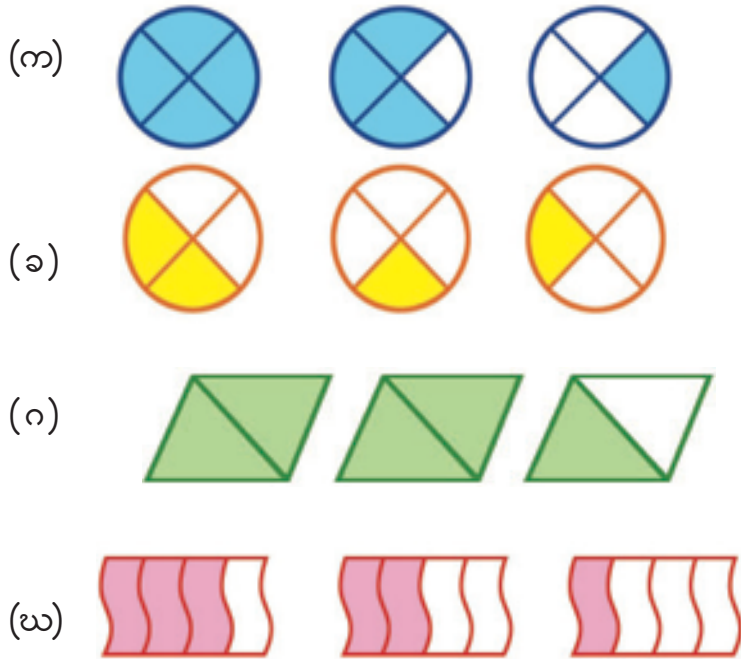
$$\begin{aligned} & \frac{3}{4} - \frac{1}{4} \\ &= \frac{\square - \square}{4} \\ &= \frac{\square}{4} \end{aligned}$$

၂။ ပုံအသီးသီးကို အပိုင်းကိန်းဖြင့်ဖော်ပြပါ။

ဥပမာ -

 - = =

$$\frac{3}{4} - \frac{1}{4} = \frac{2}{4} = \frac{1}{2}$$

၃။ အောက်ပါတို့ကို ပုံဆွဲပြီးတွက်ပါ။

(က) $\frac{၃}{၄} - \frac{၁}{၄}$

(ခ) $\frac{၂}{၄} - \frac{၁}{၄}$

(ဂ) $\frac{၁}{၂} - \frac{၁}{၄}$

၄။ အောက်ပါတို့ကို ပုံမဆွဲဘဲ တွက်ပါ။

(က) $\frac{၃}{၄} - \frac{၂}{၄}$

(ခ) $\frac{၃}{၄} - \frac{၁}{၂}$

(ဂ) $\frac{၂}{၄} - \frac{၁}{၄}$

၈ . ၆ ကိန်းရော

$$\begin{array}{c} \text{ပုံ} \\ \text{၁} \end{array} + \begin{array}{c} \text{ပုံ} \\ \frac{၁}{၂} \end{array} = \begin{array}{c} \text{ပုံ} \\ \text{၁} \frac{၁}{၂} \end{array}$$

အပြည့်ကိန်း တစ်ခုနှင့် **အပိုင်းကိန်း** တစ်ခုတို့ ပေါင်းစပ်ဖော်ပြထားခြင်းကို **ကိန်းရော** ဟုခေါ်သည်။

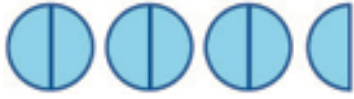
ဥပမာ -

$$\begin{array}{c} \text{ပုံ} \\ \text{၁} \end{array} + \begin{array}{c} \text{ပုံ} \\ \text{၁} \end{array} + \begin{array}{c} \text{ပုံ} \\ \frac{၃}{၄} \end{array} = \begin{array}{c} \text{ပုံ} \\ \text{၂} \frac{၃}{၄} \end{array}$$

လေ့ကျင့်ခန်း (၆)

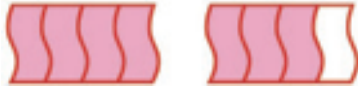
အောက်ပါတို့ကို ကြည့်၍ ကွက်လပ်တွင် သင့်လျော်သည့် ကိန်းရောတို့ကို ရေးပါ။

(က)

$$\frac{၇}{၂} = (\quad)$$

(ခ)

$$\frac{၇}{၄} = (\quad)$$

(ဂ)

$$\frac{၅}{၂} = (\quad)$$

(ဃ)

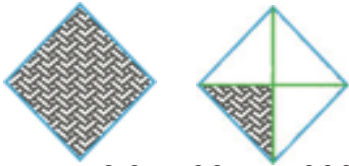

$$\frac{၁၁}{၄} = (\quad)$$

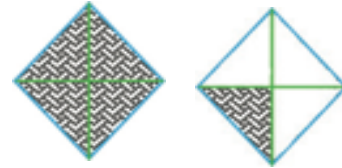
အပိုင်းကိန်းဖြင့်ရေးပါ။

$$၂ \frac{၁}{၂} = \frac{၅}{၂}$$

$$၁ \frac{၁}{၄} = \frac{၅}{၄}$$

ပုံမပါဘဲ အောက်ပါအတိုင်း တွက်နိုင်သည်။

ဥပမာ (၁)

$$၃ \frac{၁}{၂} = \frac{၇}{၂}$$

$$\frac{၂ \times ၃ + ၁}{၂}$$

$$၂ \frac{၁}{၄} = \frac{၉}{၄}$$

$$\frac{၄ \times ၂ + ၁}{၄}$$

ဥပမာ (၂)

$$\frac{၇}{၂} = ၃ \frac{၁}{၂}$$

$$\begin{array}{r} ၃ \\ ၂ \overline{) ၇} \\ \underline{- ၆} \\ ၁ \end{array}$$

ကိန်းရော $၃ \frac{၁}{၂}$ တွင် စားလဒ် ၃၊ စားကိန်း ၂၊ အကြွင်း ၁

၏ နေရာတို့ကို သတိပြုပါ။

လေ့ကျင့်ခန်း (၇)

၁။ မှားလျှင် (×) မှန်လျှင် (✓) ရေးပါ။

(က) $၃ \frac{၁}{၂} = ၃ + \frac{၁}{၂}$ ()

(ခ) $၄ \frac{၁}{၂} = \frac{၉}{၂}$ ()

(ဂ) $\frac{၇}{၂} = ၁$ ()

(ဃ) $၁ \frac{၁}{၂} = ၁ \frac{၂}{၄}$ ()

(င) $၃ \frac{၁}{၂} = \frac{၅}{၂}$ ()

၂။ ကိန်းရောဖြင့် ပြပါ။

(က) $\frac{၅}{၂}$ (ခ) $\frac{၇}{၂}$ (ဂ) $\frac{၉}{၄}$ (ဃ) $\frac{၁၁}{၂}$

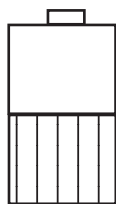
၃။ အပိုင်းကိန်းဖြင့် ရေးပြပါ။

(က) $၁ \frac{၁}{၂}$ (ခ) $၅ \frac{၁}{၂}$ (ဂ) $၂ \frac{၁}{၄}$ (ဃ) $၅ \frac{၃}{၄}$

အပိုင်းကိန်း၏သဘောကို နေ့စဉ်သုံး ဈေးတွက်တွင် အသုံးပြုခြင်း

ဆီ ၁ ပိဿာ
(၁၀၀ ကျပ်သား)

ဆီ $\frac{၅၀}{၁၀၀}$ ကျပ်သား
 $\frac{၁}{၂}$ ပိဿာ

ဆီ $\frac{၂၅}{၁၀၀}$ ကျပ်သား
 $\frac{၁}{၄}$ ပိဿာ

ဆီ $\frac{၇၅}{၁၀၀}$ ကျပ်သား
 $\frac{၃}{၄}$ ပိဿာ

၁၀၀ ကျပ်သား = ၁ ပိဿာ

၅၀ ကျပ်သား = $\frac{၁}{၂}$ ပိဿာ

၂၅ ကျပ်သား (အစိတ်သား) = $\frac{၁}{၄}$ ပိဿာ

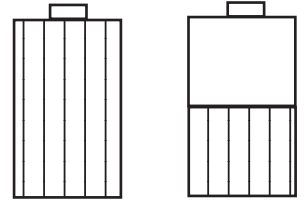
၇၅ ကျပ်သား = $\frac{၃}{၄}$ ပိဿာ

ဥပမာ(၁) - ငံပြာရည် ၁ ပိဿာ ၆၀၀ ကျပ်ဖြစ်သော် ၅၀ ကျပ်သား၏ တန်ဖိုးရှာပါ။

၁ ပိဿာ = ၆၀၀ ကျပ်

၅၀ ကျပ်သား (သို့) $\frac{၁}{၂}$ ပိဿာ = ?

၅၀ ကျပ်သား (သို့) $\frac{၁}{၂}$ ပိဿာ = ၃၀၀ ကျပ်

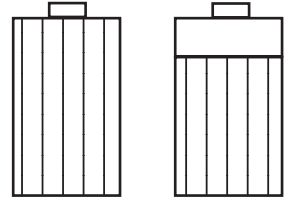

ဥပမာ(၂) - ငံပြာရည် ၁ ပိဿာ ၆၀၀ ကျပ်ဖြစ်သော် ၇၅ ကျပ်သား၏ တန်ဖိုးရှာပါ။

၁ ပိဿာ = ၆၀၀ ကျပ်

၇၅ ကျပ်သား (သို့) $\frac{၅}{၈}$ ပိဿာ = ?

၇၅ ကျပ်သား (သို့) $\frac{၅}{၈}$ ပိဿာ = ၄၅၀ ကျပ်

အပိုင်းကိန်း၏သင်္ကေတကို နာရီ၏ အစိတ်အပိုင်းနှင့် မိနစ် ဆက်သွယ်ချက်တွင် အသုံးပြုခြင်း

မိနစ်လက်တံ တစ်ပတ်လည်လျှင် ၁ နာရီကြာ၏။

၁ နာရီ = ၆၀ မိနစ်

၁ နာရီ ၏ ၄ ပုံ ၁ ပုံသည် ၁၅ မိနစ်

$\frac{၁}{၄}$ နာရီ = ၁၅ မိနစ်

၁ နာရီ ၏ ၂ ပုံ ၁ ပုံသည် ၃၀ မိနစ်

$\frac{၁}{၂}$ နာရီ = ၃၀ မိနစ်

လေ့ကျင့်ခန်း (စိတ်တွက်)

၁။ ၁ နာရီ ၃၀ မိနစ် ကို အပိုင်းကိန်းဖြင့် ပြောပြပါ။

၂။ ၂ ပိဿာ ၅၀ ကျပ်သား ကို အပိုင်းကိန်းဖြင့် ပြောပြပါ။

၃။ $\frac{၁}{၂}$ နာရီကို နာရီ၊ မိနစ်ဖြင့် ပြောပါ။

၄။ $၃\frac{၁}{၄}$ ပိဿာကို ပိဿာ၊ ကျပ်သား ဖြင့်ပြောပါ။

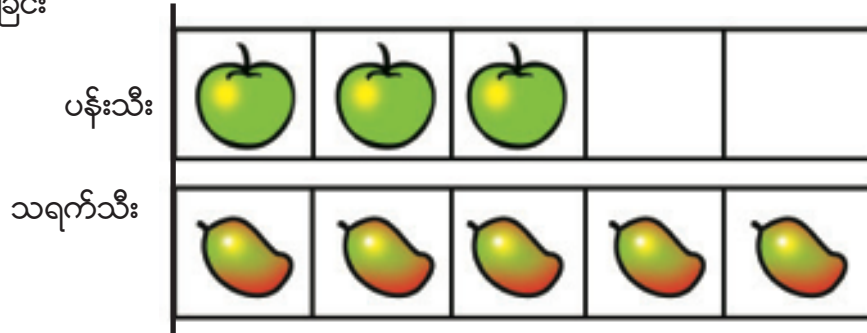
အခန်း(၉)

ပုံဖြင့်ဖော်ပြမှုဆိုင်ရာအခြေခံများ

၉. ၁ ပုံဖြင့်ဖော်ပြခြင်း

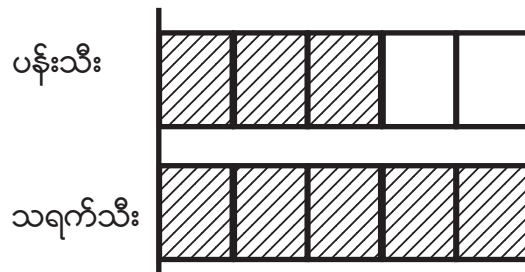
တောင်းထဲတွင်ပန်းသီး ၃ လုံး၊ သရက်သီး ၅ လုံးရှိ၏။

ပုံဖြင့်ဖော်ပြခြင်း

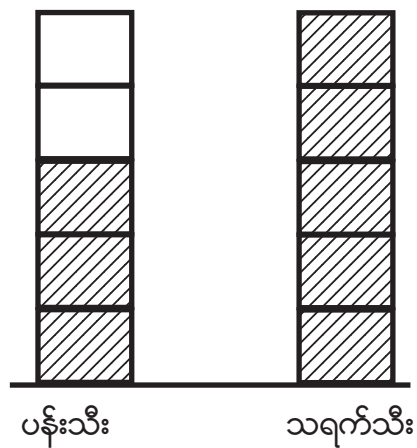

ခြယ်မှုန်း၍ဖော်ပြခြင်း

(က) အလျားလိုက်ဖော်ပြခြင်း

(ခ) ဒေါင်လိုက်ဖော်ပြခြင်း

ဇ. ၂ ရပ်ပြပုံများ

လေ့ကျင့်ခန်း (၁)

- ၁။ စာသင်ခန်းအတွင်းရှိ ကျောင်းသားတစ်ဦးစီနှစ်သက်သည့်အရောင်ကို စာရင်းကောက်ယူသည်။ စာရင်းကိုရပ်ပုံဖြင့်ရေးဆွဲပြထားသည်။

အနီ	
အဝါ	
အစိမ်း	
အပြာ	

သည်ကျောင်းသားတစ်ဦးကိုဖော်ပြသည်။

ရပ်ပုံကိုကြည့်၍ အောက်ပါကွက်လပ်များကိုဖြည့်ပါ။

- (က) အနီရောင်ကြိုက်နှစ်သက်သူ () ဦးရှိသည်။
 (ခ) အပြာရောင်ကြိုက်နှစ်သက်သူ () ဦးရှိသည်။
 (ဂ) အစိမ်းရောင်ကြိုက်နှစ်သက်သူ () ဦးရှိသည်။
 (ဃ) အဝါရောင်ကြိုက်နှစ်သက်သူ () ဦးရှိသည်။
 (င) အပြာရောင်ကြိုက်နှစ်သက်သူဦးရေသည်အဝါရောင်ကြိုက်နှစ်သက်သူ ဦးရေထက် () ဦးပိုသည်။
 (စ) အစိမ်းရောင်ကြိုက်နှစ်သက်သူက အနီရောင်ကြိုက်နှစ်သက်သူအောက် () ဦးနည်းသည်။

- ၂။ ရက်သတ္တပတ်နေ့အလိုက်ကျောင်းပျက်သောကျောင်းသားဦးရေကိုရပ်ပြပုံဖြင့်ရေးဆွဲပြ ထားသည်။

တနင်္လာ	
အင်္ဂါ	
ဗုဒ္ဓဟူး	
ကြာသပတေး	
သောကြာ	

သည် ကျောင်းသား တစ်ဦးကို ဖော်ပြသည်။

ပုံကိုကြည့်၍ ကွက်လပ်ဖြည့်ပါ။

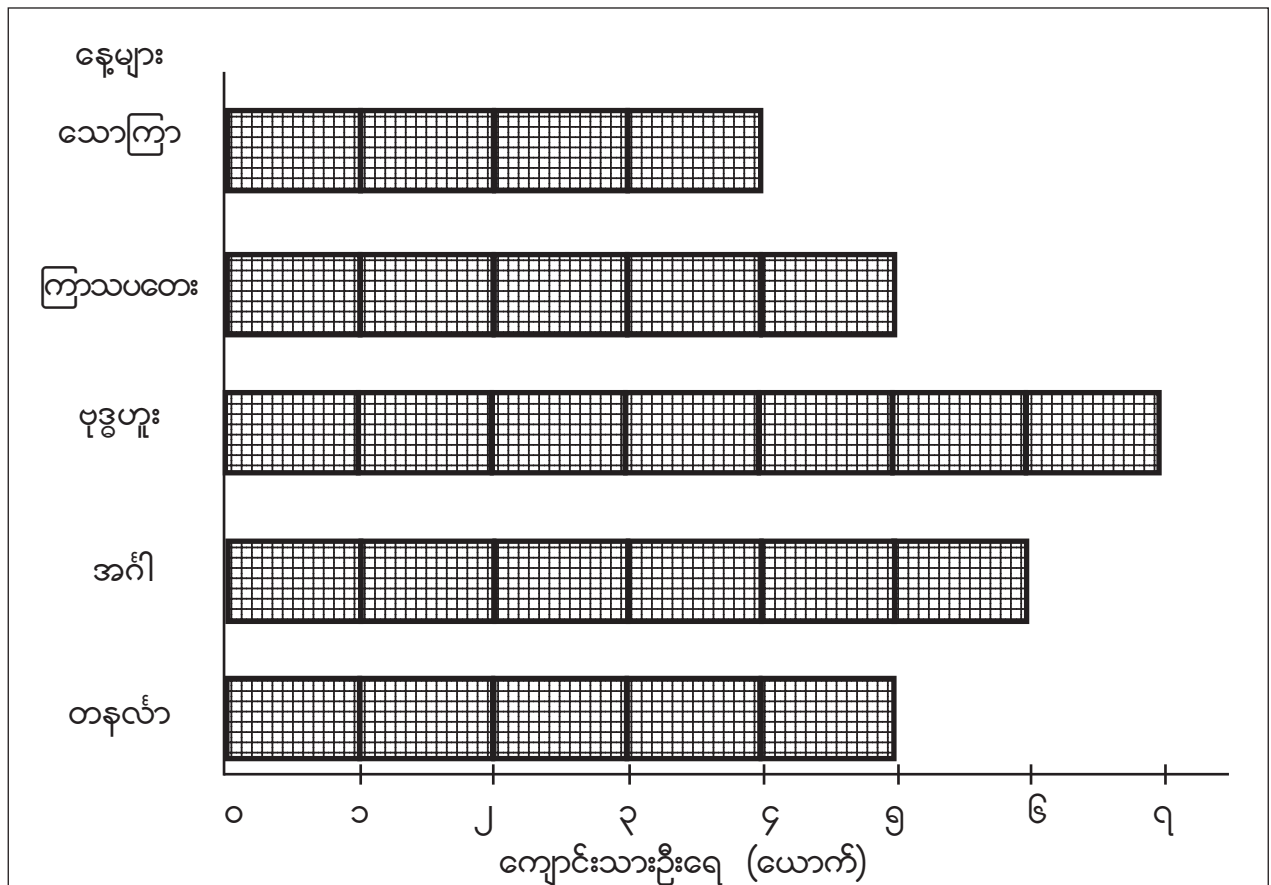
- (က) တနင်္လာနေ့ ကျောင်းပျက်သောကျောင်းသားဦးရေ = ()ယောက်
 (ခ) အင်္ဂါနေ့ကျောင်းပျက်သောကျောင်းသားဦးရေ = ()ယောက်
 (ဂ) သောကြာနေ့နှင့်ကြာသပတေးကျောင်းပျက်သောကျောင်းသားဦးရေ = ()ယောက်
 (ဃ) ကျောင်းပျက်သူအနည်းဆုံးနေ့ = ()နေ့
 (င) တစ်ပတ်လုံးတွင်ကျောင်းပျက်သူပေါင်း = ()ယောက်

ဇု. ၃ ဗားဂရပ်

လေ့ကျင့်ခန်း (၂)

၁။ ရက်သတ္တပတ်တစ်ပတ်တွင် နေ့အလိုက်ကျောင်းတက်သော ကျောင်းသားဦးရေကိုဗားဂရပ်ဖြင့်ဆွဲပြထားသည်။

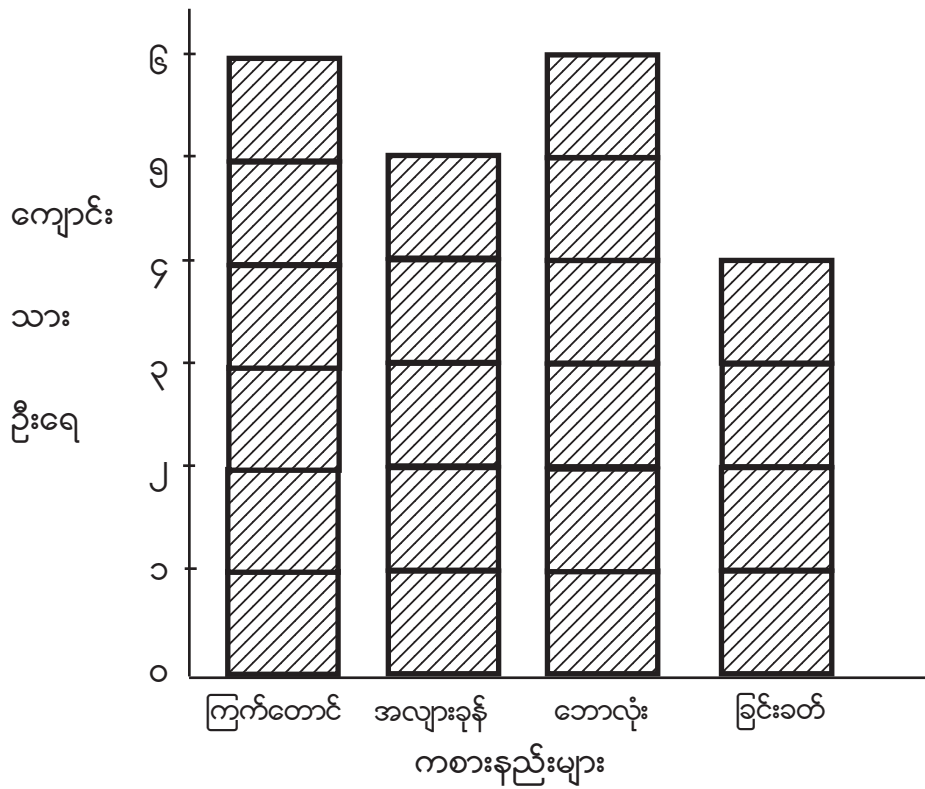
တစ်ပတ်တွင် နေ့အလိုက် ကျောင်းတက်သော ကျောင်းသားဦးရေပြဇယား

ပုံကိုကြည့်၍ကွက်လပ်ဖြည့်ပါ။

- (က) တနင်္လာနေ့ ကျောင်းတက်သောကျောင်းသားဦးရေ = ()ယောက်
 (ခ) ကျောင်းပျက်သူအများဆုံးနေ့တွင် ကျောင်းတက်သောကျောင်းသားဦးရေ = ()ယောက်
 (ဂ) ကျောင်းတက်သူအနည်းဆုံးနေ့တွင်ကျောင်းတက်သောကျောင်းသားဦးရေ = ()ယောက်
 (ဃ) ကြာသပတေးနှင့်သောကြာနေ့တွင်ကျောင်းတက်သူပေါင်း = ()ယောက်

၂။ ကျောင်းသားတစ်ဦးစီနှစ်သက်သောအားကစားစာရင်းကိုဇယားဖြင့်ဖော်ပြထားသည်။

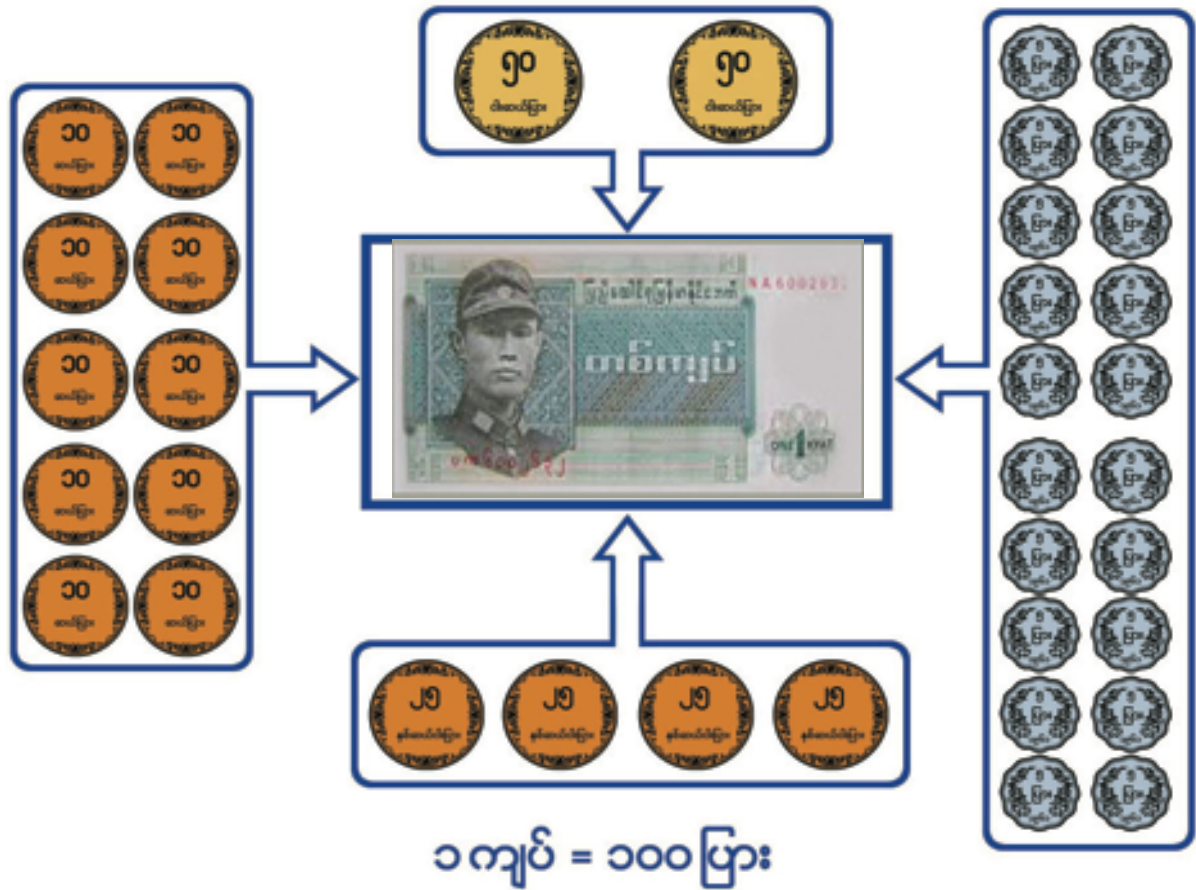
ပုံကိုကြည့်ပြီးကွက်လပ်ဖြည့်ပါ။

- (က) အလျားခုန်ကိုနှစ်သက်သောကျောင်းသား = ()ယောက်
- (ခ) ဘောလုံးနှင့်ခြင်းခတ်ခြင်းကိုနှစ်သက်သောကျောင်းသား = ()ယောက်
- (ဂ) ကျောင်းသားအနည်းဆုံးနှစ်သက်သောအားကစား = ()
- (ဃ) ကြိုက်နှစ်သက်သူငါးယောက်အောက်လျော့သောအားကစား = ()

အခန်း (၁၀)
မြန်မာနိုင်ငံသုံး ငွေကြေး

၁၀ . ၁ ကျပ်နှင့်ပြား ဆက်သွယ်ပုံ

လေ့ကျင့်ခန်း (၁)

၁။ အထက်ပါပုံကို ကြည့်ပြီး ကွက်လပ်ဖြည့်ပါ။

- ၁ ကျပ် = ၅၀ ပြားစေ့ ()စေ့
 ၁ ကျပ် = ၂၅ ပြားစေ့ ()စေ့
 ၁ ကျပ် = ၁၀ ပြားစေ့ ()စေ့
 ၁ ကျပ် = ၅ ပြားစေ့ ()စေ့

၂။ အောက်ပါတို့ကို ပြားဖြင့် ရေးပါ။

- (က) ၁ ကျပ် ၆၀ ပြား = ()ပြား
 (ခ) ၃ ကျပ် ၂၀ ပြား = ()ပြား
 (ဂ) ၄ ကျပ် ၃၀ ပြား = ()ပြား

- ၃။ အောက်ပါပြားများကို ကျပ်၊ ပြား များဖြင့် ရေးပါ။
- (က) ၁၂၅ ပြား = (၁)ကျပ် (၂၅)ပြား
- (ခ) ၂၀၅ ပြား = ()ကျပ် ()ပြား
- (ဂ) ၃၆၅ ပြား = ()ကျပ် ()ပြား

၁၀ . ၂ ငွေစက္ကူများနှင့် တန်ဖိုးငွေ

ငွေစက္ကူများ

ဥပမာ (၁) ၅၀ ကျပ်တန် ပစ္စည်း ၆ ခု၏ တန်ဖိုးကို ရှာပါ။

$$\begin{array}{r} 50 \text{ ကျပ်} \\ \times 6 \text{ ခု} \\ \hline 300 \text{ ကျပ်} \end{array}$$

အဖြေ။ ၃၀၀ ကျပ်

ဥပမာ (၂) ၂၀ ကျပ်သည် ၅ ကျပ်တန် ငွေစက္ကူအရေအတွက် မည်မျှနှင့် တန်ဖိုးတူသနည်း။

$$\begin{array}{r} 9 \\ 5 \overline{) 20} \\ \underline{- 5} \\ 0 \end{array}$$

အဖြေ။ ၄ ရွက်

လေ့ကျင့်ခန်း (၂)

- ၁။ မမတွင် ၅ ကျပ်တန် ၁ ရွက်၊ ၂၀၀ ကျပ်တန် ၁ ရွက် ရှိသော် စုစုပေါင်း ငွေတန်ဖိုးမည်မျှရှိသနည်း။
- ၂။ နီနီသည် ကလစ်တစ်ချောင်းအတွက် ၅၀၀ ကျပ်တန် ၁ ရွက် နှင့် ၁၀၀ ကျပ်တန် ၃ ရွက် ပေးခဲ့ရ၏။ ကလစ် တန်ဖိုးငွေမည်မျှနည်း။
- ၃။ ခဲတံတစ်ချောင်း၏ တန်ဖိုး ၆၆ ကျပ်ဖြစ်၏။ ၁၀၀ ကျပ်တန်ပေးရသော် မည်မျှ ပြန်အမ်းရမည်နည်း။
- ၄။ မောင်မောင်သည် ၆၅၀ ကျပ်တန် ဘောလုံး ၁ လုံးဝယ်လို၏။ ငွေ ၅၀၀ ကျပ်တန် ၁ ရွက် သာရှိလျှင် နောက်ထပ် ငွေမည်မျှ စုရမည်နည်း။
- ၅။ အောက်ပါငွေစက္ကူများ၏ တန်ဖိုးကို ရှာပါ။
 - (က) ၂၀ ကျပ်တန် ၅ ရွက်
 - (ခ) ၅၀ ကျပ်တန် ၆ ရွက်
 - (ဂ) ၁၀၀ ကျပ်တန် ၁၀ ရွက်
- ၆။ ၂၀၀ ကျပ်တန် ငွေစက္ကူသည် ၅ ကျပ်တန် ငွေစက္ကူမည်မျှနှင့် ညီမျှသနည်း။
- ၇။ ၅၀၀ ကျပ်တန် ငွေစက္ကူ ၁ ရွက်ကို ၁၀ ကျပ်တန် ငွေစက္ကူများနှင့် လဲသော် ၁၀ ကျပ်တန် ငွေစက္ကူရွက်ပေါင်း မည်မျှရမည်နည်း။

၈။ ကွက်လပ်ဖြည့်ပါ။

- (က) ၁၀ ကျပ် = ၅ ကျပ်တန် () ရွက်
 (ခ) ၂၀ ကျပ် = ၅ ကျပ်တန် () ရွက်
 (ဂ) ၅၀ ကျပ် = ၅ ကျပ်တန် () ရွက်
 (ဃ) ၂၀ ကျပ် = ၁၀ ကျပ်တန် () ရွက်
 (င) ၅၀ ကျပ် = ၁၀ ကျပ်တန် () ရွက်
 (စ) ၁၀ ကျပ် = ၁၀ ကျပ်တန် () ရွက်
 (ဆ) ၁၀၀ ကျပ် = ၅၀ ကျပ်တန် () ရွက်
 (ဇ) ၅၀၀ ကျပ် = ၁၀၀ ကျပ်တန် () ရွက်

၁၀ . ၃ ကျပ်၊ ပြား အပေါင်း

ဥပမာ(၁) မနီမှာ ငွေ ၂ ကျပ် ၁၅ ပြား ရှိ၏။ မဖြူမှာ ၄ ကျပ် ၂၅ ပြား၊ မဝါမှာ ၃ ကျပ် ၅၀ ပြား ရှိ၏။ စုစုပေါင်း ငွေမည်မျှရှိသနည်း။

ကျပ်	ပြား
၂	၁၅
၄	၂၅
+ ၃	၅၀
၉	၉၀

အဖြေ။ ၉ ကျပ် ၉၀ ပြား

ဥပမာ (၂) ပေါင်းပါ။

ကျပ်	ပြား
၁	၄၀
၅	၂၅
၃	၄၀
၆	၅၀
+ ၁၀	၅၀
၂၅	၁၉၀

$$၁၉၀ \text{ ပြား} = ၁ \text{ ကျပ် } ၉၀ \text{ ပြား}$$

အဖြေ။ ၂၅ ကျပ် ၉၀ ပြား

လေ့ကျင့်ခန်း (၃)

၁။ အောက်ပါတို့ကို ပေါင်းပါ။

(က)	ကျပ်	ပြား
	၃	၀၀
	၁၂	၅၀
	၁၇	၁၀
+	၁	၂၅

(ခ)	ကျပ်	ပြား
	၃	၇၅
	၂	၆၅
	၁	၄၀
+	၆	၆၀

၂။ မောင်မောင်သည် မုန့်ဟင်းခါးတစ်ပွဲကို ၂၅၀ ကျပ်၊ လက်ဖက်ရည် တစ်ခွက်ကို ၂၀၀ ကျပ်၊ အိကြာကွေး တစ်ချောင်း ၁၀၀ ကျပ် ဖိုးဝယ်စားခဲ့လျှင် လက်ဖက်ရည်ဆိုင်သို့ ငွေမည်မျှ ပေးရမည်နည်း။

၃။ အိမ်ရှင်မတစ်ယောက်သည် ငါးတစ်ဆယ်သားကို ၂၅၀ ကျပ်၊ ဘူးသီးတစ်စိတ်ကို ၁၀၀ ကျပ်၊ ခရမ်းချဉ်သီး တစ်ဆယ်သားကို ၇၀ ကျပ် ပေး၍ ဝယ်လာသည်။ စုစုပေါင်း ကုန်ကျငွေကို ရှာပါ။

၁၀ • ၄ ကျပ်၊ ပြား အနုတ်

ဥပမာ (၁)

ကျပ်	ပြား
၁၀	၅၅
- ၈	၂၅
၂	၃၀

အဖြေ။ ၂ ကျပ် ၃၀ ပြား

ဥပမာ (၂)

ကျပ်	ပြား
၅	၁၀၀
၆	၀၀
- ၄	၅၀
၁	၅၀

အဖြေ။ ၁ ကျပ် ၅၀ ပြား

၁။ တွက်ပါ။

(က)	ကျပ်	ပြား(ခ)
	၃၃	၉၀
-	၂၉	၈၅

ကျပ်	ပြား
၃၉	၀၅
- ၇	၆၀

၂။ ငွေ ၉၅၀ ကျပ် ရှိသော လူတစ်ယောက်သည် ၆၉၀ ကျပ်ဖိုး ပစ္စည်းဝယ်လိုက်သော် ငွေမည်မျှ ကျန်သနည်း။

၁၀ . ၅ ကျပ်၊ ပြား အမြောက်

ဥပမာ (၁) တစ်လလျှင် ဘဏ်မှအတိုးငွေ ၁၂၅ ကျပ် ၇၅ ပြားရလျှင် ၃ လအတွက် အတိုးငွေ မည်မျှ ရမည်နည်း။

$$၃ \text{ လအတွက်အတိုးငွေ} = ၁၂၅ \text{ ကျပ် } ၇၅ \text{ ပြား} \times ၃$$

ကျပ်	ပြား	
၁၂၅	၇၅	}
×	၃	
၃၇၅		၂၅

$$၇၅ \times ၃ = ၂၂၅ \text{ ပြား} = \boxed{၂} \text{ ကျပ် } \textcircled{၂၅} \text{ ပြား}$$

$$၁၂၅ \times ၃ = ၃၇၅$$

$$၃၇၅ + \boxed{၂} = \textcircled{၃၇၇}$$

အဖြေ။ ရမည့်အတိုးငွေ = ၃၇၅ ကျပ် ၂၅ ပြား

လေ့ကျင့်ခန်း (၄)

၁။ အောက်ပါတို့ကို တွက်ပါ။

(က) ၂ ကျပ် ၁၂ ပြား $\times ၃$

(ခ) ၆ ကျပ် ၅ ပြား $\times ၅$

(ဂ) ၁၃ ကျပ် ၅၀ ပြား $\times ၆$

(ဃ) ၅၀ ကျပ် ၄၅ ပြား $\times ၁၁$

၂။ ၅၀ ပြားတန် တံဆိပ်ခေါင်း ၆ လုံးအတွက် ကျသင့်ငွေကို ရှာပါ။

၃။ လျှပ်စစ်မီတာခ တစ်ယူနစ်လျှင် ၅၀ ကျပ် ပေးရသော် ၇ ယူနစ်အတွက် ငွေမည်မျှကျသင့်သနည်း။

၁၀ . ၆ ကျပ်၊ ပြား အစား

ဥပမာ (၁) ငွေ ၄ ကျပ် ၅၀ ပြား ကို နှစ်ပုံအညီအမျှပုံသော် တစ်ပုံလျှင် ငွေမည်မျှရှိမည်နည်း။ တစ်ပုံတွင် ရှိသောငွေ ၄ ကျပ် ၅၀ ပြား $\div ၂$

	၂	၂၅	
၂	ကျပ်	ပြား	
	၄	၅၀	
	-	၄	၄
	၀	၁၀	၁၀
	၀	၁၀	၀

အဖြေ။ တစ်ပုံတွင် ရှိသောငွေ = ၂ ကျပ် ၂၅ ပြား

ဥပမာ (၁) မုန့် ၅ ထုပ်၏တန်ဖိုးသည် ၃၇ ကျပ် ၅၀ ပြားဖြစ်သော်မုန့် ၁ ထုပ်၏တန်ဖိုးကိုရှာပါ။
 မုန့် ၁ ထုပ်၏တန်ဖိုး = ၃၇ ကျပ် ၅၀ ပြား $\div$ ၅

$$\begin{array}{r}
 \begin{array}{cc}
 & ၃၇ \\
 ၅ \overline{) ၃၇၅} & \\
 \underline{- ၁၅} & \\
 ၂၀ & \\
 \underline{- ၁၀} & \\
 ၁၀ & \\
 \underline{- ၀} & \\
 ၀ &
 \end{array}
 \end{array}$$

အဖြေ။ မုန့် ၁ ထုပ်၏ တန်ဖိုး = ၇ ကျပ် ၅၀ ပြား

ဥပမာ (၂) ပန်းသီး ၅ လုံး၏ တန်ဖိုး ၉၅၀ ကျပ် ဖြစ်လျှင် ပန်းသီး ၁ လုံးကို ရှာပါ။
 ပန်းသီး ၁ လုံး၏တန်ဖိုး = ၉၅၀ ကျပ် $\div$ ၅

$$\begin{array}{r}
 \begin{array}{cc}
 & ၁၉၀ \\
 ၅ \overline{) ၉၅၀} & \\
 \underline{- ၅၀} & \\
 ၄၀ & \\
 \underline{- ၄၀} & \\
 ၀ & \\
 \underline{- ၀} & \\
 ၀ &
 \end{array}
 \end{array}$$

အဖြေ။ ပန်းသီး ၁ လုံး၏ တန်ဖိုး = ၁၉၀ ကျပ်

လေ့ကျင့်ခန်း (၅)

၁။ အောက်ပါတို့ကို တွက်ပါ။

(က) ၁၅ ကျပ် ၄၀ ပြား $\div$ ၄ (ခ) ၄၀ ကျပ် ၅၀ ပြား $\div$ ၆

၂။ မာလကာသီး ၅ လုံး၏တန်ဖိုး ၄၀၀ ကျပ် ဖြစ်လျှင် မာလကာသီး ၁ လုံးကိုရှာပါ။

၃။ တံဆိပ်ခေါင်း ၇ လုံးကို ၅၂၅ ကျပ်ပေးရလျှင် ၁ လုံး၏ တန်ဖိုးမည်မျှနည်း။

အခန်း (၁၁)

ဂျီဩမေတြီ ဆိုင်ရာ ပုံသဏ္ဌာန်များ

၁၁ . ၁ ပုံသဏ္ဌာန်အမျိုးမျိုး

လေ့ကျင့်ခန်း (၁)

၁။

ဤပုံသဏ္ဌာန်ရှိသည့် အရာဝတ္ထုကို ရွေးပါ။

(က)

(ခ)

(ဂ)

(ဃ)

၂။

ဤပုံသဏ္ဌာန်ရှိသည့် အရာဝတ္ထုကို ရွေးပါ။

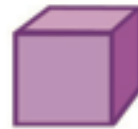
(က)

(ခ)

(ဂ)

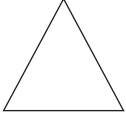
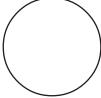
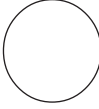

(ဃ)

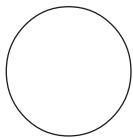
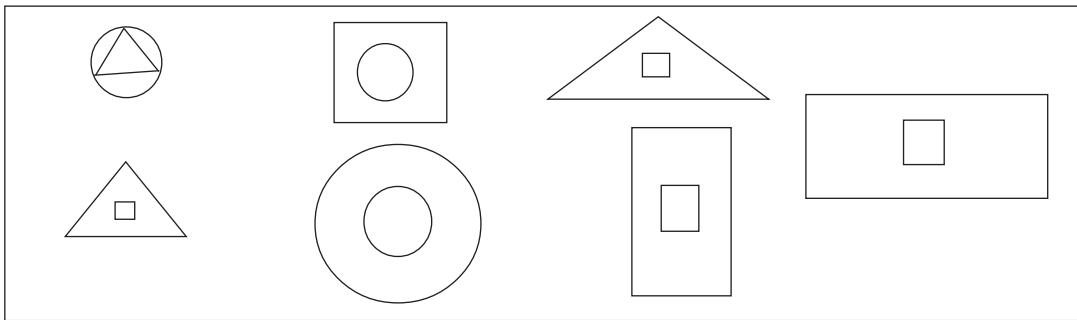
၃။ အောက်ပါအရာဝတ္ထုအသီးသီး၏ မျက်နှာပြင်နှင့်တူသည့် ပုံနှင့် ယှဉ်တွဲပါ။

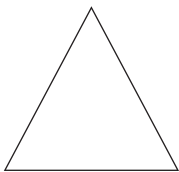
၄။ ပေးထားသော ပုံနှင့် တစ်ထပ်တည်းတူသည့် ပုံကို () ခြစ်ပါ။

၁။ 	
၂။ 	
၃။ 	

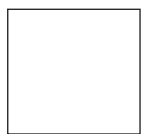
၅။ ပုံများကို ကြည့်ပြီး ကွက်လပ်ဖြည့်ပါ။

ပုံမျိုး () ပုံ

ပုံမျိုး () ပုံ

ပုံမျိုး () ပုံ

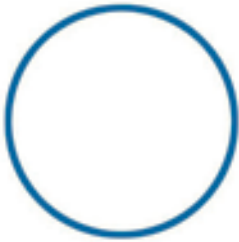
ပုံမျိုး () ပုံ

စက်ဝိုင်း

အောက်ပါ အရာဝတ္ထုတို့တွင် စက်ဝိုင်းပုံများရှိကြသည်။

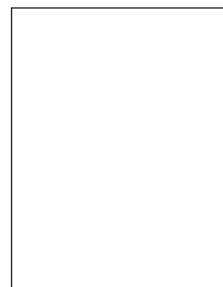
အောက်ပါတို့သည် **စက်ဝိုင်း** များဖြစ်သည်။

ထောင့်မှန်စတုရန်း

အောက်ပါပုံမျိုးကို ထောင့်မှန်စတုရန်း ဟု ခေါ်သည်။

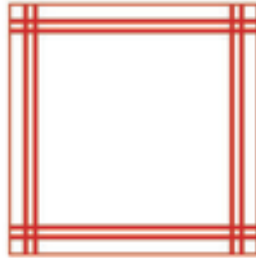
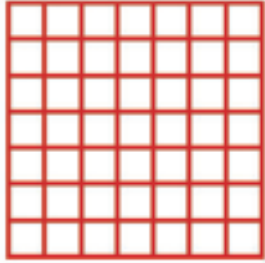

အောက်ပါတို့သည် ထောင့်မှန်စတုရန်းများ ဖြစ်ကြသည်။

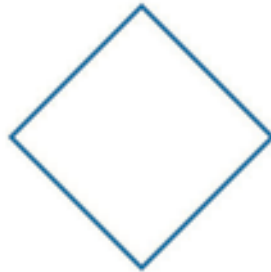

စတုရန်း

အောက်ပါပုံမျိုးကို စတုရန်းဟုခေါ်သည်။

အောက်တို့သည် စတုရန်း များ ဖြစ်ကြသည်။

အောက်ပါဝတ္ထုပစ္စည်းတို့သည် ကြိတ်ပုံများ ဖြစ်ကြသည်။

အောက်ပါတို့သည် ကြိတ်များ ဖြစ်သည်။

လေ့ကျင့်ခန်း (၂)

၁။ အမည်မှန်နှင့် ယှဉ်တွဲပါ။

(က)

ထောင့်မှန်စတုဂံ

(ခ)

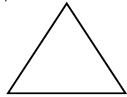
စက်ဝိုင်း

(ဂ)

တြိဂံ

(ဃ)

စတုရန်း

၂။ မှန်သော ပုံကို ရွေးပါ။

စတုရန်း

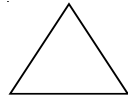
(က)

(ခ)

(ဂ)

စက်ဝိုင်း

(က)

(ခ)

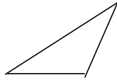

(ဂ)

တြိဂံ

(က)

(ခ)

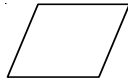

(ဂ)

ထောင့်မှန်စတုဂံ

(က)

(ခ)

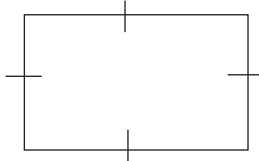
(ဂ)

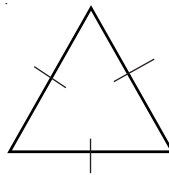
၁၁ . ၂ အနားများ

အောက်ပါပုံများတွင် အနားတစ်ဖက်စီကို ခြစ်၍ ပြထားပါသည်။

ဥပမာ -

အနား စုစုပေါင်း (၄)နား

အနားစုစုပေါင်း (၃)နား

လေ့ကျင့်ခန်း (၃)

၁။ အောက်ပါပုံအသီးသီး၏ အနားစုစုပေါင်းကို ရေတွက်၍ ရေးပြပါ။

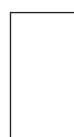
(က)

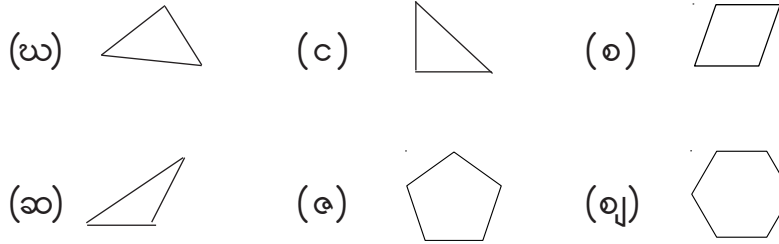

(ခ)

(ဂ)

- ၂။ အထက်ပါ ပုံများကို ကြည့်၍ ကွက်လပ်ဖြည့်ပါ။
- (က) တြိဂံတစ်ခုတွင် အနား ----- နားရှိသည်။
- (ခ) ထောင့်မှန်စတုရန်းတစ်ခုတွင် အနား ----- နားရှိသည်။
- (ဂ) စတုရန်းတစ်ခုတွင် အနား ----- နားရှိသည်။

၁၁ . ၃ ထောင့်များ

နာရီလက်တံနှစ်ခုကြားတွင် ထောင့်ဖြစ်ပေါ်သည်။

ထိုထောင့်ကို အောက်ပါအတိုင်း ပုံဖြင့် ဖော်ပြနိုင်သည်။

လေ့ကျင့်ခန်း (၄)

- ၁။ သင့်ပတ်ဝန်းကျင်တွင် တွေ့ရသော ထောင့်များကို ဖော်ပြပါ။
- ၂။ အောက်ပါတို့တွင် ထောင့်ကို အမှတ်အသားပြု၍ ရေတွက်ပါ။

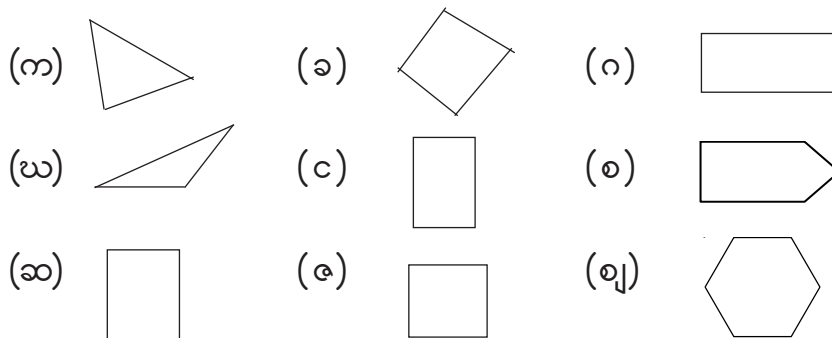
ဥပမာ -

ထောင့် (၄)ထောင့်

ထောင့် (၃)ထောင့်

၃။ အထက်ပါပုံများကို ကြည့်၍ သင်မည်သို့ ကောက်ချက် ချနိုင်သနည်း။ ကွက်လပ်ဖြည့်ပါ။

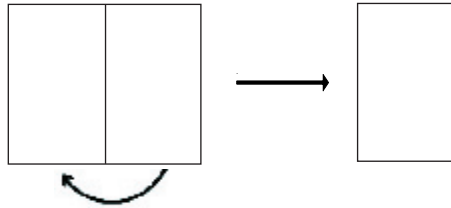
(က) တြိဂံတစ်ခုတွင် ----- ထောင့်ရှိသည်။

(ခ) ထောင့်မှန်စတုရန်းတစ်ခုတွင် ----- ထောင့်ရှိသည်။

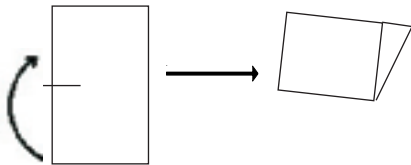
(ဂ) စတုရန်းတစ်ခုတွင် ထောင့် ----- ထောင့်ရှိသည်။

၁၁ . ၄ ထောင့်မှန်

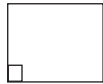
(၁) စက္ကူတစ်ရွက်ကို နှစ်ခေါက်ခေါက်ပါ။

(၂) ထိုနောက် ထိုခေါက်ရိုးမျဉ်းကို တစ်ထပ်တည်း ကျအောင် ထပ်ခေါက်ပါ။

(၃) ခေါက်ရိုးနှစ်ခုကြားရှိ ထောင့်သည် ထောင့်မှန်ဖြစ်သည်။

ထောင့်မှန်ကို $\perp$ အမှတ်အသားဖြင့်ပြသည်။

ပတ်ဝန်းကျင်ရှိထောင့်မှန်များ

မြေပြင်

တံခါး

ဓာတ်တိုင်

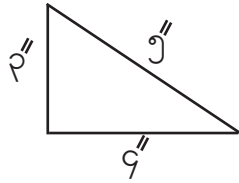
ကျင်တွယ်

စားပွဲစွန်း

လုပ်ငန်း

၃၊ ၄၊ ၅ ထိရှိသော သစ်သားချောင်း(သို့မဟုတ်)ဝါးချောင်းတို့ကို ထိပ်ချင်းတွေပြီး
တြိဂံပုံရအောင် ဆက်ပါ။ ထောင့်တစ်ထောင့်သည် ထောင့်မှန်ဖြစ်မဖြစ် ဆုံးဖြတ်ပါ။
မှတ်ချက်။ ဤနည်းသည် ကျေးလက်ရှိ လက်သမားများ ထောင့်မှန်ရအောင် လုပ်နည်းဖြစ်သည်။
သင့်ရပ်ရွာတွင် သုံး၊ မသုံး စုံစမ်းလေ့လာပါ။

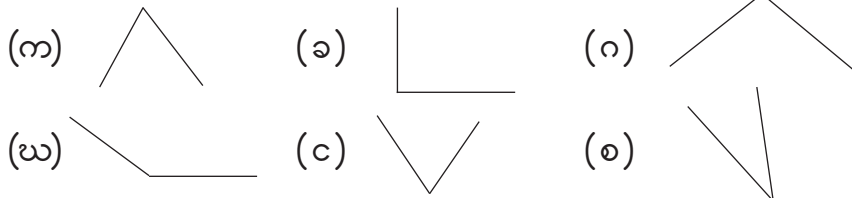

လေ့ကျင့်ခန်း (၅)

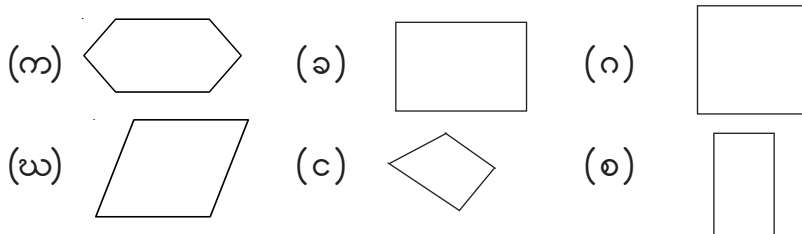
၁။ ထောင့်မှန်ပါသော စက္ကူခေါက်ကို သုံး၍ သင်၏စာအုပ်၊ စားပွဲတို့တွင် ထောင့်မှန်များ ရှိမရှိ လက်တွေ့စမ်းသပ်ပါ။

၂။ သင့်ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ ထောင့်မှန်ပါသော အရာများကို ဖော်ပြပါ။ (ဥပမာ - စာအုပ်)

၃။ အောက်ပါထောင့်များမှ ထောင့်မှန်ကို ရွေးပါ။
(ထောင့်မှန်ပါသော စက္ကူခေါက်ကို အသုံးပြုနိုင်သည်။)

၄။ အောက်ပါပုံများမှ ထောင့်မှန်ပါသော ပုံတို့ကို ရွေးပါ။

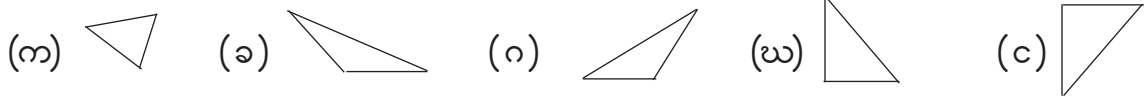

၅။ အထက်ပါထောင့်မှန်ပါသည့် ပုံအသီးသီးတွင် ပါဝင်သော ထောင့်မှန်များကို ရေတွက်ပါ။
အောက်ပါကွက်လပ်တို့ကို ဖြည့်ပါ။

(က) ထောင့်မှန်စတုရန်းတွင် ထောင့်မှန် ----- ခုပါသည်။

(ခ) စတုရန်းတစ်ခုတွင် ထောင့်မှန် ----- ခုပါသည်။

၆။ အောက်ပါ တြိဂံများမှ ထောင့်မှန်ပါသော တြိဂံများကို ရွေးပါ။

၁၁ . ၅ လက်တွေ့ပုံဆွဲခြင်း

မျဉ်းပြောင်းများ

မျဉ်းကွေးများ

လေ့ကျင့်ခန်း (၆)

၁။ အောက်ပါပုံတွင် မျဉ်းပြောင်းနှင့် မျဉ်းကွေးများကို ရေတွက်ပါ။ ကွက်လပ်ဖြည့်ပါ။

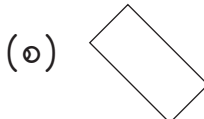
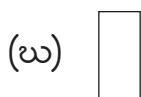
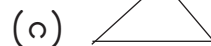
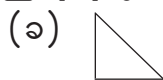
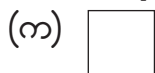

မျဉ်းကွေး()ကြောင်း

မျဉ်းပြောင်း()ကြောင်း

၂။ မျဉ်းပြောင်း နှင့် မျဉ်းကွေးကို သုံးပြီး ကြိုက်ရာပုံတစ်ပုံဆွဲပါ။

၃။ အောက်ပါပုံတို့နှင့်တူသည့် ပုံကိုဆွဲပါ။

၄။ (က) ထောင့်မှန်စတုရန်းပုံ ၃ ပုံဆွဲပါ။

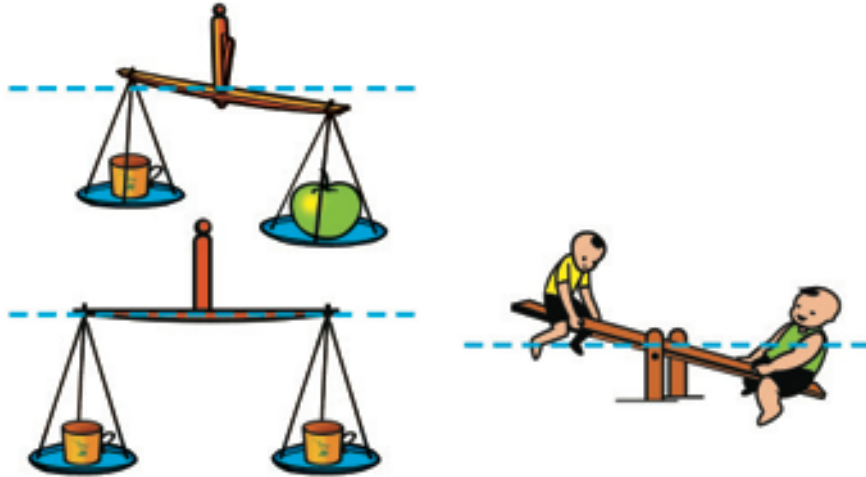
(ခ) စတုရန်းပုံ ၃ ပုံဆွဲပါ။

(ဂ) တြိဂံပုံ ၃ ပုံဆွဲပါ။

အခန်း (၁၂)
မြန်မာ့ အလေးချိန်နှင့် အခြင်အဝင်

၁၂ . ၁ မြန်မာ့ အလေးချိန်

ပုံကို ကြည့်ပါ။ မည်သည်က ပိုလေးသနည်း။

ပိဿာနှင့် ကျပ်သား ဆက်သွယ်ပုံ

၁ ပိဿာ (၁၀၀) ကျပ်သား			
၅၀ ကျပ်သား		၅၀ ကျပ်သား	
၂၅ ကျပ်သား	၂၅ ကျပ်သား	၂၅ ကျပ်သား	၂၅ ကျပ်သား

$$၁၀၀ \text{ ကျပ်သား} = ၁ \text{ ပိဿာ}$$

$$၅၀ \text{ ကျပ်သား} = \text{ပိဿာဝက်} \left(\frac{၁}{၂} \text{ ပိဿာ} \right)$$

$$၂၅ \text{ ကျပ်သား} = \text{အစိတ်သား} \left(\frac{၁}{၄} \text{ ပိဿာ} \right)$$

လေ့ကျင့်ခန်း (၁)

၁။ အောက်ပါ ကွက်လပ်များကို ဖြည့်ပါ။

(က) ၁ ပိဿာ = ၅၀ ကျပ်သား () အကြိမ်

(ခ) ၁ ပိဿာ = အစိတ်သား () အကြိမ်

(ဂ) $\frac{၁}{၂}$ ပိဿာ = () ကျပ်သား

(ဃ) $\frac{၁}{၄}$ ပိဿာ = () ကျပ်သား

၂။ အောက်ပါတို့ကို ကျပ်သားဖြင့် ပြပါ။

$$\begin{aligned}\text{ဥပမာ} \quad - \quad ၁ \text{ ပိဿာ } ၅၀ \text{ ကျပ်သား} &= ၁၀၀ \text{ ကျပ်သား} + ၅၀ \text{ ကျပ်သား} \\ &= ၁၅၀ \text{ ကျပ်သား}\end{aligned}$$

$$(က) \quad ၁ \text{ ပိဿာ } ၂၅ \text{ ကျပ်သား} = \text{ကျပ်သား}$$

$$(ခ) \quad ၂ \text{ ပိဿာ } ၇၅ \text{ ကျပ်သား} = \text{ကျပ်သား}$$

၃။ အောက်ပါတို့ကို ပိဿာ၊ ကျပ်သားဖြင့် ပြပါ။

$$\begin{aligned}\text{ဥပမာ} \quad - \quad ၂၂၅ \text{ ကျပ်သား} &= ၂၀၀ \text{ ကျပ်သား} + ၂၅ \text{ ကျပ်သား} \\ &= ၂ \text{ ပိဿာ } ၂၅ \text{ ကျပ်သား}\end{aligned}$$

$$(က) \quad ၁၂၅ \text{ ကျပ်သား} = \text{ပိဿာ} \quad \text{ကျပ်သား}$$

$$(ခ) \quad ၄၅၀ \text{ ကျပ်သား} = \text{ပိဿာ} \quad \text{ကျပ်သား}$$

ပေါင်းပါ။

$$\begin{array}{rcll}\text{ဥပမာ (၁)} & \begin{array}{r} \text{ပိဿာ} \\ \boxed{၁} \\ ၄ \\ ၅ \\ ၆ \\ \hline ၁၆ \end{array} & \begin{array}{r} \text{ကျပ်သား} \\ ၇၅ \\ ၅၀ \\ ၂၅ \\ \hline \textcircled{၅၀} \end{array} & \rightarrow \quad ၁၅၀ \text{ ကျပ်သား} = \boxed{၁} \text{ ပိဿာ } \textcircled{၅၀} \text{ ကျပ်သား} \\ & & \text{အဖြေ။ } ၁၆ \text{ ပိဿာ } ၅၀ \text{ ကျပ်သား}\end{array}$$

နုတ်ပါ။

$$\begin{array}{rcll}\text{ဥပမာ (၂)} & \begin{array}{r} \text{ပိဿာ} \\ ၂၄ \\ \cancel{၂၅} \\ - ၁၃ \\ \hline ၁၁ \end{array} & \begin{array}{r} \text{ကျပ်သား} \\ \textcircled{၁၂၅} \\ \cancel{၂၅} \\ ၅၀ \\ \hline ၇၅ \end{array} & \begin{array}{l} \text{ပိဿာ မှ } ၁ \text{ ပိဿာယူ} = ၁၀၀ \text{ ကျပ်သား} \\ ၁၀၀ \text{ ကျပ်သား} + \boxed{၂၅} \text{ ကျပ်သား} = \textcircled{၁၂၅} \text{ ကျပ်သား} \end{array}\end{array}$$

အဖြေ။ ၁၁ ပိဿာ ၇၅ ကျပ်သား

လေ့ကျင့်ခန်း (၂)

၁။ ပေါင်းပါ။

$$\begin{array}{rcl}(က) & \begin{array}{r} \text{ပိဿာ} \\ ၁၂ \\ + ၁၃ \\ \hline \end{array} & \begin{array}{r} \text{ကျပ်သား} \\ ၂၅ \\ ၅၀ \\ \hline \end{array}\end{array}$$

$$\begin{array}{rcl}(ခ) & \begin{array}{r} \text{ပိဿာ} \\ ၄ \\ ၆ \\ + ၈ \\ \hline \end{array} & \begin{array}{r} \text{ကျပ်သား} \\ ၇၅ \\ ၅၀ \\ ၂၅ \\ \hline \end{array}\end{array}$$

၂။ နုတ်ပါ။

$$\begin{array}{r} \text{(က) ပိဿာ} \quad \text{ကျပ်သား} \\ ၉ \quad ၅၀ \\ - ၃ \quad ၂၅ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{(ခ) ပိဿာ} \quad \text{ကျပ်သား} \\ ၃၈ \quad ၂၀ \\ - ၁၆ \quad ၇၅ \\ \hline \end{array}$$

၃။ ဒေါ်လှသည် ဈေးမှ ငါး ၁ ပိဿာ ၇၅ ကျပ်သား၊ အာလူး ၄ ပိဿာ ၅၀ ကျပ်သား၊ ကြက်သွန်နီ ၁၁ ပိဿာ ၂၅ ကျပ်သား ဝယ်လာသော် စုစုပေါင်းကုန်အလေးချိန်မည်မျှ ဝယ်ခဲ့သနည်း။

၄။ ဆီနှင့် ပုလင်း၏ အလေးချိန်မှာ ၆ ပိဿာ ၂၅ ကျပ်သား ရှိ၏။ ပုလင်း၏ အလေးချိန်မှာ ၁ ပိဿာ ၅၀ ကျပ်သား ဖြစ်သော် ဆီအလေးချိန်မည်မျှနည်း။

၅။ တောင်းထဲတွင် ကြက်သွန်နီ ၇ ပိဿာ ၂၀ ကျပ်သား၊ ကုလားပဲခြမ်း ၃ ပိဿာ၊ ကြက်သွန်ဖြူ ၁ ပိဿာ ၇၅ ကျပ်သား ထည့်၏။ တောင်းနှင့် ကုန်ပစ္စည်း၏ အလေးချိန်မှာ ၁၅ ပိဿာ ဖြစ်သော် တောင်း၏ အလေးချိန်ကိုရှာပါ။

အဖြေကံ၊ အစား

$$\begin{array}{r} \text{ဥပမာ (၁)} \quad \text{ပိဿာ} \quad \text{ကျပ်သား} \\ ၃ \quad ၂၅ \\ \times \quad ၅ \\ \hline ၁၆ \quad ၂၅ \end{array}$$

$$\begin{array}{l} ၂၅ \times ၅ = ၁၂၅ \text{ ကျပ်သား} \\ = \boxed{၁} \text{ ပိဿာ } \textcircled{၂၅} \text{ ကျပ်သား} \\ ၅ \times ၃ = ၁၅ \\ ၁၅ + \boxed{၁} = \textcircled{၁၆} \text{ ပိဿာ} \end{array}$$

အဖြေ။ ၁၆ ပိဿာ ၂၅ ကျပ်သား

ဥပမာ (၂) ၁ ပိဿာ ၂၀ ကျပ်သား ရှိသောဆားကိုအထုပ်ပေါင်း ၁၂ ထုပ် ထုပ်ပါကတစ်ထုပ်၏ အလေးချိန် မည်မျှရှိမည်နည်း။

$$\begin{array}{r} \text{၁၂} \left| \begin{array}{r} ၀ \quad ၁၀ \\ \text{ပိဿာ} \quad \text{ကျပ်သား} \\ ၁ \quad ၂၀ \\ \times ၁၀၀ \\ \hline ၁၀၀ \end{array} \right. \begin{array}{r} \\ + ၁၀၀ \\ \hline ၁၂၀ \\ - ၁၂ \\ \hline ၀ \\ - ၀ \\ \hline ၀ \end{array} \end{array}$$

အဖြေ။ တစ်ထုပ်၏အလေးချိန် = ၁၀ ကျပ်သား

ဥပမာ (၃) ကြက်သွန်နီ ၁ ပိဿာ ၁၂၀၀ ကျပ်ဈေးနှင့် ကြက်သွန်နီ $\frac{၁}{၄}$ ပိဿာ၏ တန်ဖိုးကို ရှာပါ။

$$\text{ကြက်သွန်နီ } \frac{၁}{၄} \text{ ပိဿာ၏တန်ဖိုး} = ၁၂၀၀ \text{ ကျပ် } \div ၄$$

$$\begin{array}{r} \overline{) ၁၂၀၀} \text{ ကျပ်} \\ \underline{- ၁၂} \\ \overline{) ၀၀} \\ \underline{- ၀} \\ \overline{) ၀၀} \\ \underline{- ၀} \\ \overline{) ၀} \\ \underline{- ၀} \\ ၀ \end{array}$$

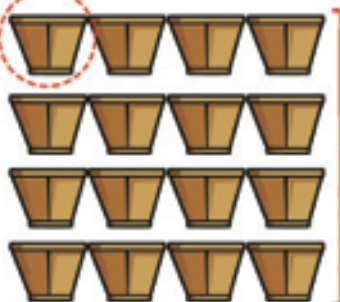
အဖြေ။ ၃၀၀ ကျပ်

မှတ်ချက်။ ဈေးနှုန်းအပြောင်းအလဲရှိနိုင်သဖြင့် တွက်နည်းစဉ်နားလည်သဘောပေါက်အောင် သင်ပြီး လေ့ကျင့်ခန်းများကိုဒေသဈေးနှုန်းများနှင့်ညှိ၍ပုစ္ဆာကို လိုအပ်သကဲ့သို့ ပြင်နိုင်ပါသည်။

လေ့ကျင့်ခန်း (၃)

- ၁။ (က) ၁၁ ပိဿာ ၂၀ ကျပ်သား $\div ၄$ (ခ) ၃ ပိဿာ ၄၅ ကျပ်သား $\times ၆$
- ၂။ သကြား ၁ ပိဿာ ၇၅ ကျပ်သားကို ၇ ထုပ်ထုပ်မည်ဆိုပါက တစ်ထုပ်၏အလေးချိန်မည်မျှနည်း။
- ၃။ ခရမ်းချဉ်သီး ၁ ပိဿာကို ၄၀၀ ကျပ်ပေးရသော် $\frac{၁}{၂}$ ပိဿာ၏တန်ဖိုးကိုရှာပါ။
- ၄။ လက်ဖက်ခြောက် တစ်ထုပ်လျှင် ၁၅ ကျပ်သားလေးသော် အထုပ်ပေါင်း ၉ ထုပ်သည် မည်မျှ လေးမည်နည်း။

၁၂ • ၂ မြန်မာ့ အခြင်အဝင်

နို့ဆီဘူး ၈ လုံး = ၁ ပြည်
၁၆ ပြည် = ၁ တင်း

လေ့ကျင့်ခန်း (၄)

- (က) ၁ တင်း = () ပြည်
 (ခ) ၂ တင်း = () ပြည်
 (ဂ) ၁ ပြည် = () ဘူး
 (ဃ) ၃ ပြည် = () ဘူး
 (င) ၈ ဘူး = () ပြည်
 (စ) ၁၆ ဘူး = () ပြည်
 (ဆ) ၁၆ ပြည် = () တင်း

ဥပမာ (၁) ဆန် ၂ တင်း၊ ၄ ပြည်၊ နို့ဆီဘူး ၂ ဘူး တွင် နို့ဆီဘူးပေါင်း မည်မျှနည်း။

တင်း ၂ × ၁၆ ၃၂ ပြည်	ပြည် ၄ + ၂၂ ၃၆ × ၈ ၂၈၈ ဘူး	နို့ဆီဘူး ၂ + ၂၈၈ ၂၉၀
--	---	--

အဖြေ။ နို့ဆီဘူးပေါင်း = ၂၉၀ ဘူး

ဥပမာ (၂) သီလရှင် ၁၀၈ ပါး အား ဆန်နို့ဆီဘူး ၃ ဘူးကျ လောင်းလိုက်၏။ စုစုပေါင်း ကုန်သော ဆန်ကို တင်း၊ ပြည်၊ နို့ဆီဘူး ဖြင့် ပြပါ။

စုစုပေါင်း ကုန်သော ဆန်ဘူးပေါင်း = ၁၀၈ × ၃

$$\begin{array}{r} ၁၀၈ \\ \times ၃ \\ \hline ၃၂၄ \end{array}$$

၈ | ၃၂ ၄

၁၆ | ၄ ၀ ပြည် + ၄ ဘူး

[၂] တင်း + [၈] ပြည်

အဖြေ။ [၂] တင်း [၈] ပြည် ၄ ဘူး

လေ့ကျင့်ခန်း (၅)

- ၁။ ဆန် ၂ တင်း ၃ ပြည် နို့ဆီဘူး ၅ ဘူး တွင် ဆန်နို့ဆီဘူးပေါင်း မည်မျှ ရှိသနည်း။
- ၂။ သီလရှင် ၁၂၈ ပါး ကို တစ်ပါးလျှင် ဆန်း ၁ ဘူး ကျလှူသော် ဆန် တင်းမည်မျှ ကုန်မည်နည်း။
- ၃။ လုပ်အားပေးသူများအား ထမင်းချက်ကျွေးရာ တစ်နေ့လျှင် ဆန် ၁၀ ပြည် ကုန်၏။ ၁၆ ရက် ကြာသောအခါ ဆန်တင်းပေါင်းမည်မျှ ကုန်သနည်း။
- ၄။ ဆန် ၁ အိတ်တွင် ၁ တင်းနှင့် ၈ ပြည် ပါ၏။ အလှူ တစ်ခုတွင် လူတစ်ယောက်လျှင် နို့ဆီဘူး ၁ ဘူး ကျ ကျွေးရန် ခန့်မှန်းသော် လူပေါင်း မည်မျှ ကျွေးနိုင်မည်နည်း။

အပေါင်း၊ အနုတ်

ဥပမာ (၁) ပေါင်းပါ။

ပြည်	နို့ဆီဘူး
၁	
၃	
+ ၂	
၆	
	၅
	၇
	(၄)

နို့ဆီဘူး ၁၂ ဘူး = ၁ ပြည် (၄) ဘူး

အဖြေ။ ၆ ပြည် ၄ ဘူး

ဥပမာ (၂) နုတ်ပါ။

တင်း	ပြည်
၃၆	၁၇
၃၇	၁
- ၁၈	၇
၁၈	၁၀

တင်း မှ ၁ တင်းယူ

၁၆ ပြည် + ၁ ပြည် = ၁၇ ပြည်

အဖြေ။ ၁၈ တင်း ၁၀ ပြည်

လေ့ကျင့်ခန်း (၆)

၁။ ပေါင်းပါ။

$$\begin{array}{r} \text{(က) တင်း ပြည်} \\ ၉ \quad ၇ \\ + ၆ \quad ၁၁ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{(ခ) တင်း ပြည်} \\ ၂ \quad ၆ \\ ၃ \quad ၅ \\ + ၄ \quad ၂ \\ \hline \end{array}$$

၂။ နုတ်ပါ။

$$\begin{array}{r} \text{(က) တင်း ပြည်} \\ ၁၄ \quad ၀ \\ - ၅ \quad ၈ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{(ခ) တင်း ပြည်} \\ ၁၁ \quad ၂ \\ - ၂ \quad ၅ \\ \hline \end{array}$$

၃။ မြေပဲအိတ်ထဲသို့ ပထမအကြိမ် ၅ ပြည် ၄ ဘူး၊ ဒုတိယအကြိမ် ၄ ပြည် ၅ ဘူး ထည့်သော် အိတ်ထဲ၌ မြေပဲမည်မျှ ရှိမည်နည်း။

၄။ စပါး တင်း ၅၀ ရှိ၏။ ၂ တင်း ၁၄ ပြည် ရောင်းလိုက်သော် စပါးမည်မျှ ကျန်သနည်း။

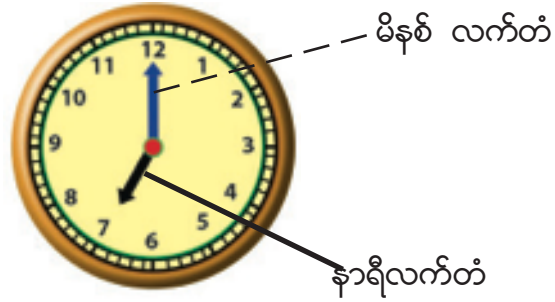
၅။ ၂ တင်း ၂ ပြည် လက်ကျန်ရှိသော ဆန်ပုံးထဲသို့ ၁ တင်း ၅ ပြည် ထပ်ထည့်ပြီးနောက် ဆွမ်းလောင်းရန် အတွက် ၂ တင်း ၉ ပြည် ယူ၍ ချက်လိုက်သော် ဆန်ပုံးထဲတွင် မည်မျှကျန်မည်နည်း။

အခန်း (၁၃)

အချိန် နှင့် အလျား အတိုင်းတာ

၁၃ . ၁ အချိန်
နာရီ ကြည့်ခြင်း

၇ နာရီ ၀ မိနစ်

လေ့ကျင့်ခန်း (၁)

၁။ နာရီတွင် ပြထားသော အချိန်ကို ရေးပါ။

----- နာရီ

----- နာရီ

----- နာရီ

----- နာရီ

----- နာရီ

----- နာရီ

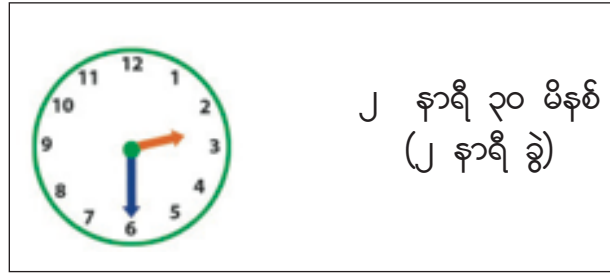

----- နာရီ

----- နာရီ

- ၂။ (က) နာရီ၏ လက်တံ ၂ ခုမျဉ်းတစ်ကြောင်းတည်း ဖြစ်နေသော အချိန်သည် -----
နာရီများ ဖြစ်သည်။
- (ခ) နာရီ၏ လက်တံ ၂ ခု ထပ်လျက် ရှိသောအချိန်သည် -----နာရီဖြစ်သည်။
- (ဂ) နာရီ၏ လက်တံ ၂ ခု ထောင့်မှန် ဖြစ်နေသော အချိန်သည် ----- နာရီ နှင့်---
နာရီများ ဖြစ်သည်။

၁ နာရီ = ၆၀ မိနစ်

၆ နာရီ ၅ မိနစ်

၆ နာရီ ၁၀ မိနစ်

၆ နာရီ ၁၅ မိနစ်

၆ နာရီ ၂၀ မိနစ်

၆ နာရီ ၂၅ မိနစ်

၆ နာရီ ၃၀ မိနစ်

၆ နာရီ ၃၅ မိနစ်

၆ နာရီ ၄၀ မိနစ်

၆ နာရီ ၄၅ မိနစ်

၆ နာရီ ၅၀ မိနစ်

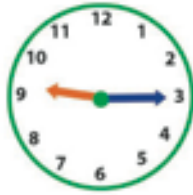

၆ နာရီ ၅၅ မိနစ်

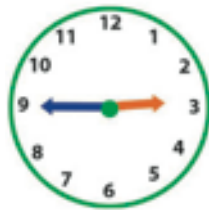

၇ နာရီ

၃။ နာရီပုံများကို ကြည့်ပြီး အချိန်ကို ရေးပါ။

၄။ တာဝေး အပြေးပြိုင်ပွဲတစ်ခုတွင် မောင်မောင်၊ အောင်အောင် နှင့် ကျော်ကျော်တို့သည် တာထွက်ပြီး နောက် အောက်ပါအချိန်တွင် ပန်းတိုင်သို့ အသီးသီးရောက်ရှိကြသည်။ မည်သူ ပထမရပါသနည်း။

မောင်မောင်

အောင်အောင်

ကျော်ကျော်

၅။ သူငယ်ချင်း တစ်စုသည် အောက်ပါ အချိန်အတိုင်း ကျောင်းခန်း အသီးသီးသို့ ရောက်ရှိကြ၏။
(က) သူတို့ ရောက်ရှိသော အချိန်များကို ကွက်လပ်တွင် ဖြည့်ပေးပါ။

မောင်မောင်

မောင်မြ

အေးအေး

လှလှ

ညီညီ

စန္ဒာ

(ခ) အစောဆုံးရောက်သူအမည် =
နောက်ကျဆုံးရောက်သူအမည် =

ကြာသောအချိန်

ဥပမာ (၁) အောက်ပါ နာရီသည်
နောက်ထပ် ၃၀ မိနစ်ကြာလျှင်
မည်သည့် အချိန်ကိုပြမည်နည်း။

၁၂ နာရီ ၄၅ မိနစ်

ဥပမာ (၂) အောက်ပါနာရီသည် နောက်ထပ်
၁ နာရီ ကြာလျှင် မည်သည့်
အချိန်ကို ပြမည်နည်း။

၂ နာရီ ၁၅ မိနစ်

လေ့ကျင့်ခန်း (၂)

၁။ အောက်ပါ နာရီအသီးသီးသည် နောက်ထပ် ၃၀ မိနစ်ကြာလျှင် မည်သည့်
အချိန်ကိုပြမည်နည်း။

ဥပမာ -အောက်ပါနာရီပုံတို့ကိုကြည့်၍ ကြာသောအချိန်ကို ရှာပါ။

လေ့ကျင့်ခန်း စချိန်

လေ့ကျင့်ခန်း ပြီးချိန်

အဖြေ။ ကြာချိန် = ၁ နာရီ

၂။ အောက်ပါ နာရီပုံတို့ကို ကြည့်၍ ကြာသောအချိန်ကို ရှာပါ။

(က) စာစဖတ်သော အချိန်

ပြီးချိန်

(ခ) သင်္ချာ စတုရန်း

ပြီးချိန်

(ဂ) ထမင်းစ စားသောအချိန်

ပြီးချိန်

အပေါင်း

ဥပမာ (၁) မောင်သူရသည် နံနက်ပိုင်းတွင် ၁ နာရီ ၃၀ မိနစ် ကြာစာကျက်၏။ ညပိုင်းတွင် ၂ နာရီ ၁၅ မိနစ်ကြာ စာကျက်၏။ စုစုပေါင်း စာကျက်ချိန်မည်မျှနည်း။

စုစုပေါင်း စာကျက်ချိန် = ၁ နာရီ ၃၀ မိနစ် + ၂ နာရီ ၁၅ မိနစ် = ၃ နာရီ ၄၅ မိနစ်

နာရီ	မိနစ်
၁	၃၀
+ ၂	၁၅
၃	၄၅

အဖြေ။ ၃ နာရီ ၄၅ မိနစ်

ဥပမာ (၂)	နာရီ	မိနစ်
	၁	၂၀
	၃	၅၅
	+ ၂	၅၅
	၆	၁၀
		၁၅

၄၅ မိနစ် = ၆၀ မိနစ် + ၁၅ မိနစ်

↓

၁ နာရီ

အဖြေ။ ၆ နာရီ ၁၅ မိနစ်

လေ့ကျင့်ခန်း (၃)

၁။ ပေါင်းပါ။

(က)	နာရီ	မိနစ်	(ခ)	နာရီ	မိနစ်	(ဂ)	နာရီ	မိနစ်
	၇	၅		၉	၃၄		၃	၅၀
	+ ၂	၃၀		+ ၁	၃၅		+ ၈	၂၅

၂။ ကားတစ်စီးသည် ရန်ကုန်မြို့မှ နံနက် ၄ နာရီ ၅ မိနစ်တွင် စထွက်ခဲ့သည်။ ပြည်မြို့သို့ ရောက်ရန် ၅ နာရီ ၅၅ မိနစ် မောင်းရသော် မည်သည့် အချိန်တွင် ပြည်မြို့သို့ ရောက်မည်နည်း။

၃။ ညီညီသည် နံနက် ၇ နာရီ ၂၅ မိနစ် မှစ၍ စာကျက်၏။ ၁ နာရီ ၄၅ မိနစ် ကြာ စာကျက်သော် မည်သည့်အချိန်တွင် စာကျက်ပြီးသနည်း။

၄။ လယ်သမားကြီးတစ်ဦးသည် တနင်္ဂနွေနေ့တွင် ၄ နာရီ ၁၅ မိနစ်လယ်ထွန်၏။ တနင်္လာနေ့တွင် ၅ နာရီ ၃၀ မိနစ် လယ်ထွန်၏။ အင်္ဂါနေ့တွင် ၄ နာရီ ၂၀ မိနစ် လယ်ထွန်၏။ ထို ၃ ရက် တွင် လယ်ထွန်ချိန်ပေါင်း မည်မျှနည်း။

အနုတ်

ဥပမာ (၁) နုတ်ပါ။

နာရီ	မိနစ်
၃	၂၅
- ၁	၁၆
၂	၉

အဖြေ။ ၂ နာရီ ၉ မိနစ်

ဥပမာ (၂)

နာရီ	မိနစ်
၂	၈၀
၁	၂၀
- ၂	၂၅
	၅၅

နာရီမှ ၁ နာရီ ယူ

၆၀ မိနစ် + ၂၀ မိနစ် = ၈၀ မိနစ်

အဖြေ။ ၅၅ မိနစ်

လေ့ကျင့်ခန်း (၄)

၁။ နုတ်ပါ။

$$\begin{array}{r} (က) \quad \text{နာရီ} \quad \text{မိနစ်} \\ \quad \quad ၆ \quad \quad ၃၅ \\ - \quad ၂ \quad \quad ၂၀ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (ခ) \quad \text{နာရီ} \quad \text{မိနစ်} \\ \quad \quad ၇ \quad \quad ၁၅ \\ - \quad ၃ \quad \quad ၅၀ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (ဂ) \quad \text{နာရီ} \quad \text{မိနစ်} \\ \quad \quad ၈ \quad \quad ၁၈ \\ - \quad ၅ \quad \quad ၂၆ \\ \hline \end{array}$$

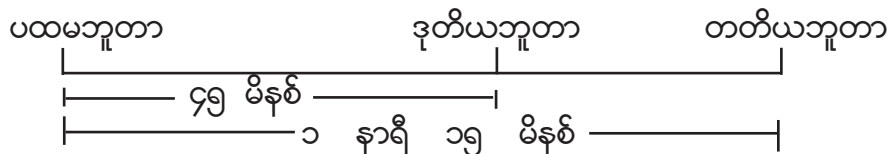
၂။ မသီတာသည် ၃ နာရီ ၃၀ မိနစ်၊ မလှလှသည် ၂ နာရီ ၂၅ မိနစ် စာကျက်၏။ မသီတာသည် မလှလှထက် မည်မျှ ပို၍ စာကျက်သနည်း။

၃။ မောင်မောင်သည် စာကျက်ချိန် နှင့် ကစားချိန်ပေါင်း ၃ နာရီဖြစ်၏။ စာကျက်ချိန် ၁ နာရီဖြစ်သော် ကစားချိန်မည်မျှနည်း။

၄။ မောင်မောင်သည် အိမ်မှ ကျောင်းသို့ ၄၅ မိနစ်ကြာသွားရ၏။ ကျောင်းသို့ ၉ နာရီ တွင်ရောက်ရန် အိမ်မှ မည်သည့်အချိန်ကစ၍ ထွက်ရမည်နည်း။

၅။ မြေသည် ၁ နာရီ ၄၅ မိနစ် မှ စ၍စာကျက်၏။ ၃ နာရီ ၁၅ မိနစ်တွင် စာကျက်ပြီးသော် စာကျက် ချိန် မည်မျှကြာသနည်း။

၆။ မြို့ပတ်ရထားသည် ပထမဘူတာမှ ဒုတိယဘူတာသို့ ၄၅ မိနစ်မောင်းရ၏။ ပထမဘူတာမှ တတိယဘူတာသို့ ၁ နာရီ ၁၅ မိနစ် ခုတ်မောင်းရလျှင် ဒုတိယဘူတာမှ တတိယဘူတာသို့ မည်မျှကြာအောင် ခုတ်မောင်းသနည်း။

လေ့ကျင့်ခန်း (၅)

မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၃၇၀ ခုနှစ် တပေါင်း/တန်ခူး		3		ခရစ်နှစ် 2009 MARCH	
SUN	တပေါင်းလဆန်း ၆ ရက်စုစာ ၁	ရက်စုစာ ၁၃ ၈	ရက်စုစာ ၅ ၁၅	ရက်စုစာ ၁၂ ၂၂	၄ ၂၉
MON	တောင်သူလယ် သမားနေ့ ၇ ၂	၁၄ ၉	၆ ၁၆	၁၃ ၂၃	၅ ၃၀
TUE	ပြဿဒါး ၈ ၃	တပေါင်းလပြည့် တပေါင်းပွဲတော် ၁၀ ၁၀	ပြဿဒါး ၇ ၁၇	ပြဿဒါး ၁၄ ၂၄	၆ ၃၁
WED	ရက်စုစာ ၉ ၄	တပေါင်းလဆုတ် ၁ ရက်စုစာ ၁၁ ၁၁	ရက်စုစာ ၈ ၁၈	တပေါင်းလကွယ် ရက်စုစာ ၁၅ ၂၅	
THUR	၁၁ ၅	၂ ၁၂	၉ ၁၉	တန့်ဆူလဆန်း ၁ ပြဿဒါး ၁၆ ၂၆	တပေါင်းလမှာ ရက်စုစာ တနင်္ဂနွေ-ကွပ်ကွေ့ ၁၇
FRI	၁၁ ၆	၃ ၁၃	၁၁ ၂၀	တပ်မတော်နေ့ ရက်စုစာ ၂ ၂၇	တပေါင်းလမှာ ပြဿဒါး ခေါင်မိုးမှာပင် ၁၈
SAT	၁၂ ၇	၄ ၁၄	၁၁ ၂၁	ပြဿဒါး ၃ ၂၈	နဂါးလူညံ တပေါင်းလမှာ ဆောက်တည်နေ့လည်းမရှိ ၁၉

- ၁။ အောက်ပါ ပြက္ခဒိန်ကို ကြည့်၍ ကွက်လပ်ဖြည့်ပါ။
- (က) အထက်ပါ ပြက္ခဒိန်သည် ခရစ်သက္ကရာဇ် ----- ခု ----- လကို ပြသည်။
 - (ခ) ထိုလတွင် ရက်ပေါင်း ----- ရှိသည်။
 - (ဂ) မတ်လ ၁ ရက်နေ့သည် ----- နေ့ဖြစ်သည်။
 - (ဃ) တနင်္ဂနွေနေ့ကျရောက်သော ရက်ပေါင်း ----- ရက်ဖြစ်သည်။
 - (င) အင်္ဂါနေ့ကျရောက်သော ရက်များမှာ -----၊ -----၊ -----၊ -----၊ ----- တို့ဖြစ်သည်။
 - (စ) တောင်သူလယ်သမားနေ့သည် မတ်လ ----- ရက် ဖြစ်သည်။
 - (ဆ) တောင်သူလယ်သမားနေ့သည် ----- နေ့ ဖြစ်သည်။
 - (ဇ) တပ်မတော်နေ့သည် မတ်လ ----- ရက် ဖြစ်သည်။
 - (ဈ) တန့်ဆူးလဆန်း ၁ ရက်နေ့သည် မတ်လ ----- ရက် ဖြစ်သည်။
 - (ည) မတ်လ ၁ ရက်နေ့သည် တပေါင်းလဆန်း ----- ရက် ဖြစ်သည်။

- ၂။ မှန်လျှင် (✓) မှားလျှင် (×) ဟု ရေးပါ။
- (က) တပေါင်းလပြည့်နေ့သည် ကြာပတ်နေ့ဖြစ်သည်။ ()
 - (ခ) တပေါင်းပွဲတော်ကို မတ်လ ၁၅ ရက်နေ့တွင် ကျင်းပသည်။ ()
 - (ဂ) တပေါင်းလဆန်း ၁၀ ရက်နေ့သည် ကြာပတ်နေ့ ဖြစ်သည်။ ()
 - (ဃ) တပေါင်းလကွယ်နေ့သည် မတ်လ ၂၆ ရက်နေ့ ဖြစ်သည်။ ()
 - (င) တပေါင်းလတွင် ရက်ပေါင်း ၃၀ ရှိသည်။ ()

၁၃. ၂ အလျားအတိုင်းအတာ

အင်္ဂလိပ် အလျားအတိုင်းအတာ

ပေတံ

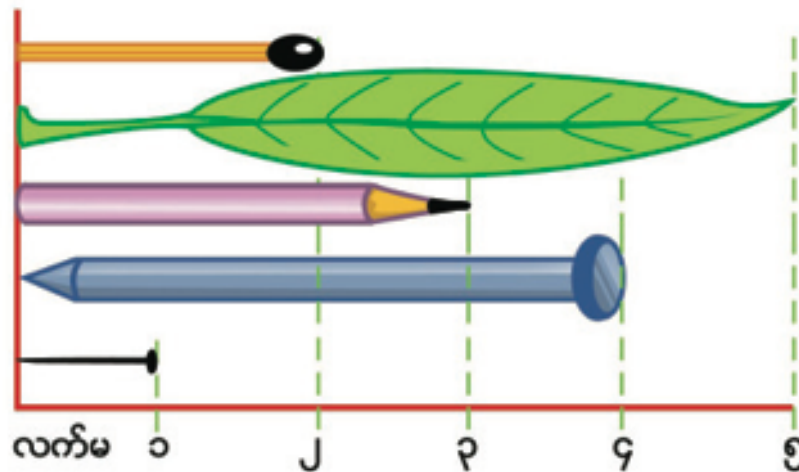

၁၂	လက်မ	=	၁	ပေ
၃	ပေ	=	၁	ကိုက်

လေ့ကျင့်ခန်း (၆)

- ၁။ သင်၏ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ (က) ၁ လက်မ ခန့်ရှည်သော အရာများကို ဖော်ပြပါ။
 (ခ) ၁ ပေ ခန့်ရှည်သော အရာများကို ဖော်ပြပါ။
 (ဂ) ၁ ကိုက် ခန့်ရှည်သော အရာများကို ဖော်ပြပါ။

- ၂။ အောက်ပါ ပုံကို ကြည့်ပြီး ကွက်လပ်ဖြည့်ပါ။

ခဲတံ၏ အရှည် = ----- လက်မ
 မီးခြစ်ဆံ၏ အရှည် = ----- လက်မ
 သံ၏ အရှည် = ----- လက်မ
 သစ်ရွက်၏ အရှည် = ----- လက်မ

- ၃။ (က) သင့်ခဲတံ၏ အရှည်သည် လက်မ မည်မျှရှိမည်ကို ခန့်မှန်းပါ။
 (ခ) ထိုခဲတံကို ပေတံဖြင့် တိုင်းပါ။
 (ဂ) သင်္ချာစာအုပ်၏ အလျားသည် လက်မ မည်မျှရှိမည်ကို ခန့်မှန်းပါ။
 (ဃ) ထိုစာအုပ်အလျားကို ပေတံဖြင့်တိုင်းပါ။
 (င) သင့်စားပွဲခုံ၏ အမြင့်သည် ပေ၊ လက်မ မည်မျှရှိမည်ကို ခန့်မှန်းပါ။
 (စ) ထိုစားပွဲခုံ၏ အမြင့်ကို ပေတံဖြင့် တိုင်းပါ။

ကိုက်၊ ပေါ၊ လက်မ ဖွဲ့ခြင်း

ဥပမာ (၁) ၃ ပေ ၅ လက်မ ကို လက်မ ဖွဲ့ပါ။

$$\begin{array}{r} \text{ပေ} \qquad \qquad \text{လက်မ} \\ 3 \qquad \qquad 5 \\ \times 12 \qquad \qquad + 12 \\ \hline 36 \text{ လက်မ} \qquad 60 \text{ လက်မ} \end{array}$$

အဖြေ။ ၄၁ လက်မ

ဥပမာ (၂) ၅ ကိုက် ၂ ပေ ကို ပေဖွဲ့ပါ။

$$\begin{array}{r} \text{ကိုက်} \qquad \qquad \text{ပေ} \\ 5 \qquad \qquad 2 \\ \times 3 \qquad \qquad + 36 \\ \hline 15 \text{ ပေ} \qquad 72 \text{ ပေ} \end{array}$$

အဖြေ။ ၁၇ ပေ

ဥပမာ (၃) ၄၀ လက်မ ကို ပေါ၊ လက်မ ဖြင့် ပြပါ။

$$\begin{array}{r} 3 \text{ ပေ} \\ 12 \overline{) 40} \\ \underline{- 36} \\ 4 \text{ လက်မ} \end{array}$$

အဖြေ။ ၃ ပေ ၄ လက်မ

ဥပမာ (၄) ၁၄ ပေကို ကိုက်၊ ပေ ဖွဲ့ပါ။

$$\begin{array}{r} 9 \text{ ကိုက်} \\ 3 \overline{) 14} \\ \underline{- 12} \\ 2 \text{ ပေ} \end{array}$$

အဖြေ။ ၄ ကိုက် ၂ ပေ

လေ့ကျင့်ခန်း (၇)

၁။ အောက်ပါတို့ကို လက်မ ဖွဲ့ပါ။

(က) ၉ ပေ

(ခ) ၈ ပေ ၃ လက်မ

(ဂ) ၆ ပေ ၇ လက်မ

(ဃ) ၁၀ ပေ ၁၀ လက်မ

(င) ၅ ပေ ၄ လက်မ

(စ) ၉ ပေ ၁၀ လက်မ

၂။ အောက်ပါတို့ကို ကိုက်၊ ပေ ဖွဲ့ပါ။

- (က) ၁၃ ကိုက် (ခ) ၂၆ ကိုက် ၁ ပေ (ဂ) ၁၄ ကိုက် ၂ ပေ
(ဃ) ၃၅ ကိုက် ၁ ပေ (င) ၂၇ ကိုက် ၂ ပေ (စ) ၃၈ ကိုက် ၁ ပေ

၃။ အောက်ပါတို့ကို ပေ၊ လက်မ ဖွဲ့ပါ။

- (က) ၆၅ လက်မ (ခ) ၁၀၀ လက်မ (ဂ) ၉၆ လက်မ
(ဃ) ၁၀၈ လက်မ (င) ၁၂၉ လက်မ (စ) ၂၀၅ လက်မ

၄။ အောက်ပါတို့ကို ကိုက်၊ ပေ ဖွဲ့ပါ။

- (က) ၂၅ ပေ (ခ) ၂၅၇ ပေ (ဂ) ၅၂၈ ပေ
(ဃ) ၂၇ ပေ (င) ၆၉ ပေ (စ) ၄၄၀ ပေ

၅။ (က) သင်၏ အရပ်ကို ပေတံဖြင့် တိုင်းပါ။ (ပေ၊ လက်မ ဖြင့် ပြပါ။)
(ခ) လက်မ ဖွဲ့ပါ။

၆။ အလျားခုန်ပြိုင်ရာတွင် မောင်မောင်က ၄ ပေ ၂ လက်မ ခုန်နိုင်၏။ ကိုကိုက ၃ ပေ ၁ လက်မ ခုန်နိုင်၏။

- (က) မည်သူနိုင်သနည်း။
(ခ) တစ်ဦးစီ ခုန်နိုင်သော အလျားကို လက်မဖြင့် ပြပါ။

အပေါင်း၊ အနုတ်

ဥပမာ (၁)

ပေ	လက်မ	
၁	၅	
၄	၈	
+	၂	
၇	၁၃	

အဖြေ။ ၇ ပေ ၁ လက်မ

ဥပမာ (၂)

ကိုက်	ပေ	
၁	၂	
၄	၂	
+	၁	
၅	၃	

အဖြေ။ ၅ ကိုက် ၁ ပေ

လေ့ကျင့်ခန်း (၈)

၁။ ပေါင်းပါ။

$$\begin{array}{r} \text{(က)} \quad \text{ပေ} \quad \text{လက်မ} \\ ၄ \quad ၉ \\ + ၅ \quad ၆ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{(ခ)} \quad \text{ပေ} \quad \text{လက်မ} \\ ၃ \quad ၅ \\ + ၂ \quad ၇ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{(ဂ)} \quad \text{ပေ} \quad \text{လက်မ} \\ ၆ \quad ၆ \\ + ၁၇ \quad ၇ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{(ဃ)} \quad \text{ကိုက်} \quad \text{ပေ} \\ ၃ \quad ၂ \\ + ၅ \quad ၂ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{(င)} \quad \text{ကိုက်} \quad \text{ပေ} \\ ၇ \quad ၁ \\ + ၁၆ \quad ၂ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{(စ)} \quad \text{ကိုက်} \quad \text{ပေ} \\ ၄ \quad ၁ \\ + ၇ \quad ၁ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{ဥပမာ (၁)} \quad \text{ပေ} \quad \text{လက်မ} \\ ၉ \quad ၅ \\ - ၆ \quad ၃ \\ \hline ၃ \quad ၂ \end{array}$$

အဖြေ။ ၃ ပေ ၂ လက်မ

$$\begin{array}{r} \text{ဥပမာ (၂)} \quad \text{ပေ} \quad \text{လက်မ} \\ ၆ \quad ၁၅ \\ \cancel{၇} \quad \cancel{၃} \\ - ၃ \quad ၅ \\ \hline ၃ \quad ၁၀ \end{array}$$

$$\begin{array}{l} \text{ပေမှ } ၁ \text{ ပေယူ} \\ \downarrow \\ ၁၂ \text{ လက်မ} + ၃ \text{ လက်မ} = ၁၅ \text{ လက်မ} \end{array}$$

အဖြေ။ ၃ ပေ ၁၀ လက်မ

$$\begin{array}{r} \text{ဥပမာ (၃)} \quad \text{ကိုက်} \quad \text{ပေ} \\ ၆ \quad ၁၅ \\ \cancel{၇} \quad \cancel{၃} \\ - ၅ \quad ၂ \\ \hline ၁ \quad ၂ \end{array}$$

$$\begin{array}{l} \text{ကိုက်မှ } ၁ \text{ ကိုက်ယူ} \\ \downarrow \\ ၃ \text{ ပေ} + ၁ \text{ ပေ} = ၄ \text{ ပေ} \end{array}$$

အဖြေ။ ၁ ကိုက် ၂ ပေ

၂။ နှုတ်ပါ။

$$\begin{array}{r} \text{(က)} \quad \text{ပေ} \quad \text{လက်မ} \\ ၁၇ \quad ၆ \\ - ၉ \quad ၃ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{(ခ)} \quad \text{ပေ} \quad \text{လက်မ} \\ ၈ \quad ၃ \\ - ၅ \quad ၆ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{(ဂ)} \quad \text{ပေ} \quad \text{လက်မ} \\ ၃၅ \quad ၄ \\ - ၁၆ \quad ၆ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{(ဃ)} \quad \text{ကိုက်} \quad \text{ပေ} \\ \quad \quad ၂၁ \quad \quad ၁ \\ - \quad ၇ \quad \quad ၁ \\ \hline \end{array}$$

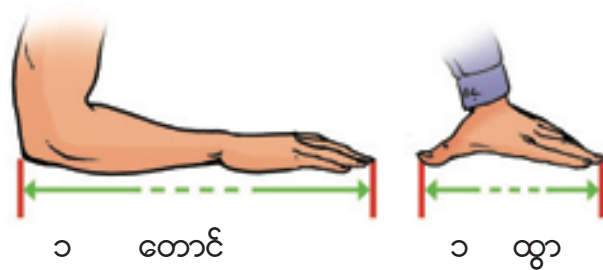
$$\begin{array}{r} \text{(င)} \quad \text{ကိုက်} \quad \text{ပေ} \\ \quad \quad ၂၅ \quad \quad ၁ \\ - \quad ၄ \quad \quad ၂ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{(စ)} \quad \text{ကိုက်} \quad \text{ပေ} \\ \quad \quad ၂၄ \quad \quad ၁ \\ - \quad ၁၅ \quad \quad ၂ \\ \hline \end{array}$$

- ၃။ ညီမလေး၏အရပ်သည် ၃ ပေ ၂ လက်မ မြင့်၏။ မမ ၏အရပ်သည်ညီမလေးထက် ၁ ပေ ၆ လက်မ ပို၍မြင့်၏။ မမ၏အရပ်မည်မျှဖြစ်သနည်း။
- ၄။ ၁ ကိုက် ၂ ပေ နှင့် ၁ ကိုက် ၁ ပေ ရှည်သော စားပွဲနှစ်လုံးကို ဆက်သော် စားပွဲအရှည်သည် မည်မျှရှိမည်နည်း။
- ၅။ ၇ ကိုက် ၂ ပေ ရှည်သော ကြိုးတစ်ချောင်းမှ ၅ ကိုက် ၁ ပေ ရှည်သော ကြိုးစကို ဖြတ်ယူလိုက်သော် မည်မျှ ကျန်မည်နည်း။
- ၆။ ၉ ပေ ၅ လက်မ ရှည်သော ဝါးလုံးတစ်လုံးကို တွင်းတစ်ခုထဲသို့ ထည့်၍ မတ်မတ်ထောင်ထားရာ မြေပေါ်၌ ၇ ပေ ၁၀ လက်မ ရှိနေ၏။ တွင်း၏အနက်ကို ရှာပါ။
- ၇။ စားပွဲတစ်လုံး၏အလျားသည် ၄ ပေ၊ ၎င်း၏အနံသည် ၁ ပေ ၆ လက်မ ရှိ၏။ အလျားသည် အနံထက် မည်မျှ ပိုသနည်း။

မြန်မာ အလျားအတိုင်းအတာ (ထွာ၊ တောင်၊ လံ)

$$\begin{array}{l} ၂ \text{ ထွာ} = ၁ \text{ တောင်} \\ ၄ \text{ တောင်} = ၁ \text{ လံ} \end{array}$$

လေ့ကျင့်ခန်း (၉)

ဥပမာ - ၅ တောင် ၁ ထွာ ကို ထွာဖွဲ့ပါ။

$$\begin{array}{r} \text{တောင်} \quad \text{ထွာ} \\ \quad \quad ၁ \\ \quad \quad ၁ \\ \times \quad ၂ \\ \hline ၁၀ \text{ ထွာ} \quad ၁၁ \text{ ထွာ} \end{array}$$

အဖြေ။ ၁၁ ထွာ

ဥပမာ (၂) ၂ လံ ၁ တောင် ကို တောင်ဖွဲ့ပါ။

$$\begin{array}{r} 2 \text{ လံ} \\ \times 9 \\ \hline 18 \text{ တောင်} \end{array} + \begin{array}{r} 1 \text{ တောင်} \\ \times 9 \\ \hline 9 \text{ တောင်} \end{array}$$

အဖြေ။ ၉ တောင်

ဥပမာ (၃) ၅ ထွာကို တောင်၊ ထွာ ဖွဲ့ပါ။

$$\begin{array}{r} 2 \text{ တောင်} \\ 2 \overline{) 10 \text{ ထွာ}} \\ \underline{- 4} \\ 6 \text{ ထွာ} \end{array}$$

အဖြေ။ ၂ တောင် ၁ ထွာ

ဥပမာ (၄) ၆ တောင်ကို လံ၊ တောင် ဖွဲ့ပါ။

$$\begin{array}{r} 1 \text{ လံ} \\ 9 \overline{) 6 \text{ တောင်}} \\ \underline{- 9} \\ 2 \text{ တောင်} \end{array}$$

အဖြေ။ ၁ လံ ၂ တောင်

ဥပမာ (၅) ပေါင်းပါ

$$\begin{array}{r} 1 \text{ လံ} \quad 2 \text{ တောင်} \\ \boxed{1} \quad 2 \\ + \quad 6 \quad 2 \\ \hline 7 \quad 4 \end{array}$$

၅ တောင် = ၄ တောင် + ၁ တောင်

အဖြေ။ ၁၂ လံ ၁ တောင်

ဥပမာ (၆) နုတ်ပါ။

$$\begin{array}{r} 26 \text{ တောင်} \quad 1 \text{ ထွာ} \\ 26 \quad 1 \\ - 8 \quad 0 \\ \hline 18 \quad 1 \end{array}$$

တောင်မှ ၁ တောင်ယူ

၁ တောင် + ၀ ထွာ = ၁ ထွာ

အဖြေ။ ၈ တောင် ၁ ထွာ

လေ့ကျင့်ခန်း (၁၀)

- ၁။ အောက်ပါတို့ကို ထွာဖွဲ့ပါ။
(က) ၃ တောင် (ခ) ၃ တောင် ၁ ထွာ
- ၂။ အောက်ပါတို့ကို တောင် ဖွဲ့ပါ။
(က) ၂ လံ
- ၃။ အောက်ပါတို့ကို တောင်၊ ထွာ ဖွဲ့ပါ။
(က) ၃ ထွာ (ခ) ၅ ထွာ (ဂ) ၆ ထွာ
- ၄။ အောက်ပါတို့ကို လံ၊ တောင် ဖွဲ့ပါ။
(က) ၇ တောင် (ခ) ၈ တောင် (ဂ) ၁၃ တောင်
- ၅။ သစ်သားချောင်းကို ၂ ပိုင်း ပိုင်းရာ တစ်ပိုင်းသည် ၃ တောင် ၁ ထွာ။ နောက်တစ်ပိုင်းသည် ၄ တောင် ၁ ထွာရှိလျှင် သစ်သားချောင်း မူလအရှည်ကို ရှာပါ။
- ၆။ ၆ လံရှိသော ပိတ်အုပ်မှ ၁၃ တောင် ဖြတ်သော် ပိတ်အုပ် အရှည်မည်မျှကျန်သနည်း။

အင်္ဂလိပ်၊ မြန်မာ အလျားအတိုင်းအတာ ဆက်သွယ်မှု

$$၂ \text{ တောင်} = ၁ \text{ ကိုက်}$$

ဥပမာ (၁) ၄ ကိုက် ၁ တောင် ကို တောင်ဖွဲ့ပါ။

$$\begin{array}{r} \text{ကိုက်} \quad \text{တောင်} \\ ၄ \quad \quad ၁ \\ \times \frac{၂}{၈ \text{ တောင်}} + \frac{၈}{၉ \text{ တောင်}} \\ \hline \text{အဖြေ။ } ၉ \text{ တောင်} \end{array}$$

ဥပမာ (၂) ၇ တောင်ကို ကိုက်၊ တောင် ဖွဲ့ပါ။

$$\begin{array}{r} ၃ \text{ ကိုက်} \\ ၂ \left| \begin{array}{l} ၇ \text{ တောင်} \\ - ၆ \\ \hline ၁ \text{ တောင်} \end{array} \right. \\ \hline \text{အဖြေ။ } ၃ \text{ ကိုက် } ၁ \text{ တောင်} \end{array}$$

ဥပမာ (၃) ပေါင်းပါ။

ကိုက်	တောင်	
၁		
၅	၁	}
၆	၁	
၃	၁	
+		
၁၅	၁	

အဖြေ။ ၁၅ ကိုက် ၁ တောင်

လေ့ကျင့်ခန်း (၁၁)

၁။ အောက်ပါတို့ကို တောင်ဖွဲ့ပါ။

(က) ၂ ကိုက် (ခ) ၃ ကိုက် ၁ တောင်

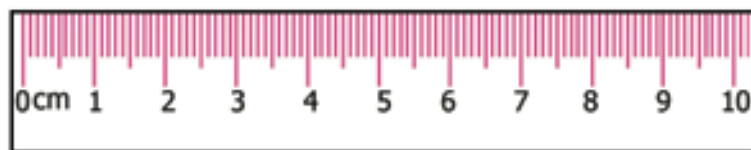
၂။ အောက်ပါတို့ကို ကိုက်၊ တောင် ဖွဲ့ပါ။

(က) ၇ တောင် (ခ) ၁၀ တောင်

၃။ မူလက ၁၇ ကိုက် ရှိသော ပိတ်အုပ်က ရောင်းပြီးနောက် ၉ ကိုက် ၁ တောင်သာ ကျန်လျှင် ပိတ်မည်မျှ ရောင်းလိုက်သနည်း။

၄။ ၁ တောင် = ၁ ပေ ၆ လက်မ ဖြစ်၏။ ၈ တောင်သည် ပေ၊ လက်မ အားဖြင့် မည်မျှ ဖြစ်သနည်း။

၅။ ၁ ထွာ = ၉ လက်မ ဖြစ်၏။ ၂ တောင် ၁ ထွာသည် ပေ၊ လက်မ အားဖြင့် မည်မျှ ရှည်သနည်း။

အလျားအတိုင်းအတာ (မက်ထရပ် စနစ်)

cm = စင်တီမီတာ

လေ့ကျင့်ခန်း (၁၂)

၁။ အောက်ပါပုံတစ်ခုစီ၏ အရှည်သည် စင်တီမီတာ မည်မျှရှိမည်ကို ခန့်မှန်းပါ။

- (က) မြေဖြူ၏ အရှည် = () စင်တီမီတာ
 (ခ) ခဲတံ၏ အရှည် = () စင်တီမီတာ
 (ဂ) အပ်၏ အရှည် = () စင်တီမီတာ

၂။ အထက်ပါ ပုံတစ်ခုစီကို တိုင်းပါ။

- (က) မြေဖြူ၏ အရှည် = () စင်တီမီတာ
 (ခ) ခဲတံ၏ အရှည် = () စင်တီမီတာ
 (ဂ) အပ်၏ အရှည် = () စင်တီမီတာ

၃။ သင်၏ သင်္ချာစာအုပ်ကို စင်တီမီတာဖြင့် တိုင်းပါ။

- (က) စာအုပ်၏ အလျား = () စင်တီမီတာ
 (ခ) စာအုပ်၏ အနံ = () စင်တီမီတာ

၄။ သင်၏ ပေတံကိုကြည့်ရှုလေ့လာပြီး ၁ လက်မသည် စင်တီမီတာ မည်မျှနှင့် ညီကြောင်းရှာပါ။

မိတာ၊ စင်တီမီတာ ဖွဲ့ခြင်း

$$၁ \text{ မိတာ} = ၁၀၀ \text{ စင်တီမီတာ}$$

ဥပမာ (၁) $၃ \text{ မိတာ} = ၃ \times ၁၀၀ = ၃၀၀ \text{ စင်တီမီတာ}$

ဥပမာ (၂) $၄ \text{ မိတာ } ၅၆ \text{ စင်တီမီတာ} = ၄ \times ၁၀၀ + ၅၆ \text{ စင်တီမီတာ}$
 $= ၄၅၆ \text{ စင်တီမီတာ}$

ဥပမာ (၃) $၂၀၀ \text{ စင်တီမီတာ} = ၂ \text{ မိတာ}$

ဥပမာ (၄) $၃၅၆ \text{ စင်တီမီတာ} = ၃၀၀ \text{ စင်တီမီတာ} + ၅၆ \text{ စင်တီမီတာ}$
 $= ၃ \text{ မိတာ } ၅၆ \text{ စင်တီမီတာ}$

လေ့ကျင့်ခန်း (၁၃)

၁။ အောက်ပါတို့ကို စင်တီမီတာဖွဲ့ပါ။

(က) ၄ မီတာ

(ခ) ၅ မီတာ

(ဂ) ၇ မီတာ ၆ စင်တီမီတာ

(ဃ) ၉ မီတာ ၇ စင်တီမီတာ

၂။ အောက်ပါတို့ကို မီတာ၊ စင်တီမီတာ ဖွဲ့ပါ။

(က) ၃၀၀ စင်တီမီတာ

(ခ) ၅၀၀ စင်တီမီတာ

(ဂ) ၆၇၅ စင်တီမီတာ

(ဃ) ၇၀၅ စင်တီမီတာ

အပေါင်း အနုတ်

ဥပမာ (၁) မီတာ စင်တီမီတာ

$$\begin{array}{r} \boxed{၁} \\ ၁၄ \\ + ၁၂ \\ \hline ၂၆ \end{array}$$

$$\begin{aligned} ၁၁၅ \text{ စင်တီမီတာ} &= ၁၀၀ \text{ စင်တီမီတာ} + ၁၅ \text{ စင်တီမီတာ} \\ &= \boxed{၁} \text{ မီတာ} + \textcircled{၁၅} \text{ စင်တီမီတာ} \end{aligned}$$

အဖြေ။ ၂၆ မီတာ ၁၅ စင်တီမီတာ

ဥပမာ (၂) မီတာ စင်တီမီတာ

$$\begin{array}{r} ၁၃ \\ \cancel{၁၄} \\ - ၅ \\ \hline ၈ \end{array}$$

$$\begin{aligned} \text{မီတာမှ } ၁ \text{ မီတာယူ} \\ &= ၁၀၀ \text{ စင်တီမီတာ} + ၇၅ \text{ စင်တီမီတာ} \\ &= \textcircled{၁၇၅} \text{ စင်တီမီတာ} \end{aligned}$$

အဖြေ။ ၈ မီတာ ၇၅ စင်တီမီတာ

လေ့ကျင့်ခန်း (၁၄)

၁။ တွက်ပါ။

$$\begin{array}{r} \text{(က) မီတာ} \quad \text{စင်တီမီတာ} \\ ၃၅ \quad ၄၅ \\ + ၂၃ \quad ၂၅ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{(ခ) မီတာ} \quad \text{စင်တီမီတာ} \\ ၂၄ \quad ၅၀ \\ + ၅၅ \quad ၉၅ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{(ဂ) မီတာ} \quad \text{စင်တီမီတာ} \\ ၇၆ \quad ၈၀ \\ - ၄၈ \quad ၁၅ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{(ဃ) မီတာ} \quad \text{စင်တီမီတာ} \\ ၃၄ \quad ၁၅ \\ - ၁၆ \quad ၆၅ \\ \hline \end{array}$$

- ၂။ ချည်စက်ရုံမှ အလုပ်သမားတစ်ဖွဲ့သည် တနင်္လာနေ့တွင် ဇင်ပိတ် ၃၄ မီတာ ၅၅ စင်တီမီတာနှင့် အင်္ဂါနေ့တွင် ၄၇ မီတာ ၇၀ စင်တီမီတာ ရက်လုပ်ပြီး၏။ နှစ်ရက်ပေါင်းတွင် ဇင်ပိတ်မည်မျှ ရက်လုပ် ပြီးသနည်း။
- ၃။ ကြိုးတစ်ခွေသည် ၁၂ မီတာ ၆၅ စင်တီမီတာ ရှည်၏။ ၇ မီတာ ၈၅ စင်တီမီတာ ဖြတ်ယူသော် မည်မျှ ကျန်သနည်း။

Ⓜ Ⓜ Ⓜ Ⓜ Ⓜ

ကုလသမဂ္ဂကလေးများရန်ပုံငွေအဖွဲ့ (မြန်မာ) ကပုံနှိပ်ပြီး
ကျောင်းပြင်ပမူလတန်းပညာရေး ဗဟိုအဆင့်လုပ်ငန်းကော်မတီက
အခမဲ့ဖြန့်ဝေသည်။